

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám hatványos és utólag 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztésért felelős
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 724. Kiadóhivatal 708.

Wekerle üzenete.

Budapest, márczius 11.

Zágrábban, egy ócska, ütött-kopott vármegyeházi épületben mintegy száz ember ül össze holnap, hogy parlamentet játszsziék. A legutolsó választások diadalmáig még nem ült el Horvátországban. A nagy szölamok okozta részegség még ma is rózsaszínű fátyollal homályosítja el odalenn a szemek tisztánlátását. Ezért valószínű, hogy zajos és lelkes hangulat keretében folyik le a megnyitás. Miniatur Dantonok és Robespierrek büszkén s zordonan helyezkednek el majd a régi jó táblabírák megürrült helyein s versenyeznek egymással abban, hogy ki bírja jobban, ki a nagyobb hazafi, ki a jobb torku legény? A magyar állami méltóságot reprezentáló bánnak nem lesz sem könnyű, sem kellemes helyzete eme nagyzási hóbortba esett vármegyeházán, mert egy torok gyengébb, mint száz torok, különösen, hogyha ennek a száz, lármás hangadásra berendezett toroknak segítségére siet a karzat is és a gyűlés színhelye elé rendelt csöcselék. Hiába mondja el majd a bán a fontolgató ész érveit, a sabor is, a karzat is, a csöcselék is siket lesz e szavakkal szemben. Részeg ember, akár alkoholtól, akár gyönyörű csengő-bongó frázisoktól részeg nem tűr ellentmondást s könnyen kupolás, tornyos, csarnokos parlamenti palotának

nézi az elavult, düledező vármegyeházát.

Erre az örületre és konvent-karikaturákkal szórakozó léhaságra éppen azért a legkellőbb időben zudított ma Wekerle Sándor egy csöbör józanító hideg vizet. Egy interpelláció kapcsán mondott véleményét a miniszterelnök a horvát helyzetről és soha jobbkor, soha jobban nem mondhatta el ezeket az érveket, mint ma.

Csaknem két esztendő folytonos küzdése alatt sikerült a horvátoknak össze-zavarni, elhomályosítani bizonyos közjogi pontokat. Kényes izlésű urak aligha nyultak volna ilyen perfid, csürö, csavaró módszerhez, de a horvát urak nem kényesek, nekik minden eszköz jó, hogyha célra vezető s ezért nem ártott — utolsó figyelmeztetésül a horvát tartománygyűlés küszöbén — újra leszegezni a leszegezendő tényeket.

Wekerle ma ezt cselekedte s így cselekedvén, nem hiábavaló munkát végzett. Jó volt ismét figyelmeztetni a politikacsinálásba nagyon is belemelgedett horvát urakat, hogy a sabor még nem parlament, mert parlamentje és szuverén népképviselője csak önálló állami létű országoknak van, Kroatia pedig nem ilyen. Horvátország bizonyos autonóm különállásra berendezett szelvénye az önálló és szuverén magyar államnak, de semmivel sem több. Joga van arra, hogy meghatározott ügykörben

a saját feje szerint intézkedjék, de ez csak a magyar országgyűlés részéről átszarmaztatott jog, melynek forrása a magyar állam szuverénitása és nem valamilyen fajta horvát államiság, amilyen csuda még csirájában sincsen. Ebből folyik, hogy a horvát tartománygyűlés — minden széleskörű autonóm hatásköre daczára — nem vindikálhat magának olyan jogokat, mint amilyen — önálló országban — a parlamentárizmus önkéntes folyamánya. A bán nem függ a tartománygyűléstől, nem köteles lemondani, hogyha itt a többség leszavazza. A bán a magyar kormány bizalmi embere a zágrábi vármegyeházán s addig marad helyén, amíg ezt a bizalmat megérdemli.

A helyzet közjogi tisztázása szempontjából nagy horderejű kijelentések ezek; Wekerle azonban tovább is ment a doktrinér megállapításoknál s rögtönösen levonta az így megállapított tézis gyakorlati konzekvenciáit.

A meglevő törvény keretein belül tett ígéreteinket be fogjuk váltani — mondotta. Ebből megérthetik Horvátországban, hogy nem ellenséges indulattal, hanem barátságos jóakarattal közeledünk feléjük. De nyomban azután félreérthetetlenül kifejezésre juttatta azt is, hogy a magyar állami egység megsérthetetlen szentség, amiből a kormány egy tapodtat sem hajlandó engedni. A bán

A hegytetőn.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

(Utánnovomás tilos.)

Végh Illés elhatározta, hogy gyalog teszi meg az utat új állomáshelyére. Ha két napba telik, hát annyiba telik, most már egyre megy. Esetleg az uton el lehet gondolkozni is a történet fölött, habár a gondolkodás már félig a halál s Végh Illés eddig sem igen élt az emberségnek szánt eme kiváltsággal. Szép és fiatal, de makacs feje fölött kemény volt, szívében ellenben csodálatosan fértek meg egymás mellett a csöndes hangulatok a végletekbe csapó indulatokkal, ami annál csodálatosabb, mert Illés mint erdész ur élt eddigelé magas és sűrű fák társaságában s óh, azok a fák annyira szelídek, kedvesek és úgy kibékítenek mindennel!

Nyilvánvaló, hogy nem hatnak mindenkire egyformán, mert így talán poéta emberré is változtathatták volna át Illést, aki szerette hallgatni suttogásukat s elmerengve egybeboruló lombkoszorújuk számos szépségén, olykor fütyürészésbe kezdett, ismeretlen, mélabus melódiákat komponálva, amikben benne van a rigó rikkantása, az ezüstszalag formájú csermely erőlködő esörtetése, meg a levelek suttogása.

Ezek a dallamok is egy helyre igyekeztek mind, oda, ahol nem akarták meghallani. Van ugy néha az emberi fül, (különösen ha piczike és rózsás), hogy észrevétlenül suhan el mellette minden, valaminthogy a szem se vesz észre mindent, csak amit akar.

Ez a fül és ez a szem is ilyen volt (oh, különösen a szem, az volt csak a megvesztegető, a bűbajos!), tulajdonosa pedig egy filigrán asszonyka, derülten figyelte a világot és minden

tetszett neki, előben azonban csak az ura. Itt pedig érdemes lesz megállani, mert az üveg-hutás férfias szépségét soha senki sem fogja ezen a világon méltatni az ő bolondos, rajongó kis asszonykáján kívül, mert továbbá a nagy víz-színű szemek, a hatalmas, formájából kikövetelődző termet s a harsogó, de üres kacaj ugyan kinek tetszenék a ritkás, lelógó bajusz-szal együtt!

Végh Illés megesküdtött magában százszor, hogy sosem tudná szívelni, ha ő leány volna s ez így rendjén is van, mert izlését önmaga formálja meg mindenki. Ugyanakkor azonban a hutásnéval is elakarta ezt hitetni s a jámborság mindenkor megbotránkoztatására hirdetett neki tévtanokat, melyek szerint bolondság bűnről beszélni, mikor a szívünk boldogság után vágyakozik, szóval ha a szándék és a vágy teljes, nincs bűn. Egyebekben minek törődni egy ilyen potrohos tóttal?

A filigrán asszonyka (ugy képezem el, hogy butácska volt egy kicsit) mosolygott ezeken a beszédeken és ilyenféle válaszokat adott:

— Azért én mégis szeretem ezt a potrohos jó urat, aki semmiesetre sem engedné meg, hogy szerelmi viszonyt kezdjek valakivel.

Végh Illés rémildözve csapkodta össze a kezét.

— A jó isten áldja meg, ki szokta ilyenekhez az ura beleegyezését is kérni?

Mondom, mind erősebb a gyanum, hogy a kis hutásné elmaradt némiképpen szellemi tekintetben a sziporkázó elméjű francia menyecskektől. Illést azért — hogy a vidék hangulatát fejezzem ki élethű szavakkal — mégis majd kitérte utána a kórság.

Pedig akkor már volt néhány fegyelmije, mert mindig benn lődörgött a telepen s a hivatalos dolgait páratlan könnyedséggel hanyagolta

el, holott — valljuk csak be — mégis csak a hivatala után élt, nem pedig a szerelemből. Jöttek ezen időben kerületi, sőt miniszteri rendeletek is, amelyeket nem bontott fel senki s az a jószágos ósz államférfiu bizonyára sokat tűnődött rajta, hogy miért vonta meg tőle Végh Illés erdész ur jóindulatu támogatását és miért nem felel sürgős, fontos ügyekben?

Vizsgálatok indultak meg — mert az ilyen vizsgálat nem szeret egyedül járni — s Illés azalatt a fenyvesek illatában kéjelgett, elhittelve magával, hogy ez a szép asszony lélegzete, amit ő szabadon, zavartalanul szív most be, sőt a potrohos hutást sem kell megkérdezni, ha vajjon beleegyezését adja-e az ügyhöz?

Mikor pedig mindezek így történtek volna, a telepen majálist rendeztek, sőt a tervezet szerint összekötötték azt tombolával és tűzijátékkal. Ott volt mindenki, a környékbeli intelligencia is emelte jelenlétével a fényt és a hutás már hat órára becsipett, amit főleg abból lehetett megállapítani, hogy feltűnő sokat beszélt az ipar pangásáról, ami érezhető minden téren. Az ipar itt csak akkor pangott, ha az üveges barátkozásba mélyedt.

A felesége a tánczosok közé vegyült, ott talált rá Végh Illés, minekutána ióllakott a mostoha viszonyok által kivégzett iparral.

— Milike, mondta, mikor már javában járták a csárdást, én most bele fogok harapni a vállába.

Az asszony még mindig nevetett — unalmas ezt annyiszor hangoztatni. De istenugye együgyű volt ez a Milike.

— Bele fogok harapni, mert olyan vakító fehér.

És már közeledett is a szájaival, mikor közbelépett a hutás. Eppen a gallériánál ragadta meg Illést, úgy telepítette a köröndön ki-

— mindenek dacára helyén marad addig, amíg a magyar kormány bizalmát bírja és kísérletet tesz arra, hogy a megértés politikáját létrehozza. Ha ez sikerül neki, jó. Hogyha nem, hogyha rendes, törvényes eszközökkel célzott érnem lehet, a magyar kormány rendkívüli eszközök alkalmazásától sem riad vissza, hogyha arról van szó, hogy az állam biztonságát megvédelmezze.

Bátor, erélyes szavak ezek, méltók Magyarországi miniszterelnökhöz. A holnap összeülő tartománygyűlés már asztalán találja a kerülő uton címére adreszált üzenetet. A derék kupaktanácson áll, megérti-e a hozzá intézett józan szavakat vagy elvakult örülettel fejfel rohan a falnak. Egy felől biztosak lehetnek az urak, ott a zágrábi vármegye-házán. Ez a fal: a magyar államiság épülete elég erős ahhoz, hogy a miniatűr Dantonok és Robespierrek fejét betörje.

Budapest, márczius 11.

A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatja a házszabályrevízió általános tárgyalását.

Wekerle Aehrenthal nyilatkozatáról. A képviselőház folyosóján ma délben a függetlenségiek élénken vitatták ma Aehrenthal külügyminiszternek az osztrák delegáció tegnapi ülésén tett nyilatkozatát és igen heves hangon támadták érte. Hangoztatták, hogy a magyar kormánynak tiltakoznia kell az ellen, hogy a külügyminiszter beleavatkozzék a magyar ügyekbe és erőszakolja a delegációnak májusra való összehívását. A delegációt a király a két kormány előterjesztésére hívhatja össze és semmi értelme se volna annak, hogy a delegációt májusban összehívják akkor, amikor a kormány a tisztí fizetés dolgában a többségi pártokkal meg nem egyezett. És hogy lesz-e addig megegyezés, nagyon kétséges. Okolicsányi László csillapította a békétlenkedőket s azt mondotta, hogy kár volna, de fölösleges is a dolgot olyan tragikusan venni.

vüli tisztásra. Csöpp hűja, hogy az erdőszéke kapaszkodó feleségét is oda nem tette.

Ez kisebb fajta botránnyal járt, mert a gyáros később kijelentette, hogy ő szerzett már magának elégtételt, tovább semmi kedve verekedni, aztán egyidejűleg fejezték be a fegyelmi vizsgálatokat s Végh Illés ekkor határozta el magát arra, hogy gyalog vonul be új állomáshelyére.

Az uton csakugyan volt is alkalma elmélkedni, hogy mi lesz ezután? Szigorubbán aligha büntethettek embert, mint őt, akít a bölcs állam íme egészen hivatalának akar átadni. A szentjánosi erdősegtől éppen ötven kilométernyire lehet az emberi élet valamelyes nyomaira akadni, ott is — hír szerint — nyomoruságos viskókból álló falu jelzi az életet, sehol egy kaputos ember, hogy szót válthassanak.

Akiket meg akartak büntetni, azokat oda tették, hogy hulljon le a vérük a meditálásra alkalmas magányban.

Favágás idején van még valamelyes élet az erdőn, mert jönnek fonnyadt ökreikkel az oláhok és csusztatják lefelé a fát, közben eszik a kukoriczalisztból készült kenyeret, iszszák rá a hig, olcsó pálinkát.

Az arcukat benötte a szakáll, semmi különös lelki indulat nem tükröződik azon vissza, azt sem lehet megérteni, hogy miért élnek s micsoda ösmeretlen kötelek tartja őket a földgolyóhoz lánczolva?

Az első nap végén, mikor gyermekes daczczal levágta magát az árpaföldön, ilyesmit gondolt:

— Egy héttig sem bírom ki, de nem is akarom. Elég fiatal vagyok hozzá, hogy új életet kezdjek, — elkezdem.

A fűrjek szavára szelidebbé válik a lelke.

— Mindez a bolondság azért az asszonyért. Hát érdemes?

E pillanatban lépett a csoporthoz Wekerle Sándor miniszterelnök és ezt kérdezte:

— Miről van szó?

— Aehrenthal nyilatkozatáról!

— No itt igazán nincsen semmi ok az izgalomra — mondotta Wekerle miniszterelnök — a tisztí fizetések javítása és a zsoldemelés ügyében tárgyalások se a két kormány, se a magyar kormány és a közös miniszterek között nem folytak. Nagyon csodálom, hogy ennek dacára a két közös miniszter az osztrák delegáció előtt ilyen tárgyalásokra utalt, annál is inkább, mert még az se bizonyos, hogy május hóban megkezdődhet-e a delegáció ülészaka vagy sem.

Wekerle nyilatkozatára Zakariás János megjegyezte, hogy jó volna, ha a miniszterelnök azt nyilvánosan is megtenné, ezért valószínű, hogy a miniszterelnök módot talál arra, hogy ennek az óhajnak eleget tegyen. Azt hiszik, hogy Wekerle miniszterelnök interpellációra adandó válasz alakjában ismétli meg a fontos nyilatkozatot, amely minden tekintetben alkalmas arra, hogy a politikai világot megnyugtassa. Este a függetlenségi pártkörben is ilyen értelemben nyilatkoztak a képviselők.

A képviselőház és márczius 15. Minthogy az idén márczius 15-ike vasárnapra esik, amikor a Ház amugy se tart ülést, hogy a képviselőház is kivegye részét a nemzeti ünnep megünnéléséből, azért a rákövetkező hétfőn, 16-án nem fog ülést tartani.

A néppártból. Az országgyűlési néppárt holnap este értekezletet tart, amelyen hír szerint aszervezés kérdéséről és Aehrenthal külügyminiszternek a katonatisztek fizetésrendezése dolgában tett nyilatkozatával foglalkozik.

A függetlenségi és 48-as balpárt. A disszidens képviselők, akik tegnap este önálló párttá alakultak, ma külön helyet kértek a képviselőházban. A párt elnöksége: Szappanos István, Csépany Géza és Babocsay Sándor felkereste ma kora délelőtt Justh Gyula elnököt és bejelentette a párt megalakulását. Az elnökség ezután Leszkay Gyula háznagyhoz ment és külön helyet kért a párt számára. A háznagy a néppárt mellett akarta elhelyezni a balpártot, de ez tiltakozott és a baloldalon kért helyet. A háznagy alkalmasint a balhegyen helyezi el az új párt tagjait. Az új párt egyébként teljesen be-

Most azon kezdett tűnődni a gönczöl feljöttéig, hogy olyan nagy volt-e benne valóban a szerelmi láng, mint ahogyan megnyilvánult.

— Szeretem-e?

Hogy leszálit a harmat s hűvösebbre vált az idő, rájött, hogy csak az ellenkezése ingerelte, tulajdonképpen nem is ellenkezés, hanem érzéketlenség. Mert hogy van néha bolond fűrjek is, amelyik odaszokik a párjához s azontul nem vesz észre más, karsu, ifjú fűrjeket, hanem azal bujja a kukoriczást és járja a tarlót, amelyekkel elkezdte.

— Vágyom utána, bolond voltam, hogy ilyen hamar eljöttem. Ha szeliden fogom a dolgot, ma már a kariámban van, az enyéni.

És kiszinezte magában az egész tervet. Káprázatosan tánczolt előtte a vízió, talán éppen azért, mert olyan nagyon messzire esett innen, — ezt még egyszer kell látnia a valóságban.

A másik napon már újabb hangulatok kerekedtek felül, elnyomták a régiéket.

— Nem vagyok emberek közé való, igaza van a bölcs kincstárnak. Jó lesz ez a magány az én vad lelkeimnek, pár év alatt vagy elpusztulok, vagy megszeliülök. Eh, egy asszonyért? Sose lássam a fajtáját.

Jól esett önmaga előtt megalázkodnia, ebben meg is maradt s komor daczczal indult fölfelé a hegyen. Az ölelkező vén fákkal nem is törődött, pedig valamikor órákon át el tudta nézni, mint fonódnak össze hol gyöngéden, hol erőszakos kapocsban azok a galyak, ágak, hogy simulnak egymáshoz a levelek. Akinek érzéke van hozzá, az hallja is a sutogó beszédüket, főleg megérti, hogy mit mondanak? Hát azt látta-e már valaki, hogy két egyforma levél nincs, mert mindeniknek más az alakja és más az érzete?

Még homályban járt, ismeretlen ember ebben a sötétségben nem tud tájékozódni. Ha vajjon pitymallat van-e, avagy kél-e már a nap? Ide

rendezkedett már s minden figyelmüket, minden tevékenységüket a házszabályrevízió vitája foglalja le. A vitarendező-bizottság tagjai: Lengyel Zoltán, Molnár Jenő és Nagy György, ma a folyosón erősen hangoztatták, hogy eddig tizenkét határozati javaslat benyújtásával ugyanannyi zárószó jogát biztosították, öten pedig még nem is beszéltek. Így még az általános vitához huszonkét szónokuk van, tehát még két héttig elhuzhatják. Ezután következik a részletes tárgyalás, amelyre vonatkozólag az a kívánságuk, hogy — mint már megirtuk — a Ház három részben tárgyalja a revíziós indítványt. Külön kell választani a sürgősséget kimondó részt, a rendelkezési részt és a házszabályrevízió érvényének időbeli terjedelmét meghatározó részt. Abban az esetben, ha az indítvány ilyen felosztása nem történik, akkor a balpárt valószínűleg a technikai obstrukcióra szánja el magát. A párt erősen reméli egyébként, hogy sikerül magába szivnia a pártokon kívül állókat. Így bizonyosra veszik Eötvös Károly, Barta Ödön, Justh György, Luby Géza, Urmánczy Nándor, Hock János, báró Wesselényi Ferenc és Hentaller Lajos csatlakozását. Reményüket azonban egyedül csak arra alapítják, hogy egyrésztük már beszélt, a többiek pedig bizonyosan felszólalnak a házszabályrevíziós indítvány ellen. Már Máthé Lajost, az új tiszaháti követet, akit Uray Imre utódjául választottak meg, nem számítják maguk közé. Máthé ma jött először a Házba, ahol a balpártiak körülvettek:

— Reméllük, kiveszed részedet a harczból?

— Tudok is én harcolni! — válaszolta Máthé Lajos.

— Micsoda?! — hangzott a csodálkozó válasz.

— Hagyjatok nekem békét, én egy szegény, beteg ember vagyok.

A szegény, beteg embert pillanat alatt magára hagyták s elhíresztelték róla, hogy reverzálist adott a főispánnak, azért nem léphet közéjük.

Az egyetemi ifjuság ma este 8 órakor a Salkörben ünnepi lakomát adott Hoffmann Ottó orsz. képviselő tiszteletére. A lakomán, melyen mintegy 300 egyetemi hallgató vett részt, megjelentek Szappanos István, Uray Miklós, Lengyel Zoltán és Nagy György képviselők is. A második fogásnál Réder Rezső egyetemi hallgató felköszöntötte Szappanos Istvánt, aki hosszabb beszédben válaszolt az egyetemi hallgatóknak. Ezután Mihály Lajos egyetemi hallgató Hoffmann képviselőt köszöntötte fel, aki válaszában azt mondta, hogy bizik abban, hogy a magyar ifjuság

sosem ér a sugara, az öserdőnek eme közepe örökösen hűvös, nem ismeri a fényt, csak az ilatot.

Akkor emelkedett föl az izzó korong, mikor a hegytetőre ért. Önkéntelenül is levette a kalapját s áttekintette az egész birodalmat, az egymásba onló faóriások csoportját, amint terjednek, huzódnak messzire s valahol a végtelenségben már egyetlen széles mohának látszanak.

Korán kezdte fecske repült fölötté, vig csicsérgéssel fogadta az ismeretlen vándort, akit elérzékenyített a panoráma, a szörnyű, mégis olyan szép egyformaság. Előtte az ut, itt görgetik majd lefelé a szálifákat, — huj, de jó volna odakötte lenni valamelyikhez s vágatni örült sebességgel, elsöpörve minden akadályt, hogy még a madár sem érje utol.

Nyüzsgött az erdő a dalosoktól, édes zürzavarban olvadt össze ezernyi hang s ott állt hidegen a férfi, mintha az egész étellel való számadását akarná elintézni.

Len, az uton, ekkor felvillant valami. Egy leányalak, körülbehil ki sem lehetett venni az alakját, csak a hajadon feje árulta el, hogy leány, piros kátrinczáival játszadozott a szél, amint riszálta magát. Elmosódó dallamok is törtek fölfelé; egyhangu melódia, örökösen visszatérő sorokkal, mintha sosem akarna vége szakadni.

Maga a leány egy melléknétről jött, ment lefelé a völgybe, fesztelen mozdulatai azt mutatták, hogy egyedül érzi magát ebben a rengetegben, felel a madaraknak, meztelen nyakát sütteti a nappal.

Végh Illést ekkor valami diakosan bohó érzés fogta el, mindenekelőtt fölhajította kalapját a levegőbe, aztán könnyedén vállára kapva fegyverét, fűtörészve indult lefelé a hegyről.

soha sem adja meg magát és mindig követni fogja Kossuth Lajost. Ezután Lengyel Zoltán szólalt fel. Előbb Szappanos érdemeit ismertette, aki Kossuth Lajos eszméit a XIX századból áthozta a XX-ikba, hogy azt a fiatalság átívgye a XXI-ikbe. A mai függetlenségi pártnak az a hibája, hogy nem öszinte. Andrásst, aki ugyan ugyanezt a politikát követi, azért tiszteli, mert legalább őszinte. Még Nagy György és Uray Miklós beszéltek.

Ujabb memorandum-ügy. A nemzetiségi képviselők, alig hogy közéjük jutott Lukács László, a memorandum-pör hirhedt fővádoltja, meg akarják ismétetni az egész memorandum-ügyet. A románnyelvű „Lupta” vezércikkben ugyanis azt az eszmét veti fel, hogy a magyarországi összes nemzetiségek vezetőférfiai álljanak össze küldöttségbe és menjenek még egyszer a király elé és tőle kérienek védelmet a jelenlegi kormányzati rendszer elnyomatási politikája ellen, mert az bizonyos, hogy ugy a házszabályrevízió, mint a tervezett választói reform a nemzetiségeket létérdekeikben fenyegeti... A hazaárulók bizony most sem fognak mást elérni, mint a multban...

A kérvények. A képviselőház kérvényi bizottsága ma délután ülést tartott. Minthogy Hrabovszky Guidó, a kérvényi bizottság elnöke betegsége miatt meg nem jelenhetett, a bizottság Saára Gyula biz. tagot kérte fel az ülés vezetésére. A kormány képviselőiben jelen volt gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és íj. Rakovszky György miniszteri tanácsos a földmívelésügyi minisztérium részéről.

Dr. Zakariás János előadó ismerteti a nyugalmazott tanítóknak kérését a tanítói törvény módosítása iránt és a hédervári, bonyhádi és verseczi kerület papságának a katolikus autonómia és papi kongrua törvényhozás utján való rendezését kérő feliratát. E kérvények pártólólag adatnak ki a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

A bizottság megnyugvással vette tudomásul gróf Apponyi Albert miniszternek azt a bejelentését, hogy teljes jóakarattal foglalkozik a nyugdíjas tanítók helyzetének javításával és hogy a katolikus autonómia és a papi kongrua rendezésére vonatkozó törvényjavaslat már annyira elő van készítve, hogy a törvényjavaslatot már a nyári szünet előtt előterjeszti.

A magy. kir. államvasuti nyugdíjasoknak kérése nyugdíjuknak 20%-kal való felemelése iránt, kiadott a kereskedelmi miniszternek, a vízmestereknek a XI. fizetési osztályba való sorozása iránti kérése a földmívelési miniszternek adatik ki.

Saára Gyula előadó ismerteti több törvényhatóság és város kérvényét, hogy az állami közgazgatási áthárított teendők ellátásával felmerült költségek viselése céljából a fogyasztási, vagy más adó nem engedessék át a törvényhatósági és rendezett tanácsú városoknak. A bizottság e feliratokat pártólólag kiadani javasolja azzal, hogy az állami kárpótás törvényhozási szabályozását sürős szükségnek tartja és utasítani kéri a kormányt, hogy ez iránt mielőbb törvényjavaslatot terjeszzen elő. A kereskedelmi csarnok és több kereskedelmi egyesületnek felirata az egy évi önkéntességi jog kedvezményének tisztí rangra való képesítés nélkül már nyolcz-kilencz évi sikeres iskolalátogatás alapján való megadását kéri, pártólólag adatik ki.

Dr. Nehrebeczky György előadó javaslata alapján a bizottság többek között a törvényhatósági bizottság reformja tárgyában beadott kérvényt, továbbá a biztosítási ügynek állami kezelésbe vétele iránti kérvényeket egyszerűen kiadni javasolta a belügyminiszternek, illetőleg a kormánynak. Ismertette ezután a magyar kereskedelmi csarnok kérvényét, amelyben a polgári perrendtartás tárgyalása alkalmával a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék, mint külön kereskedelmi bíróság, valamint a kereskedelmi ünlöki intézmény s az 1868: LIV. t.-cz. 33. szakaszában szabályozott könyvkivonat illetékesség fenntartásával kéri. E kérvényt a bizottság az igazságügyminiszternek javasolta figyelembevétel végett kiadni. A horvát nyelv folytonos, állandó használatának a képviselőházban való megakadályozása iránt beadott kérvények, mint közjogi szempontból elbírálandók, az igazságügyi bizottsághoz tetetnek át.

Igazolt mandátum. A képviselőház állandó bizottsága Bernáth Béla elnöklésével ma délelőtt ülést tartott, amelyen Farkas Albert megbízó-levelét megvizsgálták s a rendes harmincz napi fentartással igazolták.

Függetlenségi pártalakulás. Miskolczon a borsodmegyei függetlenségi párt ma Bizony Ákos és Majthényi Adám elnöklése alatt ülést tartott. A gyűlésen indítvány tetetett, hogy Miskolcz városnak a megyétől való különválása folytán a párt is vál-

jon külön oly irányban, hogy Miskolcz város függetlenségi pártja és Borsodmegye függetlenségi pártja külön-külön szervezkedjék. Bizony Ákos elnök erre kijelentette, hogy a városiak kilépnek és a gyűlésből azonnal távoztak. A városiak távozása után a megyei párt Majthényi elnöklése alatt mint külön szervezet azonnal megalakult.

A t. Házból.

I. Zsurnaliszta képviselő.

A zsurnaliszta képviselők száma a magyar parlamentben ma megszaporodott egygyel. Az elnök Juth Gyula bemutatta Béla Henrik mandátumát, melyet a trencsényi választókerület adott Béla Henriknek. Az új képviselőt szívesen fogadták az alkotmánypárton, ahol politikai elvei alapján helyet foglal, de örömmel üdvözölték a más pártokban lévő ismerősei is, valamint igyekeztek kezdet szorítani vele zsurnaliszta baktársai, a karzatbeliek és folyosóbeliek.

Béla Henrik időközi választáson lett képviselővé a trencsényi választás folytán, ami egyuttal azt is jelenti, hogy érdekében az alkotmánypárt és koalíció lelkiismeretesen buzgólkodott, mert máskülönbén vagy több jelölttel kellett volna megküzdenie, vagy az ellenpárt agitációja legyőzte volna. Mert nevezetes, hogy a zsurnaliszta és író nehezebben jut mandátumhoz, mint bárki más és töltene bár egy fél életet a leghasznosabb munkálkodásban, mégis odaadó és lelkesedéssel dolgozó ajánlók nélkül okvetlen legyűrnék. A publikum lelkesedik ugyan az újságíró munkájáért, de egy jó svádájú ügyvéd egy nap alatt többet végez a választók közt, mint amennyit a zsurnaliszta évek során át tehetne a saját maga érdekében. Amikor tehát az új követ, a közepes termetű, fiatalos külsejű Béla Henrik működése új terrénnumán megjelent, nemcsak neki gratuláltak, de ugyanigy azon uraknak, akik pártfogolták. S valamelyes jogosultsága van az átszarmaztatásnak. Mivelhogy a politikai dolgokban vezérszerepet vivők részére érdemül lehet feljegyezni, hogy annyira tájékozottak, hogy a zsurnaliszták közül meg tudják különböztetni, ki méltó arra, hogy a parlamentbe bejuttassák. Ez az új zsurnaliszta-képviselő méltó rá. Gondolom vagy másfél évtized óta „csinál” politikát előkelő sajtóorgánumban. Szerény kezdetből fejlődött. Információkat gyűjtött, ezeket kommentárokkal látta el, majd irányezikket irt és mindenkor hű kifejezője volt a nemzeti érzésnek. E működése közben meg kellett ismerkednie a politikai tényezőkkel, a váltakozó kormányok változó vezetőivel, ugyszintén a pártok vezetőivel s így jutott hozzá, hogy nemcsak irt politikát, de azzal, amit irt, egyuttal „csinál” politikát. Az ilyen újságírónál csak gusztus és temperamentum dolga, hogy képviselő lehessen. Aki akar lenni, az előbb-utóbb meglesz, amint mondottuk, hogy ha nem is működésének a publikumra való hatása következtében, hanem az ő érdemeit méltányló férfiak révén, akikkel mindennapos összeköttetésben van. Az akarat és temperamentum, a pártfogás és támogatás megszerzésére való képesség kevésbbé jeleseket is hozzájuttathat s inkább kivételnek az olyat lehet tekinteni, ki emellett még zsurnaliszta gyanánt is elsőrangú. Ilyen minőségben érdemli meg Béla Henrik az újságíró-kollégáktól, hogy neki gratuláljanak.

Más kérdés, hogy az újságíró, mint képviselő, az aktív zsurnalisztika részére hasznot jelent-e, avagy veszteséget. Az én meggyőződésem szerint a jó újságíró, aki képviselővé lesz, a zsurnalisztikának vesztesége. Párthoz van kötve, esetleg klikkhez kell tartoznia s ama készségei, melyek a politikai élet ellenőrzésére valók, megbénulnak. Hogy a zsurnaliszta-képviselő a pártokban és a parlamentben a sajtó érdekeit védelmezhetik és

istápolhatják, általánosságban minálunk a sajtó javára szolgálnak, de magának az egyénnek a függetlensége le van kötve. Valami igazság van ama meghatározásban, hogy az igazi zsurnaliszta az, aki mindenki dolgával bajlódik, de a magát elhanyagolja. Viszont az is igaz, hogy a reális felfogás szerint az ilyen emberről nemcsak azt állapítják meg, hogy zsurnaliszta, hanem azt is, hogy balek.

Az új képviselő természetesen inkább reálisan gondolkodik s ha módja volt hozzá, ha tehetne, hát csinált váltógazdaságot, azaz hogy míg eddig csak tollal politizált, most a fórumon szóval fogja azt tenni. Így többen fogják megtudni, hogy mit mond, mint amennyien tudták eddig, hogy ki írta ama cikkeket, amelyeket helyeselték.

Az új terrénnum persze új küzdelmeket is jelent, de az igazi újságíró nem kell ettől félteni. Mert ezen a terrénnumon a küzdelem sokkal könnyebb, mint a másikon, ahol mindennap viaskodás, mindennap harc van és ahol az erős is könnyebben esik el, mint itt a gyenge, mert többen vannak az erősebbek.

Eképpen az ilyen mandátum inkább jutalom, amelyik a zsurnalisztának változatosságot s ezzel pihenőt juttat, hogy aztán majd, ha megint „csak” zsurnaliszta lesz, megfrissült erővel láthasson ismét a munkához.

II. Kik idézik Kossuthot?

Megalakult a függetlenségi és 48-as balpárt és nyomban kihirdette, hogy képviselni fogja Magyarországon Kossuth Lajos kultuszát. A nyilvános Kossuth-ünnepeken ez az új párt szókokokkal szerepel, ami azonban csak annyit jelent, hogy ahol Kossuth Ferencz szókokol, ott szókokolni fog esetleg Szappanos István, avagy Csépany Géza is. Persze pikantériákra van kilátás, hogyha például Kossuth Lajos sirja mellett vitatkozás keletkezik afelel, hogy melyik párt hivatottabb a nagy eszmék képviselésére.

Az alakulás után az első napon azonban már egy kis disszonancia esett. A balpárti függetlenségi és negyvennyolczasok mostani feladata a házszabályrevízió elleni obstrukció. S ebben az obstrukcióban ma a képviselőházi vitát két nemzetiségi képviselő folytatta, nevezetesen az oláh Goldis László és ugyancsak oláh nemzeti-ségi Pop Cs. István. És ezenkívül Goldis László ideje nagyobb részét azzal töltötte, hogy Kossuth Lajost idézte. Kossuth Lajosról emlékezett meg. Mintha csak ezzel karrikaturát akart volna rajzolni az új függetlenségi és 48-as balpárttól, amelyik fogadalmat tett a Kossuth-kultuszra, tehát hogyha a nemzetiségiek csinálják az ő feladatukat, az obstrukciót, akkor csinálják a Kossuth-idézést is.

— Ezernyolczszáznegyvennyolczban mit csináltak? — kérdezték a szókokot.

Ime, akik negyvennyolczban fellázadtak, hogy a magyar szabadságvédőket elpusztítsák, akik ellenségeinkkel fogtak kezét és akiknek bárbar módon legyilkolt családok, gyenge asszonyok és gyermekek holttesteire volt szükségük, ezeknek a felfogásbeli utódai jelennek most meg a színen.

Nem lehet undorodás nélkül hallgatni, hogy azokat a negyvennyolczas bestialitásokat mentegetik s a rájuk való emlékezéssel fenyegetőznek, hogy aki hozzájuk nyul, annak pusztulnia kell.

És ugyanekkor Kossuth Lajos nevét veszik ajkukra.

Nagy szabadság van nálunk. Sehol a világon nincs ilyen. Hol lehet még ilyen kapcsolatot csinálni a legszentebb eszmék közt és a legáltalásabb hazaárulás között? Büntetlenül, megtor-

lás nélkül, sőt aképpen, hogy az ülésteremben más nem hallatszik, mint az oláhok, tótok, horvátok zajos tetszése, éljenzése, zsvivója és tapsa.

Körül kell nézni, hogy megtudjuk, hol vagyunk. A következő pillanatban egy másik oláh szónok veri a mellét:

— A házszabályrevízióval a kormánynak az a célja, hogy megakadályozza, hogy a parlamentbe a nemzetiségiek és a szociálisták jussanak be többségben. De ebből semmi sem lesz.

Erre fogadkoztak az új függetlenségiek is. Nevezetesen, hogy a házszabályrevíziót lehetlenné tegyék.

Tehát ők is azt akarják, hogy a nemzetiségiek és a szociálisták legyenek többségben. Ugy-e bár, nem?

Csak hogy akkor miként vállalják az obstrukcióért a felelősséget?

Sok pelyva — két fontos nyilatkozat.

A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 11.

A pelyvát az obstrukció hányta ki magából. A két fontos nyilatkozat gazdája Wekerle Sándor. Hozzája intézett két interpelláció kapcsán tette azt a két fontos kijelentést.

Farkasházy Zsigmond azok miatt az állítások miatt interpellálta meg a miniszterelnököt, melyeket Kristóffy József kockáztatott meg a mostani kormányról. Wekerle kijelentette, hogy ő bizony nem tartotta érdemesnek elolvasni Kristóffy beszédjét. De annyit mondhat, hogy ez a kormány csak a királylyal tárgyal, Kristóffyékkel szóba sem állottak soha; s azok az államtitkárok, kik a nagy válság idején helyükön maradtak, a koalíció vezéreinek tudtával maradtak felelősségteljes állásaikban s mikor ezt megcselekedték, csak hazafias kötelességüket teljesítették.

Vád alá nem helyezhetnek senkit, ezt már egyszer kijelentette a kormány; nem pedig azért, mert az ország nyugalma akar. Ami pedig a választói reformot illeti, azt a kormány, mihielyt csak lehet, a Ház elé terjeszti. — A miniszterelnök másik nyilatkozata a horvát helyzetre vonatkozott. Hammersberg Lászlónak válaszulva azt mondta, hogy a kormány a horvát törvényekhez, a horvát nyelvhez és a horvát nép jogaihoz nem fog hozzá nyulni. De a bán mindaddig, míg a magyar kormány politikáját követi, helyén marad és semmiféle terrornak nem fog engedni. Ha a viszonyok elfajulnának, rendkívüli eszközökhöz is hozzá fog nyulni és ha szükség lesz rá, ilyen eszközökkel fog Horvátországban rendet csinálni. — A miniszterelnöknek mind a két nyilatkozatát igen nagy tetszéssel fogadta a Ház és szinte tüntető módon adta hozzá approbációját. — Volt még egy interpellációra adott válasz: Apponyi Albert válaszolt Bozóky Árpádnak, ki a szebenmegyei tanügyi állapotokat tette szóvá jó minap. A közoktatásügyi miniszter kifejtette, hogy itt is, mint mindenütt az országban, csak egy szemponttól vezéreltette magát; és ez a magyar nemzeti szempont. És ennek a politikának kiépítésével szempillantásig sem fog habozni; szüntelenül dolgozni fog rajta. (A Ház, persze, tudomásul vette ezt a választ.)

Mindez az ülés végén történt; az ülés elejét és derekát az obstrukció foglalta le ma számára. Goldis László és Pop Cs. István nemzeti képviselők beszéltek érdektelen dolgokról értelmetlenül: — még csak leplezni sem igyekeztek azt a céljukat, hogy az idő előléseire küldötték ki őket.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Vertán Endre és Csizmazia Endre.
Az **elnök:** Megnyitja az ülést.
Bemutatja az időközben beérkezett kérvényeket és feliratokat, köztük a Trencsénben tegnap megválasztott Béla Henrik megbízó-levelét.

Kiadatik a állandó igazoló-bizottságnak.
Okolicsányi László, az állandó igazoló-bizottság előadója jelenti, hogy a bizottság a geryeszegi kerületben megválasztott Farkas Albert megbízó-levelét rendben találta. Javasolja, hogy a panaszlási idő fentartásával a Ház feltételesen igazolja Farkast. (Helyeslés.)

A Ház hozzájárul az előadó javaslatához.
Molnár Jenő indítványozza, hogy az interpellációkra egy óraker tétjen át a Ház. (Ellentmondások.)

Szappanos István csatlakozik Molnár indítványához.

A Ház azonban, az **elnök** javaslatára, kimondja, hogy félkettőkor tér át az interpellációkra.
Napirend szerint a házszabályrevízió tárgyalása következett.

A házszabályok módosítása.

Goldis László: Ez a parlament nem hivatott a házszabályok revideálására, mert tagjai ezt nem ígérték meg programbeszédekben. (Helyes! Ugy van! a nemzetiségieknek!) Hivatkozik Apponyira, aki Aradon, a nemzeti küzdelem idején, mondott beszédében is kikelt a revízió ellen. Foglalkozik azután a revízió mellett felhozott indokokkal, főleg pedig Tolnay Lajos beszédével, amelyből az következik alapiában, hogy a nemzetiségiekkel szemben felesleges, a magyar ellenzékkel szemben pedig hiábavaló a revízió. Nem fogadja el Nagy Emil revíziós indítványát, ellenben csatlakozik Polit előbb benyújtott határozati javaslatához. (Helyeslés.)

Az **elnök** öt percze felüggeszti az ülést.

Szünet után
Pop-Csicsó István: A disszidensekhez fordulva, kéri őket, hogy közös céljuk elérésére szövetkezve, ne gyengítsék egymást azáltal, hogy alaptalan vádakot zudítanak a nemzetiségiekre. (Zaj.)

Fenyvesi Soma: Tehát mégis szövetkeztetek? (Ellentmondások a disszidensek oldalán.)

Pop-Csicsó István: Határozati javaslatot nyújt be, melynek értelmében a Ház mindaddig, míg a polgári és politikai jogok kiterjesztve és biztosítva nincsenek, nem tárgyalja a Nagy Emil-féle javaslatot.

Fél két óraker áttért a Ház az interpellációkra.

A szebeni közoktatás.

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter: Bozókyknak a szebenmegyei oktatás ügyében hozzáintéztett interpellációjára válaszol. Bozóky kárhaztatta, hogy Szebenmegyében kevés a magyar iskola. Erre megjegyzi, hogy mindenütt, ahol a magyar nyelvnek megóvásáról van szó, erre nézve mindent meg fog tenni. Arról, hogy azon megyében, a magyar nyelv tekintetében nagy hátramaradottság lenne, nem tud. Mindenesetre sokat fog jelenteni a magyar nyelvre nézve, ha a népoktatás reformjáról tavaly alkotott törvény majd életbelép és a tanfelügyelők száma is szaporíthatni fog. Azon megye segédtanfelügyelője nem román, mint Bozóky állította, hanem székely. (Derütség.) Mirtse szebeni segédtanfelügyelő főnökének és az ottani társadalomnak teljes megelégedésére működik, áthelyezni tehát nem kell. Erről legfeljebb az előléptetésnél lehet szó. (Helyeslés.) Különben is a faj mellékes, az a fő, mennyiben tesz eleget a törvényt szabta kötelességeinek. Bozóky kifogásolta a szebeni állami gimnáziumi tulzsfuoltságot és hogy az iskola növendékei főleg idegenajkuak. A tulzsfuoltságról tud és egyetért abban, hogy párhuzamos osztályok létesítésével és polgári iskola felállításával lehet ezen segíteni... (Helyeslés.)

Felkiáltások: Ipariskolákkal!
Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter: Reméli, hogy ugy Nagyszebenben, mint más hasonló viszonyokkal bíró helyeken polgári iskolák felállításával segíthet majd a gimnáziumba való nagy özönlésen. Egyáltalában foglalkozik a polgári iskola gyökeres reformjával. (Élénk helyeslés.) A Bozóky által említett Teréz-árvaház segélyezésére megjegyzi, hogy az nem tartozik az ő hatáskörébe.

A magyar nyelvű oktatás nem áll olyan rossz lábon Szebenben, mint azt Bozóky képviselő gondolja. Van ott öt-hat olyan iskola és internátus, melyekben a magyar nyelvet a legeredményesebben tanítják. (Helyeslés.) Az interpelláció utolsó pontja az iskolák államosítását célozza. Ő már több ízben nyilatkozott s a költségvetés tárgyalása alkalmával ismét bőven megbeszélhetik. És ha a t. disszidens képviselők megengedik nekik azt, hogy előterjesztéseket tehessenek... (Derütség.) olyan intézkedéseket fognak teremteni, amelyek a legrövidebb idő alatt biztosítják a nemzeti tanítás eszméjét. (Élénk helyeslés.) Kéri válaszában tudomásul vételét.

Bozóky Árpád rövid felszólalása után a Ház tudomásul vette a miniszter választát.

Kristóffy beszéde.

Farkasházy Zsigmond: Kristóffy Józsefnek, a darabont-kormány volt belügyminiszterének minap tartott beszéde alkalmából interpellálja az összkormányt. Kristóffy beszédében többrendbeli váddal illette a koalíció akkori vezéreit, akik közül most több miniszteri székben ül. Ezeket a vádakait a politikai erkölcs értelmében tisztázni kell.

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nekem Kristóffy beszédéről tudomásom annyiban volt, hogy a beszéd elmondása előtti napon közölte velem egy hírlapíró annak tartalmát (Halljuk! Halljuk!) kivonatban, a beszéd elmondása előtti napon, midőn közzététel végett, úgy tudom, a hírlapírók között már lanszirozott, közölte velem annak tartalmát. Magát a beszédet nem olvastam, nem is szándékoztam elolvasni. (Derütség.) szükségét sem látom annak, hogy azzal bővebben foglalkozzam. (Élénk helyeslés.) A t. képviselő ur azonban úgy látszik a beszédben foglalt egy pár vádat magáévá tette.

Farkasházy Zsigmond: Nem, egyetlenegy sem!
Wekerle Sándor miniszterelnök: Akkor ne vette volna itt fel. (Felkiáltások: Minek idehozni!)

Visontai Soma: Ugy tárgyalta!

Szilassy Zoltán: Kristóffy akarja feltámasztani!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Hogy az u. n. kibontakozás előkészítésében ártak-e Kristóffyhoz és mennyiben igyekeztek vele a kibontakozási eszmét létrehozni, ezt őszintén mondva nem tudom. En részéről Kristóffyval egész hivataloskodásának tartama alatt és azóta soha egy szót sem váltottam, tudtommal vele nem is találkoztam.

Kossuth Ferenc: Én sem!

Wekerle Sándor miniszterelnök: ... mondom, hivataloskodásának tartama alatt és azóta sem s úgy tudom, hogy miniszterársaim sem tárgyaltak vele. Hogy mások az ő véleményét kérték, vagy meghallgatták őt és saját véleményüket közölték s ő talán azokat Fejérváryval közölte, megengedem, ez azonban a mi eljárásunkat nem alterálja, mi vele nem tárgyaltunk, semmi megegyezést nem kötöttünk. Az én miniszterársaim közül azok, akik azokat a pontozatokat megállapították, amelyek alapján a kormány megalakult, a királylyal tárgyalták és a királylyal megállapított pontozatok képezték a mi programunk alapját.

Hogy mennyiben történt tudtával, bejegyzésével, vagy pláne talán egyesek kívánatára egyeseknek az, hogy azok a szerződések márczius 1-én aláírtak, azt én nem tudom; hogy e szerződések megkötésére és aláírására miniszterársaim befolyást semmiképpen sem gyakoroltak, azt határozottan állíthatom. (Élénk helyeslés.)

A képviselő ur még az ott működő államtitkároknak is súlyos szemrehányást kíván tenni.

Farkasházy Zsigmond: Nem én! (Félkiáltások a baloldalon: De igen! Csak felolvastam! (Zaj.)

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Nagyon helytelenül! (Zaj. Elnök cseget.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Legyen megnyugodva az igen t. képviselő ur, hogy azok az államtitkárok, akik akkor saját akaratuk ellenére a kormányzat körében hivatalos állásukban a mi tudtunkkal és bejegyzésünkkel és a mi kívánásunkra megmaradtak, ott minden tekintetben csak hazafias kötelességet teljesítettek. (Élénk éljenés a jobb- és a baloldalon.) és azért nem szemrehányást, hanem minden igaz hazafi részéről a nehéz viszonyok között teljesített kötelességet megillető elismerést érdemelnek. (Élénk éljenés.) Ami azt illeti, hogy a vád alá helyezés nem lehetséges, én itt, a képviselőház előtt és az igazságügyi bizottságban egész nyíltan kimondottam azt, hogy igen is, azt az ígéretet tettük, hogy mi, korábbi áldatlan viszonyainknak végét vetendő, oda akarunk saját részünkről hatni, hogy vád alá helyezésekkel mi ne dolgozzunk. (Helyeslés.) Ennélfogva arra sem vagyok hajlandó és azt hiszem, ezt miniszterársaim nevében is kijelenthetem, hogy bármiméü lépést, vagy intézkedést tegyen abban a tekintetben, hogy Kristóffy vád alá helyeztessék.

Egy hang a baloldalon: Elég baj! (Zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bocsanatot kérek, azt hiszem, hogy közállapotainknak nyugalomra van szükségük; (Élénk helyeslés.) nyugodalmas munkára van szükségünk, nem pedig rekriminációkra, ennélfogva én még nagyobb zavarok előidézéséhez, amelyekben különben csak azok akarnának halászni, akiknek nincsen mit veszteniük, hanem csak nyevniök. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) segédkezet nyújtani semmi körülmények között nem fogok. (Élénk helyeslés.)

Az az egész Kristóffy-féle felszólalás azért történt, vagy legalább az a tenorja, hogy szemrehányást tegyen nekünk, hogy a választói jogot nem akarjuk megvalósítani, vagy pedig másképp fogjuk talán megoldani, mint azt kiltásba helyeztük. Nekünk t. Ház politikai ígéreteink vannak; mi programunkban és azóta tett nyilatkozatainkban azt a határozott politikai kötelezettséget vállaltuk, hogy az általános választói jogot keresztülvisszük. Legyen a t. Ház meggyőződve, hogy ezen elvállalt, nem módosítható és vissza nem vonható politikai kötelezettségünknek, mihielyt okszerűen és megfelelően előkészítve tehet-

jük, minden késedelem nélkül meg fogunk felelni. (Általános helyeslés.)

Higgye el a t. képviselőház, hogy senkinek sem fekszik annyira érdekében, mint éppen a kormány férfinak, hogy ezt a procezzust sietessék, mert nekem az a meggyőződés, hogy igen sokban ok nélkül fölbolygatott közállapotainkban tulajdonképeni nyugalom és úgy a politikai, mint a gazdasági működésnek háboríthatatlan előfeltételei addig be nem állanak, amíg ezt a kérdést nyugvópontra és megoldásra juttatni nem fogjuk. (Élénk helyeslés.) Mi itt is kijelenthetjük többszörösen — mondom, — hogy részünkről a megoldást nem késleltetjük, hanem lehetőleg siettetjük; szándékunk az, hogy erre vonatkozó javaslatunkat még a nyári szünetek előtt a törvényhozás elé terjeszthessük, ismétlem, ha csak lehetséges, még a nyári szünetek előtt a törvényhozás elé terjeszthessük és az őszi hónapokban tárgyalásukba bocsátkozhassunk.

Kérem a t. Házat, méltóztassanak válaszomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: Nem veszi tudomásul. A ház azonban tudomásul veszi.

Hammersberg László terjesztette elő ezután interpellációját a horvát kérdésben.

Ezt a felszólalást, valamint **Wekerle Sándor** miniszterelnöknek erre vonatkozó válaszát lapunk más helyén külön közöljük.

Az ülés három órakor ért véget.

A horvát országgyűlés megnyitása.

— Wekerle a horvát helyzetről. —

Budapest, március 11.

Zágrábban holnap lesz az új horvát országgyűlés megnyitása, **Wekerle Sándor** miniszterelnök pedig a képviselőház mai ülésének a végén egy interpellációra adott válasz formájában igen erélyesen nyilatkozott a horvátországi helyzetről. A holnapi megnyitás bevezetése volt ez a miniszterelnöki nyilatkozat, mintegy utolsó figyelmeztetésül azoknak, akik ott lenn a zágrábi ülésteremben az elszakadást hirdetik és fékezketten lázítanak a magyar állameszme ellen. A miniszterelnök egészen határozottan kijelentette, hogy ő és a magyar kormány Horvátországban a rendet minden körülmények között helyre fogják állítani, hogy a személy- és vagyonbiztonságot meg fogják védelmezni s hogy a közigazgatás zavartalan menetét feltétlenül biztosítani fogják és ennek a célnak elérése érdekében rendkívüli intézkedésektől sem riad vissza. Ebből a kategórikus nyilatkozatból, amelyet a magyar képviselőház zajos helyesléssel vett tudomásul, megérthették a lázadók, hogy a magyar állam tekintélyének és felsőbbségének megóvására hatalmát is tudja érvényesíteni.

A rendkívüli intézkedésekről részletesebben nem nyilatkozott a miniszterelnök, de politikai körökben azt beszélik, hogy ezek egyelőre a horvát országgyűlés elnapolásában vagy felosztatásában és a horvát bannak kivételes hatalommal való fölrüházásában fognak állani. Igen fontos az a nyilatkozat is, amelyet **Wekerle Sándor** miniszterelnök a bán közjogi állásáról tett. A bán nem parlamentáris tényező Horvátországban, hanem a magyar kormány kirendelt közege, akit, mint ilyen, nem alterál az ottani politikai pártok állása, számaránya és politikája. A bán mindaddig marad, ameddig a magyar kormány bizalommal van iránta, mert állása nem a horvát pártok, hanem a magyar kormány bizalmától függ.

Zágrábban ezalatt a horvát-szerb koalíció és a Starcevic-párt szorgalmasan üléseznek, hogy holnapi taktikájukat megállapítsák.

Mai híreink a következők:

Wekerle a horvátokról.

A képviselőház mai ülésének végén **Hammersberg László** a következő interpellációt intézte **Wekerle Sándor** miniszterelnökhöz:

Kérdem: bírnak-e alappal azon hírszélések, hogy a kormány a Horvátországban előállott hely-

zettel szemben rendkívüli eszközökhöz szándékozik nyulni?

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszolt a kérdésre, a következőket mondván:

T. képviselőház. Megengedi nekem a t. Ház és a t. képviselő ur, hogy közjogi fejtegetéseinek csak is azon részére szorítkozzam, amelyek az interpellációra adandó válasz tekintetében részemről is konstatálást és klarifikációt igényelnek. (Halljuk! Halljuk!) Az áll, hogy az a téves nézet kapott lábra és ennek Goldis képviselő ur is kifejezést adott itt a Ház kebelében, hogy a horvát bannak a horvát országgyűlési többségre van szüksége, mert a bán parlamentárisan kormányozhat csak és ha többsége nincsen, akkor nem maradhat meg a bán és ha nem maradhat meg a bán, akkor nem maradhat meg a magyar kormány sem. Én azt hiszem, hogy ezen közjogi teoriák tekintetében igen elemi oktatásokba kellene bocsátkoznom, hogy ezeknek tarthatatlanságát bebizonyítsam, mert hiszen ez egyenesen azt tenné, hogy először a magyar korona országainak területén két parlament van, amelyek közül a kisebbik, a horvát parlament magatartásától lenne függővé téve a kormánynak és ennek a parlamentnek a helyzete. (Derültség.)

Ily felfogások a mai helyzetünknek a kinövései. (Igaz! Ugy van!) Mi, amint ezt többszörösen kifejtettem, szorosán az 1868: XXX. t.-cz. alapján állunk, Horvátországnak ebben gyökerező minden jogát nemzeti és nyelvi jogait teljes tiszteletben kívánjuk tartani, azonban ez képezi egyúttal azt a batárt is, ameddig közjogi és politikai tekintetben elme gyünk. Mi úgy politikai, mint gazdasági tekintetben az eddigi érintkezés során több kérdésnek megoldását helyeztük kilátásba.

Tett ígéreteinket, amennyiben a törvény kötelez bennünket erre, feltétlenül be fogjuk váltani minden körülmények közt, azon tulmenő ígéreteink közül azonban azokat, amelyekre minket törvény nem kötelez, hanem amelyeket áldozatok árán is hajlandók vagyunk Horvátország viszonyainak emelése végett megtenni, azokat megvalósítani úgy és anynyiban fogjuk, amennyiben biztosítékot szerzünk, hogy ott is a magyar állam egységéhez való ragaszkodás és megértés politikája fog követelni. (Élénk helyeslés.)

Ezekből következik, hogy semmikép sem hagyjuk azt a közjogi rendünkben gyökerező jogát ő felségének, hogy a bannak személyét a magyar kormány előterjesztésére ő állapítja meg, semminemű mellékkörülménytől, semminemű országgyűlési többségtől függővé tenni. (Élénk helyeslés.) Az a bán egészen legaliter ki van nevezve és az ott fog maradni addig, amíg — amint azt teszi is és amint arra bizonyítékaink vannak — velünk egyetértő politikát követ. (Élénk helyeslés.) Ő ott a mi kormányunk ottani exponense, politikánknak nemcsak képviselője, hanem minden tekintetben kiegészítője. Az a bán ott igenis kísérleteket fog tenni, hogy a megértés politikáját hozza létre. Akár sikerül neki ez, akár nem, minden körülmények közt törvényes eszközökkel fog ott dolgozni. De nem fenyegetésként mondom, hanem politikai állásunk jelzésképpen, hogyha akár az állam biztonsága, akár a személyi vagy vagyoni biztonságot érintő oly kihágások vagy visszaélések fordulnának elő, amelyeket rendes törvényes eszközökkel elhárítani nem lehet, velünk egyetértőleg, rendkívüli eszközök alkalmazásától sem fog visszariadni. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

A mai állapotot Horvátországban az a félreértés idézte elő, amely mesterségesen nagyra szittatott és kihasználtott, hogy mi Horvát-Szlavonországnak nyelvi jogait respektálni nem kívánjuk, pedig provokálók mindenkinek tudomására, hogy magyar politikai nincs, aki az 1868: XXX. t.-cz. rendelkezéseit tiszteletben tartani nem kívánja. (Igaz! Ugy van!)

Ez a félreértés, ez a mesterséges nagyrasztás, amely nemcsak Horvátországban, hanem az itteni közbeszólásokhoz hasonló fejtegetésekben is nyilvánul, minden politikai igazsággal és morállal ellentétesek és balhiedelmeket idéztek elő. (Zaj. Elnök csenget.)

Ez a félrevezetés politikája félrevezetette Horvátország közvéleményét, de méltóztassék meggyőződve lenni, hogy mi szorosán közjogi rendünkhöz és fennálló törvényeinkhez kívánunk ragasz-

kodni és hogy ott is a megértés politikája fog előbb-utóbb érvényre jutni, mert a terrorizmus, amelyet kifejtettek, a félrevezetések ideig-óráig megtéveszthetnek nemzeteket, de az igazság előbb-utóbb érvényt fog szerezni magának minden tekintetben. Minthogy ebben választ adtam a t. képviselő urnak politikai magunktartására nézve, kérem, méltóztassanak válaszomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Hammersberg László megnyugvással vette tudomásul a választ, amelyet az egész képviselőház is egyhangú lelkesedéssel vett tudomásul.

A hangulat Zágrábban.

A horvát országgyűlés holnapi megnyitó ülése csak rövid, formális ülés lesz. A jelekből ítélve, úgy ennek, mint a többi ülésnek lefolyása is csendes lesz. Az elnökválasztásra csak hét-főn kerül sor. A karzati jegyeket Zágráb előkelő társadalma már a mai nap folyamán mind lefoglalta. Bár tüntetésekre alig van kilátás, mindazonáltal megtörténtek az óvintézkedések.

Zuvai Szlavko, az ujonnan kinevezett zágrábi főpolgármester ma foglalta el hivatalát, akit a hivatalnoki kar élén **Katkics városi tanácsnok** üdvözölt. Az üdvözlésre az új főpolgármester hosszabb beszédben válaszolt, amelyben figyelmeztette a hivatalnokokat hivatali esküjükhöz és az állam és alkotmány iránti hűségére és a hivatalos titkok megőrzését kötötte különösen a szíviükre. **Zuvai** tegnap meglátogatta dr. **Amrus** polgármestert, aki a mai nap folyamán viszonzta a látogatást.

A koalíció végrehajtó bizottsága tegnap tartotta alakuló ülését, amelyen elnökké **Nikolics Vladimir** volt bányhelyettes, titkárokká pedig **Surmin György** és **Sisics Nándor** választották meg.

A **Starcevic**-párt ma tartotta alakuló ülését, amelyen a párt tagjai kivétel nélkül jelen voltak. **Dr. Frank József**, a párt elnöke, az ülés megnyitása után lemondott elnöki állásáról. A párt tagjai kérdést intéztek **Frank**hoz a lemondás okaira nézve és e kérdés körül hosszas vita fejlődött ki, amelyről azonban semmiféle hír nem szivárgott ki. A vitát délután négy órakor folytatták. **Frank** helyébe előreláthatólag **Starcevic Mile** képviselőt, a **Starcevic**-párt eddigi alanökét választják meg. **Frank** visszalépése gyökeresen meg fogja változtatni a politikai helyzetet. A tiszta jogpárt és a horvát jogpárt fuziója következtében új nagy **Starcevic**-párt keletkezik. A fuziónak eddig csak **Frank** állta útját, aki nem értett egyet a klerikális jogpárttal. Az új **Starcevic**-párt negyvenhét mandátummal fog rendelkezni, s a koalíciót ez a fuzió nagyon meggyöngíti, mert elveszi a huszonhárom jogpárti horvát képviselőt, akik eddig a koalíció tagjai voltak. A fuziónak mindenképp az lesz a következtése, hogy a horvátok már most sokkal élesebb ellentétbe fognak helyezkedni Magyarországgal ellen, minthogy a **Starcevic**-párt nem ismeri el az 1868-diki kiegyezést s egyáltalában semmiféle kiegyezésbe sem akar belemenni.

KÜLFÖLD.

Osztrák bizottságok ülése. A képviselőház védőbizottságában **Korytowski** pénzügyminiszter ma beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a kormány rokonszenvvel viseltetik azon eszme iránt, hogy a póttartalékosok segélyre szoruló családjai behívás esetén anyagi támogatásban részesüljenek és közli a bizottsággal, hogy a kormány a képviselőház összejelése után megfelelő törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni. E kijelentésre való tekintettel a bizottság a kérdés további tárgyalását elhalasztotta.

A képviselőház költségvetési bizottsága mai ülésében folytatta a honvédelmi miniszterium című tétel tárgyalását. **Reuter** kormányképviselő hangszulozza a remonda-ügy emelésének szükségességét a hadsereg harcképességének emelése szempontjából, mire az ülés folytatását holnapra halasztották.

Porosz képviselőház. A tisztviselői fizetésekre vonatkozó interpelláció tárgyalása során **Bethman-Hollweg** miniszter kijelenteti, hogy a kormány ragaszkodik azon ígéretéhez, amelyet az 1908.

év folyamán eszközözendő fizetésemelésre vonatkozólag tett.

Az interpelláció megvitatása folyamán majdnem általánosan kifejezésre jutott az a kívánság, hogy a tisztviselői fizetések rendezése a birodalomtól függetlenül történjék és felvetették azt a kérdést, vajon mi volna ősszel a szóban forgó javaslatok sorsa, ha a birodalmi pénzügyi reform nem jönne létre.

Báró Rheinbaben pénzügyminiszter első sorban helyreigazítja egy lap jelentését és kijelenti, hogy nem június havát jelölte meg a következő képviselőválasztások időpontját, csak az egyes pártok kívánságának mondotta a terminust. Az államminiszterium e kérdéssel még nem foglalkozott. Nem tartja valószínűnek, hogy a birodalomban ezen ügy őszig nem lesz elintézve.

Külgügyi vita a dumában. A дума a külügyminiszteriumnak azt a javaslatát tárgyalja, amely a tokiói orosz követségnek nagykövetséggé való átalakítását célozza. Gutschkov, az oktoberisták vezére viharos helyeslés közben utal arra, hogy bár sokan revanst hangoztatnak, az oktoberisták békés álláspontban állanak, abban a meggyőződésben, hogy Oroszország a jövőben meg fogja védhetni keleti határait. Ezután Isvolsky külügyminiszter kijelenti, hogy nézete szerint az orosz-japán viszonyok végleges alakulása a legalkalmasabb azon aggodalmak eloszlatására, amelyek a törvényjavaslat kapcsán keletkeztek.

A román kamara ülése. A román kamara mai ülésén élénk vita tárgyát képezte a monarchiába való marha-kivitel. Ena sescu képviselő Sturdza miniszterelnökhöz intézett interpellációjában hangsúlyozta annak szükségességét, hogy az Ausztria-Magyarországba irányuló marhakivitel biztosítását. Ha ez nem járna előnyvel, ez esetben kívánatosabbnak tartja a vámháborút. Szólv továbbá a jelenlegi agrártörvényeket értékelésnek mondja és hevesen támadja Lahovary volt földművelésügyi minisztert, mert kísérleteket tett arra, hogy a huskivitel számára az angol piacot megszerezze.

Lahovary azonnal válaszolt. Hangsúlyozta a tengerentuli piacok, különösen az angol piac megszerzésének szükségességét. Ha ezt elérjük, — ugymond a szónok — háromszor annyit vihetünk ki, mint azelőtt Ausztria-Magyarországba.

Sturdza miniszterelnök tévesnek tartja azt a véleményét, hogy a paraszt nép nyomorát az Ausztria-Magyarországba irányuló marhakivitel tilalom okozta. Ezzel szemben rámutat arra, hogy a paraszt nép nyomorát a bérlők és nagybirtokosok kizsákmányolása idézte elő, amit oly tényállásnak mond, amelyet ismernek mindazon pártok, akik a mostani agrártörvényeket létesítették oly célból, hogy a kizsákmányolást a jövőben lehetetlenné tegyék. Vámháborúra nem szabad gondolni, mert ma az összes országok békére, egyetértésre és nyugalomra törekzenek. Ennek egyik tanúja a hágai értekezlet. Az Ausztria-Magyarországgal való szerződés nem tartalmaz változtatásokat a marhakivitel tekintetében. A marhakivitel apadása sokkal inkább arra vezethető vissza, hogy legelőket szántóföldekké alakították át kiadós gabonamennyiség termelése ozlájából. A miniszterelnök rámutat a mezőgazdaságnak európa-szerte észlelhető fejlődésére, valamint arra, hogy az agráriusok a vámvédelmet követelik. A Nyugat ma jó minőségű vágott marhát keres. Ebben azonban jelenleg hiány észlelhető Romániában is, amennyiben csak a mezőgazdasági üzem számára tenyésztett állatok felett rendelkezik. A miniszterelnök a marhapestist és más állatjárványt hozza fel az állatkereskedelmet gátló körülményekként. Nem szabad megelégedni arról, hogy Románia kereskedelem-politikai helyzete megváltozott 1880. óta, amidőn még kocsiakkal történt a szállítás a mai vasutak helyett és a gabonakivitel kizárólag a Szulinán át vezető víziúton bonyolították le. A miniszterelnök beszéde végén utalt Románia fejlődésére a kereskedelem és ipar terén, majd vázolta azt a perspektívát, amelyet a robotnak a legutóbbi törvények által való eltörlése Románia jövőjére nézve látni enged.

Marokkó. A Petit Parisiennek jelentik Tangerből, hogy Muley Hafid helyzete igen kedvezőtlennek vált és miniszterei már közvetítők útján tárgyalásba kívánják bocsátkozni Abdul Aziz-szal, hogy bocsánatát kieszközzöljék és neki meghódoljanak.

A spanyol király Barcelonában. Alfonz király tiszteletére tegnap este ünnepi hangverseny volt, amelyen gróf Welsersheimb magyar-osztrák nagykövet, Ziegler tengernagy, számos magyar-osztrák tengerésztiszt, valamint El Mokri marokkói pénzügyminiszter, aki ma reggel érkezett Barcelonába, voltak jelen. Alfonz királyt megjelenésekor freuetikus, hosszantartó óvációval üdvözölték. A király éjfélkor hagyta el a koncertet és visszatért a kapitányságra. Az utcán nagy embertömeg gyűlt össze és melegen tüntetett a király mellett. Amidőn a király elhagyta a koncerttermet, a francia konzul bemutatta neki El Mokri pénzügyminisztert, gróf Welsersheimb nagykövet bemutatta Alfonz királynak az osztrák-magyar hajóraj tisztjeit, akikhez a király rendkívül meleg üdvözlő szavakat intézett. A király kijelentette, hogy az osztrák-magyar flotta iránt a legnagyobb szimpátiával viseltetik s hogy Spanyolország nevében hálás köszönetét fejezi ki Ferencz József királynak azért, hogy megengedte, hogy flottája a spanyol partokat meglátogassa. Az osztrák-magyar nagykövet és az admirális kitüntető helyen vettek részt az istentiszteleten és a Kapitania erkélyén a király oldalán nézték a csapatok elvonulását. Az admirális és a tisztok szajutáltak az elvonuló ezredek zászlóinak, ami az óriási közönségnél viharos tetszést keltett. Tegnap este fényes kivillágítás volt a városban, az osztrák-magyar hadihajók fényezői is működtek. Ragyogó volt a díszelőadás a Teatro Lyceoban. A király az udvari páholyban rendkívül szeretetreméltóan társalgott gróf Welsersheimb nagykövettel és a flotta tisztikarával.

Barcelona kormányzója és a főkapitány megelégedésüket nyilvánították a tegnapi nap lefolyásán és egy nyilatkoztak, hogy a szives fogadtatás minden várakozást felülmul. A Diario ezt írja: Barcelona büszke lehet arra a visszhangra, amelyet a mai nap a külföldön kelteni fog. A lap reméli, hogy számos legenda szerte fog foszlani és Barcelona igen sokat fog nyerni a külföld előtt. Mindazok, akiknek alkalmuk volt a király közelében tartózkodni, úgy nyilatkoznak, hogy a királyt a lakosság ragaszkodása láthatólag meghatotta.

Az Epoca ünnepi számot adott ki, amely bemutatja Ziegler admirális arcképét, közli életrajzát és magasztalja az osztrák-magyar flotta harcalkésztségét, kitünő szervezetét és jeles tisztikarát. A lapok kivétel nélkül lelkes hangon írnak.

Kuriózumképen említem, hogy tegnap a nagy államsorsjáték húzásán a főnyeremény Barcelona városára esett.

Fallières Angliában. Fallières, a francia köztársaság elnöke május második felében látogatja meg az angol udvart, miután Edvárd király legutóbbi párisi látogatása alkalmával személyesen útra meghívta őt. Fallières a királyi pár vendége lesz és mint annak idejében Loubet, ő is a Yorkhouse-palotában fog lakni. A köztársasági elnököt valószínűleg kíséрни fogja Pichon külügyminiszter, föltéve, hogy éppen abban az időben a parlamenti helyzet meg fogja engedni, hogy a külügyminiszter Franciaországból távozzék. Fallières három napig marad Angliában s tiszteletére udvari ebéd lesz a Buckingham-palotában, továbbá ünnepi fogadás lesz a Cytiben, ahol a lordmayer valószínűleg át fogja neki adni a diszpolgárságról szóló oklevelet, végül díszelőadás lesz a Covent garden-színházban. Fallières elnök meg fogja látogatni az angol-francia iparkilátást is, amely rendkívül fényesnek ígérkezik.

Az amerikai elnökválasztás. Newyork állam republikánus bizottsága elhatározta, hogy Hughesnek, Newyork állam kormányzójának jelöltségét, nem pedig Taftot fogja támogatni. Arról a közkezdveltségről, amelynek Hughes saját államában örvend, mindenkinek tudomása volt ugyan, de csak most látható tisztán, hogy mily nagy veszedelmet jelent Newyork államnak döntő állásfoglalása Hughes mellett, Taft kilátásaira. Roosevelt elnökhöz közel álló körből egész határozottsággal kijelentik, hogy Roosevelt elhatározta, hogy abban az esetben, ha Taft megválasztása bizonytalan, megváltoztatja eddigi elhatározását és saját elnökjelöltségét fogja keresztülhajtani. Barátainak elbeszélése szerint Roosevelt a következőket mondotta:

— Vagy Taft, vagy én!

Másrésről azonban azt állítják, hogy ez csak

az elnök sakkhuzása, hogy ezzel a republikánusokat Taft táborába terelje. Általában azt hiszik, hogy ha Roosevelt komolyan akarja, harmadszor is bevonulhat a Fehér házba. Roosevelt azonban úgy vélekedik, hogy a köztársasági párt vezéreinek többsége nem úgy gondolkozik, mint a tömeg. Meg van győződve arról, hogy a politika irányító személyei csak úgy, mint a választások fölött többé-kevésbé uralkodó kapitalisták, minden lehetőséget inkább eléje helyeznek Roosevelt harmadszori megválasztásának. Roosevelt előbbi kijelentései tehát fenyegetésnek tekinthető, amelynek az a célja, hogy Taft jelölését ráerőszakolja a republikánus nemzetgyűlésre.

Hajszja Isvolszki ellen. Bécsi beavatott diplomáciai körökben nagy figyelemmel kísérik azt az elkeseredett küzdelmet, amelyet Oroszországban a reakciós párt Isvolszki ellen megindított. Az orosz külügyminiszter politikai meggyőződése szerint kádet s ezért a konzervatív párt, amely ezidő szerint a legbefolyásosabb ugy a czári udvarban, mint a dumában is, éles hajszát kezdett ellene. Jellemző, hogy erről az oldalról támadt az a hír is, amely egyébként még megerősítésre szorul, hogy gróf Muraviev, az egykori igazságügyminiszter van kiszemelve Isvolszki utódjául. Gróf Muraviev határozottan reakciós érzelmű és a nagyszlav ideal egyik lelkes apostola.

Tittoni a szandzsák-vasutáról.

Róma, márczius 11.

Tittoni külügyminiszter az olasz kamara mai ülésén Barsilai képviselőnek válaszolva, igen fontos kijelentéseket tett a szandzsák-vasut ügyében. A miniszter kiterjeszkedett a desiói találkozásra is, amelyet Ausztria-Magyarországhoz való kitünő viszony kutforrásának mond. A szandzsák-vasut tervéről nyilatkozva kijelentette, hogy Aehrenthal delegációs beszéde előtt értesítette és a vasut kiépítését teljesen jogosnak tartja.

A miniszter beszéde a következő:

Semminő érdemet nem tulajdonítok a hallgatás politikájának, amelylyel Barsilai képviselő ur vádol. Az az érdem, amelyre töreksem, az, hogy a szó opportunását tekintem. Eppen ezért magam kérem rövid határidőt e kérdés tárgyalására. Ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a tárgyakat behatóan és nyíltan megbeszéljük. Barsilai egy interjúban az mondta, hogy báró Aehrenthalnak a mitroviczai vasut tárgyában a delegáció ülésén tett kijelentései meglepetést szereztek én rám nézve és hogy abban az osztrák-magyar külügyminiszternek irántam való bizalmatlanságának jelét kell látni, minek következtében a képviselő konstatálta, hogy politikám csődöt mondott. Ha a dolog úgy állana, nemcsak az én politikám, hanem egész Olaszország politikájáról volna szó, melyet mi, valamint elődeink abban a feltevélen meggyőződésben vittünk, hogy az az egyedüli politika, amelyet Olaszország követhet. A desiói és semmeringi emlékek nemcsak nem keserűek, hanem a legkelembesebb és legdrágább emlékek, amelyekkel báró Aehrenthal és én birunk és örömmel mondom köszönetet azon barátságos és szeretetreméltó szavakért, amelyekkel báró Aehrenthal ezekre visszaemlékezik és amely emléket én őszinte szívélyességgel viszonzok. Desiói és a semmeringi találkozások alkalmával a Balkánra vonatkozó politikai kérdések képezték megbeszéléseink tárgyát és ezekben teljes egyetértést konstatáltunk. Ezen alkalmakkor a gazdasági és kereskedelmi kérdéseket nem érintettük, csak elismertük azt az alapelvet, hogy minden állam függetlenül a másiktól, élhet kezdeményezési jogával, egyben azonban tekintettel lesznek arra, hogy egymás érdekeit ne sértsek. Megbeszéléseink folyamán tehát a gazdasági akció kérdébe eső mitroviczai vasutól nem volt szó, de kijelenthetem, hogy még mielőtt báró Aehrenthal a delegáció előtt megtartotta beszédét, tudomást nyertem arról a szándékról, hogy a portától annak beleegyezését kérte az uvac-mitroviczai vasut építéséhez. Hát hatalmamban állott, vagy kötelességem volt-e ennek ellenszegülni? Bizonyára nem, tekintve, hogy a

Berlini egyezmény 25. pontja biztosítja Ausztria-Magyarország ezen jogát, amelyet egyébként Németország és Anglia kifejezetten elismert és amelyet a többi államok nem vitatnak. Józan gondolkodás mellett tehát mi nem tehetjük vitássá Ausztria-Magyarországnak a vasut építésére való jogát. Mi csak az ellen tiltakozhattunk volna, ha Ausztria-Magyarország vasuti monopóliumra emelt volna igényt. Egy dolgot követelhetünk volna csak, hogy t. i. úgy mint Ausztria-Magyarország a kereskedelmi érdekeinek megfelelő vasutat építhető Olaszország és a többi államok, valamint a balkáni államok szintén ugyanazt a vasutonalakat építhessék, melyet legcélszerűbbnek tartanak saját forgalmuk szempontjából. Ezen eszméktől vezérelve, azonnal úgy Ausztria-Magyarországgal, valamint Oroszországgal megállapítottuk az egyetértést, amely ily alapon méltányos és udvarias lévén, akadálytalanul létrejött. Az orosz kormány, amely elé én tekintet nélkül egyeseknek és pártoknak féktelen fenyegetéseire el voltam szánva a jó viszonyt fentartani és amely ma kitűnő viszonyná vált, ezen szerencsés megoldást körírásban konstátálom, amely igen jól adja vissza gondolatainkat és amely haladéktalanul megnyerte helyeslésünket. Az orosz körlevél három dolgot konstátál: 1. A bécsi kormány azt a kijelentését, hogy a mitrovicai vasut kizárólag kereskedelmi célokat követ és forgalmának megkönnyítésére irányul. 2. Egy másik vonal építése, amely a balkáni félsziget tengerpartját nyitná meg a forgalomnak, azon vidék békés felvirágoztatását köszönné. 3. Könnyű lesz a különböző érdekeket összegeztetni olyképpen, hogy a Balkán államok által célbavevett többi vasutépítési terveket támogatjuk.

A gyakorlati téren az orosz jegyzéknek a következő eredményei lennének. El kellene ismerni Ausztria-Magyarország vasutvonal építési jogát Úvác—Mitrovicza közt, támogatni kellene Szerbia óhaját a Nistól San Giovanni de Meduáig, vagy valamely más adriai kikötőhöz vezető vonal érdekében, amely neki jobban megfelel, amely mellett egyszerűsített tekintetbe kellene venni egy Antivariba vezető szárnyvonalat, melyet Montenegro éppen most kér és végre a Bulgária részéről óhajtott vonalat Küstendiltől Kumanováig a Görögország részéről kért csatlakozást Larissa—Szalonikiig és támogatni a montasztr—balonacui vonalat, amelyek szintén bent foglaltatnak a tervezett vasutvonalakban és amelyekhez Itáliát bizonyosan nagy érdekek fűzik.

Világos, hogy ezen program megvalósításához más elemek segítségét is szükséges igénybe venni; azon államokét, amelyek a szükséges támogatást nyújtják, a tőkét, amely a pénzt adja és Törökországot, amelynek bele kell egyeznie. Ez azonban még a jövő dolga. Ma még csak a kérdés első fázisával foglalkozunk, a hatalmak egyhangú beleegyezésével. Előbb Ausztria-Magyarország, Oroszország és Olaszország magatartásáról beszéltem. Erről a magatartásról Franciaország, amelylyel barátságos eszmecsere folytattunk, úgy nyilatkozott, hogy csatlakozni akar hozzá. Anglia, amely általában a Balkán-vasutak építéséhez kedvező hajlammal viseltetik, eddig semlegességet tanusított, mert attól tart, hogy ez a kérdés azon reformokat, amelyek Angliára nézve a legfontosabbak és legfontosabbnak is kell maradniok, hátraszoríthatná. Németország részéről azon beszéd, amelyet Londonban a minap a császári nagykövet a kereskedelmi kamara banketijén mondott és amely azonos azon nyilatkozatokkal, amelyeket gróf Mons Bülow herceg nevében előttem tett, csak megerősítik a mi felfogásunkat és meghívják egyesek állítását, hogy a vasut-kérdés az Olaszország és Németország közt fenálló viszonyt és Olaszország helyzetét a hármasszövetségben veszélyeztette volna. Miután gróf Wolff-Metternich azon híreket, mintha Németország ösztönözte volna Ausztria-Magyarországot a Mitroviczába vezető vasutvonal építésére, visszautasította, megállapította, hogy Németország ezt a vasutervezetet, amelyhez egy vele barátságban élő és szövetséges állammal kötött szerződés adja meg a jogot, csakis szimpátiával üdvözölheti,

épp úgy, mint a többi török vasutvonalakat, amelyeket a béke egyik eszközének, valamint a gazdasági fejlődés eszközének és ezen szerencsétlen országok ujászületésének tekintse.

Igy tehát ez a kérdés, amely egy pillanatra az európai láthatárt elsötétítéssel fenyegette, jelenleg szerencsés megoldás felé közeledik, amelynek tekintettel vannak Olaszország érdekeire. Mi nemrég Romániával, Szerbiával és Bulgáriával kereskedelmi szerződéseket kötöttünk. Az a vasut, amely az adriai tengerparttól kiindulva egyenes összeköttetésbe hoz ezzel a három állammal, alkalmas arra, hogy emelje a mi kereskedelmünk gyarapodását és a forgalmat a mi kikötőinkben, Velenczében, Anconában, Barryban és Brindiziben. Mindazok, akik az ellen tiltakoznának, ha mi a Duna—Adria-vasutat elhanyagoltuk volna, mindenesetre már most fáradoznak azon, hogy ennek jelentőségét eltörpítsék. Azonban, hogy ezen vonalak fontosságát a helyes világításba helyezzem, csak azon tárgyalásokra kell utalnunk, amelyek 1901-ben ebben a kamarában történtek. Visszatérjek-e arra a kifogásra, amelyet egy oldalról emeltek, hogy ez a vasut az Adriai-tengert megnyitja a szlávok részére? Mit jelentsen ez a megjegyzés, amely öszintén szólva értelmetlen kérdésnek tűnik fel előttem.

Azt hihetné az ember, hogy egy új népvándorlástól tartanak, még pedig attól, hogy a szlávok az Adriai-tenger partjaira ereszkednek le, hogy az albánokat elkergessék és hogy befészkeljék magukat azok területeire. Bizonyára ez a vasut használni fog a szláv államoknak és azok kereskedelmének, a melyet más országokkal folytatnak, elsősorban Olaszország teljes szívből csatlakozik, nem arra törekszik-e, hogy a szlávok, a hellének, a románok, egyáltalában mindazok a nemzetiségek érdekeit előmozdítsa, a melyek a Balkán félszigeten laknak? Csak egy tény ejt gyászba bennünket, t. i. véres harcaik; csak egy dolgot óhajunk öszintén, igazán: virágzásukat és haladásukat.

A miniszter beszédét így fejezte be: Külpolitikánk jelszava ma is becsületos béke.

A miniszter fejtegetéseit a kamara nagy tetszéssel fogadta. A minisztert beszéde végén számosan üdvözölték.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Drágasági pótlék. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma leiratilag jóváhagyta Arad város közgyűlésének ama határozatát, hogy a városi tisztviselőknek 10—15% drágasági pótlékot adnak.

A szatmári székhely-kérdésben párt alakult, mely ma Jékay Mór elnöklésével a vármegyei biztagok részvételével gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy monstre-kiüldöttség adjon át egy memorandumot úgy a kormánynak, a Ház elnökének, valamint az országgyűlés valamennyi pártelnökének, kérvén az ügy támogatását.

Borsodmegye törvényhatósági bizottsága ma Kubik Béla főispán elnökle mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés gróf Andrássy Gyula belügyminiszter azon rendeletét tárgyalta, amelyet az 1907. évi LXI. t.-cz. végrehajtása tárgyában a megyéhez intézett. Az idézett törvény Miskolcz várost önálló törvényhatósági joggal ruházta föl, ennélfogva Miskolcz a megyei törvényhatóságból kiválik. A belügyminiszter utalva a törvény rendelkezéseire, felhívta a megye közönségét az ujászervezéssel összefüggő teendők megtételére, ezek között arra, hogy a törvényhatóság összes bizottsági tagjait újból válassza. Hosszabb vita után a közgyűlés névszerinti szavazással 55 szóval 15 ellenében kimondta, hogy a miniszter rendeletének értelmében az összes bizottsági tagokat újból választja. A megye alispánja a közgyűlést megelőzőleg felterjesztéssel élt a belügyminiszter rendelete ellen, hogy az ujászervezéssel ne az összes bizottsági tagokat válasszák, hanem csak kiegészítsék a törvényhatóságot és csak azok helyébe válasszanak új tagokat, akik Miskolcz különválása folytán a megyebizottságból távoznak. A miniszter a felterjesztéssel szemben fentartotta eredeti rendeletét, úgy interpretálva az ujászervezést, hogy az összes bizottsági tagokat újból kell választani. Az állandó választmány ugyanezt mondta ki. A mai közgyűlésen többen kívánták, hogy a belügyminiszter második leirata ellen a közigazgatási bírósághoz forduljanak panaszszal. Bizony Ákos ellene fordult e javaslatnak és óvta a közgyűlést attól, kifejtve, hogy mi volt törvényhozás intencziója. A közgyűlés Bizony Ákos felfogása mellett döntött és egyben 30

tagu bizottságot küldött ki a szervezési munkálatok keresztülvitelére és a két törvényhatóság között felmerülő vitás ügyek elintézésére.

A román parasztlázadás.

Budapest, márczius 11.

Ma érkezett híreink arról tanuskodnak, hogy Romániában ismét kitört a parasztlázadás. Kormánykörökből eredő táviratok ugyan azt jelentik, hogy az országban nyugalom van s a katonai intézkedések csak azért történtek, hogy esetleges bekövetkezendő mozgalmaknak még idejekorán elejét vegyék. E híreket azonban megczáfolja az a körülmény, hogy a fellázadt parasztek már több birtokon pusztítást vittek véghez, sőt már egy helyen összetűzött a katonasággal, melynek sortűzétől több parasztek el-estt.

A lázas sietség, melylyel a kormány a fenyegetett vidékekre katonaságot rendelt, amellett bizonyít, hogy Románia ismét komoly események előtt áll.

Bukaresti tudósítónktól ma a következő jelentéseket kaptuk:

A parasztek lázadás gyorsan terjed s különösen Moldva felső részeiben lép föl igen fenyegető mértékben. A népet nagyon elkésztette az új agrártörvény, amely sokat ígért elkészülése előtt s mire törvénynyé lett, nem adott semmit. Bántja a korcsmák államosítása is, amely a többi közt azért is gyűlöletes, mert megszünteti a korcsmai hitelt, bünteti a részegséget és apasztja a korcsmák számát. Sok keserűséget okozott az is, hogy a haditörvényszék életfogytig tartó kényszermunkára ítelt hatvan katonát, mert két évvel ezelőtt, a zavargás idején nem lőtt a népre. Az elégtelenség régebben forrt már s biztosan tudták sok helyen a hatóságok is, hogy tavasz elején ki fog törni. Ugy látszik, mintha a katonák lefokozása siettetne volna a kitörést, mert a zavargás azon a napon kezdődött, amikor az ítélet végrehajtásának híre eljutott a községekbe. A tudósítások, amelyek az ország különböző részeiből Bukarestbe érkeznek, rosszat sejtetnek, mert ha szörványosan is, de mindenfelé akad már elégedetlenkedő község. Jászvásáron éjszaka verték föl az állomás személyzetét, hogy rögtön készítsen elő negyven kocsi csapatszállításra s hajnalban már el is indult két vonat különböző irányba két eskadron huszárral. Dovojojban, ahol a multkori zendülés idején is legnagyobb volt a veszedelem, most már minden eshetőségre készülődik a lakosság. A menekülésre is. Eddig azonban nem utazott még el senki. Botoranban katonai parancsnokság alá rendelték a pályaudvart, mint háboru idején s az áruszállítást megszüntették, mert a kocsikat készenlétben kell tartani, hogy bármely pillanatban lehessen csapatokat szállítani. Botosan, Dorohoj és Berlad megye több községét megszállták már a katonák, mert a nép nyugtalankodott s a Duna mellett levő községek közül is többet meg fog szállni a katonaság, ha a nyugtalankodás meg nem szűnik. A kormány vasárnap óta minden nap kétszer tart minisztertanácsot, de eddig nem tudott más módot találni a nép lecsillapítására, mint a katonaság mozgósítását. Több hadkiezészeti kerületben behívták a tartalékosokat és póttartalékosokat is.

Ujabb jelentések szerint Dragonestiben tegnap parasztek a község háza elé tódultak és földet követeltek. Olyan fenyegetően viselkedtek, hogy katonaságot rendeltek ki a nyugalom helyreállítására. Tican faluban a parasztnép megtámadta Fischer Efraim bérlőt és szántóföldet kért s mivel elutasították őket véresre verték a gazdasági intézőt s egy meszes gödörbe dobták. A csendőrség szétverte a zendülőket és megmentette az intézőt. Jassy egy külvárosában s egy közeli faluban is olyan veszedelmes let a zendülés, hogy katonaság osztalta szét a tömeget. Sirok községben a parasztek az utcán agyonverték a bírót. Sirbi faluban ma a zendülő parasztek megütözték a katonasággal, amely tüzelt. Két parasztek meghalt és igen sokan megsebesültek. A lázadás rohamosan terjed a déli oláh vidékek felé. Vlasea prefektusa, Ghyka herceg táviratilag kért katonai segédcsapatokat s mivel Jassyban is félt, hogy fosztogatás lesz, az ottani helyőrséget is megerősítették. Berladban állomásozó huszárezred tegnap éjjel ké

órákor parancsot kapott, hogy azonnal induljon kőlvonaton Botosaniba s ott a polgári hatóságok rendelkezésére álljon. A tisztet a Vörös-kereszt egyesület bálján találta a parancs. Nyomban a kaszárnyába siettek s egy órával később már az egész ezred vasuton volt Botosani felé. Ma reggel érkeztek a huszárok oda s az egyes lázadó falvakba mentek szét.

A szenátus ülésén Clanescu szenátor közölte, hogy vasárnap Struchaja faluban a távirópóznákon lázító proklamációkat találtak, amelyeken kézírásal ezek a szavak voltak: Lázadjunk föl valamennyien! Lőjünk agyon a gaz bojárakat! Pusztítsuk el, hogy egy se maradjon közülük! Küldjük őket oda, ahova tavaly ők küldték miéinket puskagolyókkal!

Clanescu így végezte beszédét: A képviselőház hónapok óta csak a parasztok bajaival törődik. Ideje, hogy a szenátus gondjaiba vegye a földbirtokosokat és a bérlőket.

Mozgó képek.

Tilalom.

Ez az a szó és az a fogalom, amelylyel lépten nyomon találkozunk. Belebötlünk minduntalan, nem kerülhetjük ki, ha még úgy óvakodunk is. Ugy vagyunk vele, mint a hegyipatakon átvezető szál fenyővel, minél féltékenyebben iparkodunk egyensúlyban maradni, annál könnyebben pottyannunk, vagy jobbról vagy balról, a vízbe.

A világrajöttünk pillanatában kezdődik a tilalom. — Nem szabad!

Ez a jelszó. Nem hiába sírnak örökösen azok a piciz teremtések, hiszen semmit se tehetnek kedvük szerint. Nagyobb biztosság okáért a szegényeknek kezét-lábát bepólyázzák, hogy meg se mocszanhasanak. Beszélni nem tudnak, különben mindenesetre ők is tiltakoznának az ilyen bánásmód ellen.

Később is csak azért nem teszik, mert ők a gyengébbek és a saját kárukon megtanulják, hogy sokkal okosabb, ha engedelmesen megadják magukat.

Ez a nevelési rendszer azután egy nagyon zamatos, nagyon édes, nagyon kívánatos gyümölcsöt érlel meg — a tiltott gyümölcsöt. Ugy vagyunk vele, mint Ádám és Éva a Paradicsomban. Ezer meg ezer jóízű gyümölcs kínálkozik és fogunk mégis csak arra fáj, amelybe nem szabad harapnunk. A csempészett szivar, az elkobzott könyv, a tilalmasban lőtt fázán, másnak felesége valódi értékét jóval meghaladó ingerrel bír.

Minden ember saját külön szabályzatokat, kikötéseket, szerződési pontokat alkot, hogy a hatáskörének alávetett embertársai cselekvési szabadságát korlátozza.

Nem csoda, hogy mindenki törvényhozó szeretne lenni, amikor már az óbudai háziur is olyan boldog, ha olyan házirendet függeszthet ki a kapualjba, amelyen lakóit mindentől eltiltja, a bérfizetést kivéve.

Isten tizparancsolatba foglalta tilalmait. Teremtényei nem ilyen szerények. Ők mindent megtiltanak és arra a két márványtáblára nem tudnának tiz megengedett cselekményt se vésetni.

Lehetetlen felsorolni mindazt, ami tiltva van. Tesék a szemüket kinyitni és meglátják. „Tilos a köpködés”, hirdeti a villamoskocsik felirata. „Tilos az ablakon kihajolni” — a vasúti kocsiké. „Idegeneknek tilos a belépés” — olvasható a legtöbb gyár és hivatal kapuján. A bérkaszárnyában csak „háznál és koldulni tilos” . . . de azért semmi egyebet se szabad . . .

Menjünk át a budai hegyek közé levegőt színi. Olyan hivatagolag int a Jánoshegy, a Hűvösvölgy. Szeretnénk csatangolni az erdők harasztján, a rétek gyepszőnyegén. De nem lehet! „Tilos az átmenet”. Csupa magánterület, vagy fővárosi, vagy állami tulajdon, tükés drótkerítéssel, vagy deszkapalánkkal, vagy vasrúccsal elzárva. Sétálhatunk a keskeny utakon, sovár pillantást vetve az elzárt kertekbe, pagonyokba.

Ha nem tetszik ez az állapot, könnyen elbánnak velünk. A „tiltani” ige más alakjait alkalmazzák reánk. Ha olyat irunk, amit a társadalom tisztelt oszlopai nem hagynak jóvá, egyszerűen — betiltják.

Ha nem vagyunk hajlandók a különféle sarcolásokat, adókat, bírságokat fizetni, nem sokat tehetőriáznak velünk, hanem kimondják, hogy a fizetésünket — letiltják.

Azokat pedig, akikkel nem bírnak, akiktől félnek, akiktől már semmit se remélhetnek, azokat fogják és — kitiltják.

Ellenszerül a homóopáthiához szoktunk folyamodni és a tilalom ellenében — tiltakozunk. De ez csak abban az esetben használ, ha elég erősek vagyunk szavunknak állni, mert aki bírja, az marja.

A legtöbbször a Finum Rózsi módszerét szokás alkalmazni, amely abból áll, hogy

„Kijútszom a tilla, tilla, tilalmat . . .”

De ezt is csak úgy, ha lehet.

Rosta.

A tifusz.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 11.

A tegnapi intervallum, amelyet már-már a csapás enyhülésének vettünk, elmúlt s a mai nap új betegedések hozott. Tegnap óta három beteget szállítottak be a járványkórházba. Mikári Vendelt az alföldi-utcai menedékházból, Juranak Czirill üveges tótót a VIII. Magdolna-utca 29/b. számú házból és Janotta Lőrincz napszámost az Orbán-utca 1. számú házból. A járványkórházban 27 férfi, 32 nőbeteg van, megfigyelés alatt pedig 34 férfi és 12 nő. A járvány terjedése köztintezeteinkben is óvintézkedések megtételét is szükségessé tette. A lipótmezei örültekháza igazgatósága megtiltotta a betegek látogatását. A szegényházban is megtiltották a látogatást s a szegényház lakói sem mehetnek ki, amíg a kiütéses tifusz tart. — Dr. Boda Dezső főkapitány ma a következő rendeletet adta ki:

A székesfővárosban föllépett kiütéses hagymáz ellen való védekezés szükségessé teszi, hogy mindazok a hatósági rendelkezések, amelyeket az ilyen fertőző betegségek továbbterjedésének megakadályozására már előzőleg kiadtak és érvényben vannak, most fokozottabb éberséggel hajtassanak végre. Tudvalevő, hogy a szemét és a különféle hulladék, főleg a csont és rongy, nagyon alkalmas anyag a ragadós kór csirínak fejlesztésére és továbbterjesztésére. Ezért szükségesnek tartom, hogy a kerületi kapitányságok és egyéb rendőri hivatalok figyelmét ez alkalommal különösen felhívjam a magyar királyi belügyminiszteriumnak a csont- és ronggyal való házaló-kereskedés tiltása tárgyában kiadott 96.981—1895. számú rendeletére. E rendelet szerint csontot és rongyot a házakban, az ott összegyűjtött szemétből kiszedni, különválasztani és azokat a lakásban, vagy a házban összegyűjteni, eladni, vagy forgalomba hozni tilos. A házi szemetet összegyűjtő és fuvarozó kocsikon a csontnak és rongynak a kocsikok, vagy egyéb alkalmazottak és hozzátartozóik, vagy bárki más által történő kiszedése, akár a szemétnak a kocsikba való fölrakása, akár utközben annak szállítása, akár lerakása alkalmával tilos. Csonttal, vagy ronggyal házalni, a székesfőváros egész területén tilos. A csontot illetőleg kivétel ama nagyobb fogvasztási hely, hol naponként nagymennyiségű csont gyűl össze, úgy mint: katonai- és tüzoltó-kaszárnyák, internátusok, a székesfőváros árva-házai, kórházai, szegényházai, közvágóhidai, magán- vagy jótékony-egyesületek intézetei, fogházak, szállók, vendéglők, korcsmák, mészárosok és hentesek. Ezekre nézve is kötelezőleg kimondatik, hogy az összegyűjtött csont, bádoggal kibélelt, fedett és a rendeltetését világosan feltüntetett tartányban és pedig április 1-től szeptember 30-ig, naponként reggeli 7 óráig, október 1-től márczius 31-ig reggeli 8 óráig, a hatóságilag engedélyezett, vagy a székesfőváros határain kívül fekvő csontgyűjtő vagy földolgozó telepekre kiszállítandó. A rongyot illetőleg kivétel a gyárak és ipartelepek, ahol ilyen anyag nagyobb mennyiségben összegyűl, azonban ezekre nézve is kötelező az előző pontban körülírt módon naponta történendő elszállítás. Az e tilalmak megszegése az 1879. XI. törvényzikk 1. szakasza alapján kihágás elkövetői, az ugyanama törvény szakasza alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, nem fizetés esetén még tiz napig terjedhető elzárással büntetendők. A kihágások elbírálására a kerületi eljárárság, mint elsőfoku közegészségügyi hatóság illetékes. Fölhívom a kerületi kapitányságokat és a rendőrpáncsnokságokat, hogy e rendelet követését közegeik által legszigorubbán ellenőriztessék és e tilalom ellen vétőket minden egyes esetben azonnal kísértessék át az illetékes kerületi eljárársághoz.

Ezen a rendeleten kívül az előjáráságok is adtak ki ma egy kiáltványt. Falrazások után figyel-

meztetik ugyanis a közönséget arra, hogy ragályos betegségekben szenvedő egyéneket sem villamoson, sem bérkocsin szállítani nem szabad, hanem csakis a fertőtlenítő-intézet betegszállító kocsijain.

Érdekes felolvasás is volt ma az éntifuszról. Dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi magántanár, a Szt. László-kórház főorvosa tartotta az Országos Közegészségi Egyesületben.

Gerlóczy tanár többek közt a következőket mondotta fölolvasásában:

A betegség kétségtelenül fertőző, még pedig egyenes avagy közvetett ragályozással és minthogy a reávaló fogékonyság meglehetősen nagy, ezért igen könnyen terjed és válik járványossá. Magát a betegséget okozó mikroorganizmusok még nem fedezték föl, de azért semmi kétségünk sem lehet aziránt, hogy a kiütéses tifusz is élő apró organizmusok idézik elő. Erre vallanak azok a vizsgálatok is, amelyeket dr. Preisich Kornél egyetemi magántanár, főorvos végeztet a tifuszos betegek vérével, akinek a vizsgálatai azt mutatták, hogy a betegséget legalsóbb rendű állati élősködők — protozoák — okozzák. Vele egyidejűleg ugyanezt találta dr. Krompecher Jenő magántanár, dr. Goldzicher Miksa és Ángyán János (Ángyán tanár fia.) Hogy ezek az apró élő szervezetek miképen jutnak el az ember szervezetébe, azt éppen azért, mert még ismeretlenek, biztosan megállapítani nem tudjuk. Egyes észlelők azt mondják, hogy a betegség csak a beteggel való egyenes érintkezés útján terjed, míg mások — s ez a nézet általánosabb — azt tartják, hogy nemcsak a beteg ember, hanem az annak környezetében levő tárgyak is továbbbithatják a betegséget. Emellett szól a tapasztalás is, hogy mosónők és fertőtlenítők járvány idején nagy számban szoktak megbetegedni kiütéses tifuszban. Hogy a betegek ápolói és az orvosok különösen gyakran betegszenek meg kiütéses tifuszban, azt a hivatásukkal járó körülmények eléggé megmagyarázzák. A betegségnak még ismeretlen fertőző csirái valószínűen beleheléssel jutnak be az ember szervezetébe.

Mik azok az óvintézkedések, amelyekkel a betegségnak nagyobb járványvá váló fejlődését meg lehet akadályozni?

Minthogy a betegség egyenesen a beteg emberről terjed az egészségesekre, a védekezésnek legelső lépése kétségtelenül az, hogy a beteg embert minél gyorsabban elkülönítsék. Az elkülönítés az ezen betegség ellen való védekezésben sokkal szigorubb feltételekkel jár, mint bármilyen más fertőző betegség esetén, mert hisz a kiütéses tifusz ragadóssága igen nagy. Az az érintkezés, amely a lakásban bármennyire elkülönített beteg közvetlen környezetébe — a külvilági között fennáll, mindenesetre illuzóriussá teszi az elkülönítés értékét s ezért a komoly védekezésnek szinte nélkülözhetetlen alapföltétele az, hogy a beteget az e célra berendezett kórházba vigyék, ahol az ily súlyos beteg gondos ápolását betanított és elegendő ápoló-személyzet végzi. A betegek kórházba való szállításának még az az óriási haszna is van, hogy lakásában azonnal alkalmazásba lehet venni a védekezésnek egy másik hathatós fegyverét, a fertőtlenítést.

A legsürgősebb teendő mindenesetre országszerte az legyen, hogy a legszegényebb néposztály lakásait zsufoltág és tisztaság tekintetében a legszigorubbán ellenőrizzék.

Meg kell akadályozni a népes összejöveleket. A mostanság mindelefé tartatni szokott népgyűlésekhez legfőlebb csak akkor adjon engedélyt a hatóság, ha azok szabad ég alatt, tágas térségeken tartatják meg. Különös figyelmet érdemel az országszerte most meginduló ujoncozás, ahol mindenféle lakásból sokszor egész szűk, szellőzetlen szobákba összezsfoltva, órákhosszat várakoznak a sor alá kerülő ifjak.

Intézkedni kell arról is, hogy a templomokat, hivatalos helyiségeket, iskolákat és általában minden olyan helyiséget, ahol sokan szoktak tartózkodni, jól szellőztessék.

TÁVIRATOK.

Bűlow bécsi látogatása.

Berlin, márczius 11. (Saját tudósítónktól.) A bécsi lapok ama híre kapcsán, hogy Bűlow herceg legközelebb az osztrák császárvárosba fog utazni, beavatott részről azt jelentik, hogy a birodalmi kancellár bécsi látogatása nincs kizárva, annál is kevésbé, mert báró Aehrenthal tudvalevőleg látogatást tett Berlinben.

Reformok az olasz hadseregben.

Róma, márczius 11. (Saját tudósítónktól.) A hadügyi vizsgálóbizottság a könnyűtalpu Krupp-féle ágyuk behozatala mellett döntött s úgy határozott, hogy a gyalogságnál a szolgálatidő két éves legyen,

ellenben a lovasságnál megmaradon a hároméves szolgálati idő.

A német császár Janinában.

Athén, március 11. (Saját tudósítónktól.) A sionichii hadtest két elite batallionját Janinába rendelte a kormány, diszkuszió Vilmos császár mellé. A császár ugyanis Korfuból Janinába is el fog látogatni.

A török diplomáciai karból.

Konstantinápoly, március 11. Hírlik, hogy Huzmi basa pétervári török nagykövet nemsokára Konstantinápolyba jön. Ugyancsak szó van arról, hogy Izzet basa hadosztálytábornok madridi követ visszatér Konstantinápolyba és ismét a hadseregben fogják szolgálatát igénybe venni.

Közgazdasági táviratok.

		márcz. 11.	márcz. 10.
Newyork.	Buza	100 1/4	100 1/8
	locobuza	101 1/8	101 1/2
	májusra	96 1/4	96 1/8
	júliusra	73 1/4	73 1/4
Tengeri	májusra	71 1/4	71 1/2
	júliusra	95 1/8	93 1/8
Csikagó.	Buza	9 1/2	8 9/4
	Tengeri májusra	64 1/4	65

New-York, márcz. 11. Gyapot New-Yorkban helyben 11.40 (11.50 tegnap), gyapot áprilisra 11.54 (11.60), gyapot júniusra 11.48 (11.52), gyapot New-Orleansban helyb. 11 1/4 (11 1/8), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 11. (Zárlat.) Zsir májusra 7.60 (tegnap 7.57), zsír júliusra 7.82 (tegnap 7.80), szalonna short clear, 6.62 (tegnap 6.62), sertészsír májusra 12.12 (tegnap 12.07).

A Russe-Chinoise bank.

Páris, március 11. (Saját tudósítónktól.) A ketlázsi Russe-Chinoise banknál felfedezett sikkasztások olyan nagyok, hogy nemcsak a tiszta nyereséget emésztették föl, hanem a tartalékalapot is. Ennek következtében a bank részvényei ma 15 frankkal estek 450-re. A mai tőzsdén híresztelték, hogy egy nagy finansier rengeteg veszteségeket szenvedett. Nevet nem említettek, csak annyit, hogy az illető tőkepénzes közeli viszonyban van több elsőrangú pénztintézzel.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Csütörtök, március 12. — Róm. kat.: Gerg. p. e. a. — Prot.: Gergely. — Görög-orosz: Február 28. Vazul. — Zsidó: Vead. 9. A nap két reggel 6 óra 21 perczkor, nyuszik délután 5 óra 50 perczkor. — A hold két déli 12 óra 1 perczkor, nyugszik éjtel 4 óra 25 perczkor. — A miniszterelnök fogad délután 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad délután 5 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. — A Magyar Földrajzi Társaság ülése 6 órakor az Egyetem Fg. Sándor-utcai épületében. — A Szabad Egyetem előadása fél 7 órakor az Egyetem központi épületében. Előadó: dr. Molnár Géza. — A M. U. E. női osztályának estélye a Sas-körben. — Hangverseny a pesti második református templom javára fél 8 órakor a Vigadóban. — Sorozás a Mária Terézia lakonyában az 1201-1400 számig. — A függetlenségi és 48-as párt vacsorája 8 órakor a Kovacs-féle vendéglőben. — A Budai Katolikus Kör estélye 7 órakor. — A magyar olimpiai bizottság ülése fél 7 órakor a Nemzeti Lovardában. — Hangverseny Bárczy polgármester tiszteletére a Terézvárosi Kaszinóban. — A Magyar Elektrotechnikai Egyesület előadása 7 órakor Rákóczy-ut 30. — Bosznay István kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Dery Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az U. Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kizyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A fővárosi múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10-2-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 9-2-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

Személyi hír. Windischgrätz Ottó herceg nejével, Erzsébet főhercegnővel és kis fiával Voloskába érkezett. A hercegi család a Villa Ilenót bérelte ki és több hetet szándékozik a Kvarneró partján eltölteni. — József főherceg a Kárpáthia gőzösn Palermóból Nápolyba érkezett.

Az angol király utja. Edvard király április közepéig marad Biarritzban s utiprogramja úgy van megállapítva, hogy sem az olasz királylyal, sem a német császárral, sem pedig a spanyol királylyal nem fog találkozni utközben. Edvard király április közepe táján egyenesen Londonba utazik vissza s később fog látogatást tenni Kopenhágában, azután Stockholmban.

A király a veszprémi püspöknél. Bécsi híradás szerint az idei őszi hadgyakorlaton a király a veszprémi püspök palotájában fog lakni.

A bolgár fejedelem esküvőjéhez. Sok vita folyik egyházi részről arról a kérdéstről, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem házasságkötése egyházi szempontból érvényes-e, vagy nem. Híre lárt, hogy a jogszerűség kérdése kétségessé vált, mert Ferdinánd fejedelem az evangélikus lelkész kérdésére nem felelt s csak a fejedelemasszony mondta ki az igent. A gerai evangélikus egyházi hatóság most kijelentette, hogy a bolgár fejedelem esküvője egyházi szempontból egyáltalán nem kifogásolható. Ezzel szemben a bambergi érseki hatóság hosszabb energikus hangú nyilatkozatot tett közzé, amelyben újra kijelenti, hogy a bolgár fejedelem csakis a katolikus lelkész előtt kötött érvényes házasságot. A hivatalos nyilatkozat a következő:

— Az újságokban ismételtelen felmerült az az állítás, hogy Ferdinánd fejedelem házassága dolgában az egyházi hatóság bárminő kivételt tett, egyáltalán meg nem felelő elferdítése a tényállásnak. A bolgár fejedelem ő királyi fenségének ügyét egyházi részről teljesen a katolikus házassági jog világos és ismert elvei szerint intézték. A tényállás a következő: Menini szófiai és filipopoliszi érsek január 28-án a szentszék által nyert meghatalmazás alapján, miután a szentszék által követelt feltételeknek elég tétetett, megadta a dispensációt a tervezett vegyes házasság megkötésére. A szófiai illetékes plébániahivatal február 28-án állította ki a szükséges meghatalmazást a házasság megkötésére hivatott lelkésznek. Mielőtt a kőburgi esküvő megtörtént, Stancsov meghatalmazott miniszter ő fensége tudtával és beleegyezésével írásos nyilatkozatot tett, amely szerint a fejedelemre nézve egyedül a katolikus esküvő érvényes s amennyiben tőle függ, más felekezeti lelkész előtt nem fog házassági ígéretet tenni. A kőburgi esküvő előtt a fejedelem szóval megismételte ígéretét. Hogy ígéretét meg is tartotta, azt időközben Stancsov miniszter a „Koburger Ztg.“-ban határozottan kijelentette. E nyilatkozat szerint a fejedelem a másik felekezet lelkésze előtt (Osterstein-Gerában) házassági ígéretet nem tett és a maga részéről nem mondott igent. Eleonora hercegnő ő királyi fensége egyedül mondott igent a szuperintendens előtt. Az egyházi főhatóság élnken sajnálja, hogy újsághírek miatt, amelyek a való tényállást vakmerően elferdítik, kénytelen volt erre az ügyre visszatérni. A fejedelem az egész ügyben teljesen kifogástalan magatartást tanusított.

A Lokalanzeiger szóai tudósítója a fejedelem házassága körül támadt bonyodalomról a következőket jelenti: Merini érsek mondotta nekem, hogy a fejedelem eredetileg a pápától kért dispensációt vegyesházasságának megkötéséhez, a szentszék pedig hozzám, mint illetékes egyházi hatóságához utasította a fejedelmet. Én a bécsi hercegekre intézett levelemben kérttem a beleegyezést, amit olyan feltétel alatt eszközöltem ki, hogy a házasságból születendő gyermekek a katolikus vallásban fognak neveltetni. Esem ágában sem volt megtiltanom a fejedelemsnek a katolikus házasságkötés után a protestáns esküvőt, mert nem is gondoltam erre az eshetőségre s azt sem hiszem, hogy a bambergi püspök ezt megtiltotta volna, mert ő már csak a kapott utasításhoz tarthatta magát.

Királyi avatás az egyetemen. A király által engedélyezett királyi doktoravatás április 2-án, csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a budapesti tudományegyetem központi épületének disztermében. Az ünnepi avatást a király nevében gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter fogja végzni. Ez alkalommal Lakatos Gyula jogtudort és Alleram Gyula bölcsészettudort fogják sub auspiciis Regis felavatni.

Egy bécsi professzor jubileuma. A bécsi egyetemek és tudományos társulatok nagy ünnepély keretében ülték meg Láng Viktor hírneves fizikus és a császári akadémia főtitkárának 70 éves születési évfordulóját.

Liga Németország ellen. Varsóban arisztokrata körökben egy liga alakult, amelynek tagjai kötelezik magukat, hogy külföldi utazásaikon Németországban semmit sem vásárolnak. A liga alapszabályai szerint magas pénzbírsággal és társadalmi bojkottal büntülők az, aki megszegi szavát.

Alfonz király élete ellen. A spanyol követ értesítette kormányát, hogy Genfben e napokban spanyol anarchisták titkos gyűlést tartottak és elhatározták, hogy megölik Alfonz királyt és Maura miniszterelnököt. A gyűlés után néhány anarchista Genfből eltűnt s valószínűleg Barcelona felé vették útjukat, hogy végrehajtsák a merényletet. A rendőrség erre a hírré Barcelonában megszállotta a vasutállomásokat, minden gyanus embert letartóztatott s mindaddig fogságban tartja őket, míg Alfonz király el nem utazik.

Császári jubileum. A császári jubileum rendező-bizottsága tudvalevőleg engedelmet kért az uralkodótól, hogy a jubileum napján hódoló diszfelvonulást rendezhessen. Ma érkezett a rendező-bizottsághoz a császár engedelmre s a bizottság a diszfelvonulás napját június 15-ére tűzte ki.

Világhírű író halála. Edmondo D'Amicis, az olaszok nagy írója, Bordigherában meghalt. A szomorú hírt egy távirat hozta s a halál okáról és körülményeiről hallgat. Az elhunyt 1846-ban Oregliában született. Coniban és Turinban tanult és 1863-ban belépett a modenai katonai iskolába. Onnan mint hadnagy került ki és résztvett az 1866-iki hadjáratban, melyet Olaszország Ausztria ellen folytatott. A következő évben átvette az „Italia Militare“ című katonai szaklap szerkesztését és több katonai tárgyú novellát írt. 1871-ben kilépett a katonai szolgálatból és egészen az irodalomra adta magát. Műveit, különösen remek ifjúsági elbeszéléseit a művelt világ minden nyelvére lefordították. Magyar nyelvre is több munkáját lefordították, melyek közül a „Sziv“ című regénye tett szert legnagyobb népszerűségre. D'Amicis nemes szíve megszünt dobogni, de a „Sziv“ örökké él és hirdeti a szeretet igét.

Gróf Hohenau unokaöccseinek lemondása. Berlinből táviratozzák, hogy gróf Hohenau Vilmos unokaöccse, gróf Hohenau Albrecht és Vilmos ott készülnek hagyni a katonai pályát, miután nagybátyjukat — mint ismeretes — becsületbírósági határozattal, melyet a császár is jóváhagyott, a tisztikarból való távozásra ítélték. A fiatal grófok, akik a gárdaezredben hadnagyi rangot viseltek, már be is adták lemondási kérvényüket.

Az elárult orosz hadítók. Newyorkból jelentik, hogy a pétervári államügyészség megkeresése folytán az ottani rendőrség letartóztatta Stein Olga orosz forradalmárnőt, kit azzal vádolnak, hogy az orosz flotta és hadsereg titkaif, melyeket zsarolás útján szerzett meg, elárulta. Az amerikai hatóságoknak az a nézete, hogy az Oroszország részére való kiszolgáltatás ilyen körülmények közt törvényellenes volna, mindazonáltal Stein Olga ellen megindították a kiszabadítási eljárást, mert összesen százezer rubel erejéig elkövelelt többrendbeli sikkasztással és hamisításal is vádolják. Az eljárás befejeztéig Stein Olga fogva marad.

Hakon király ügynöke. Vilmos császárnak olyan nagy port fölvert levele alkalmából a „Frkf. Ztg.“ azt az érdekes leleplezést közli Björnsonról, hogy ő játszotta el a norvég köztársaságot és hogy ő, aki egész életében radikális köztársasági volt, valóságga Hakon király ügynöke lett. A német lap erre vonatkozó közleménye így hangzik:

„Eduárd király gyakran nem igen alkalmazkodik az oly fennen hirdetett alkotmányosság szabályaihoz, ha más államról van szó. Oszkár királynak a norvég storting által történt detronizálása után sok szép szó esett arról, hogy Norvégia köztársasággá alakul át. Különösen el volt terjedve az a nézet, hogy Björnson csakis a köztársaság érdekében emel szót. Nagy meglepetésre azonban nem ez történt, mert a „szigoru“ Björnson Eduárd királynak egy sajátkezűleg írt levele „meggyőzte“ arról, hogy Norvégiára nézve előnyösebb a monarchikus kormányforma, mint a köztársasági, különösen abban az esetben, ha a mostani király, Hakon, akinek angol hercegnő a felesége, kerül trónra. Eduárd király ugyanis kifejtette Björnsonhoz intézett levelében, hogy Anglia kész Norvégia nemzetközi állását épp úgy biztosítani, mint ahogy annakidején az 1855-ben létrejött szerződés biztosította. Ebben a szerződésben ugyanis Franciaország és Anglia kezességét vállalt a svéd-norvég monarchia területi függetlenségéért. Eduárd király tehát kijelentette, hogy ő közbenjár, miszerint ez a kezesség Norvégiára egyedül is kiterjesztessék, de egyuttal kijelenti, hogy ezt a célt sokkal könnyebben érheti el, ha Norvégia nem alakul át köztársasággá, hanem a norvég nép szépen megválasztja Hakont királylyá. A király „érvei“ olyan „meggyőző“ erejűek voltak, hogy Björnson elejtette a köztársaság eszméjét és így eszközölte ki az angol király levele, hogy Norvégia nem lett köztársasággá.

— **Kihallgatás a kereskedelemügyi miniszteriumban.** A kereskedelemügyi miniszteriumban a rendes heti audiencia pénteken, márczius 13-án, délután öt órakor lesz. Előjegyzéseket pénteken délelőtt 10—11 óra között fogadnak el az államtitkári hivatalban.

— **Stösszel tábornok beteg.** A halálraítélte Stösszelről megírtuk, hogy kegyelmet kapott a cártól, amennyiben a cár tíz évi várfogságra változtatta át halálbüntetését. Most az a hír érkezik Pétervárról, hogy Stösszel tábornok egészsége az ítélet kihirdetése óta nagyon rosszabbodott. Az orvosok attól tartanak, hogy Stösszel ez okból a cártól teljes megkegyelmeztetését kérte, azzal az indokolással, hogy beteg és gyógyíthatatlan kell magát. A felmentett vádlottak közül Fock tábornokot legközelebb hadosztályparancsnokká fogják kinevezni. Smynov és Reuss tábornokok is új parancsnokságokat kapnak.

— **Politikai gyilkosság.** Egy zágrábi lap jelenti, hogy Jankovski faluban politikai gyilkosság történt. Egy Grecic nevű paraszt agyonlőtte Vladisavlevics István kisbirtokost, mert az ellenjelöltségre szavazott.

— **Aki Hakon királyt meg akarta ölni.** Közöltük lapunk legutóbbi számában, hogy Krisztiániában tegnap egy svéd ember tizenkétszer rálőtt a királyi palotára és hogy több golyó az egyik ablakon át behatolt a király termébe. Erre vonatkozólag pótlásképpen ma a következő távirati értesítés érkezik: A királyi család ez idő szerint Voxenkollenben időzik. A merénylő egy körülbelül harminczéves svéd munkás, akit Crem Jánosnak hívnak és aki néhány éve lakik itt s utóbbára egy motorgyárban volt alkalmazva. Crem állítólag azelőtt egy dán tébolydába internálták. Magáról a merénylőről ez a távirat számol be: Tegnap délnél két óra felé a kastély parkjában sétáló közönséget több lövés ijesztette meg. A lövések egy, a kastélyllyal szemben lévő halomról jöttek, mely a kastélytól háromszáz méternyire van. A lövések irányából következtetve, a merénylő a kastélyra és az előtte levő Károly János-szoborra célzott. A golyók a sétálóknak fejei mellett süvítették el és több golyó a kastély ablakait és falait érte. Egy szolga, aki véletlenül az ablaknál állott, csak akkor vette észre a lövöldöző ember gyanus mozdulatait, amikor az fegyverét már többször elsütötte. A járőrelők több, mint tíz lövést hallottak. Amikor a járőrelők közül több ur odarohant, hogy a lövöldöző embert lefogja, az őket, valamint a később odaérkező sétálókat is fenyegette, mindaddig, míg rendőrök nem érkeztek és le nem fegyverezték. A rendőrség megállapította, hogy a jól öltözött lövöldöző férfi Crem János svéd mechanikus, akit hazájában lopáson tettenérek és később egy kopenhágai elmeorvosintézetbe szállították. Még csak egy fél év volt ott. A fegyver, amelyből lőtt, egy ócska Remingtonpuska volt, melyet a merénylő egy zsidárustól vásárolt. Még száz töltény volt a zsebeiben. A merénylő, amikor elfogták, azt kiáltotta:

— **Mi szükség van ebben az országban királyra?**

A merénylő mindegy valószínűség szerint örült. A királyi család a merénylet napján nem volt Krisztiániában, hanem ez idő szerint a voxenkolleni szanatóriumban tartózkodik.

— **Az egyetemi ijjak tüntetése.** Ma este a Höimann Ottó tiszteletére rendezett lakoma után az egyetemi ifjuság tüntetőleg a Saskörből a Balaton kávéház elé vonult, ahol elhatározták, hogy az Abbáziaiban felkeresik Eötvös Károlyt s felkérik, hogy csatlakozzék a balpárthoz. A tüntetők az Abbázia elé mentek, ahol már ott várta őket tíz lovas és tíz gyalogos rendőr Tepper kapitány és Vidos felügyelő vezetés alatt, kik a körülbelül százötven főből álló csoportot feloszlatták s csak az ifjuság vezetési juthattak be a kávéházba. A tüntetők között letartóztatás nem történt.

— **Szerencsétlenség egy automobil-versenyen.** Tegnap Kairóban megtartott automobil-versenyen nagy szerencsétlenség történt. Az első versenyszám, melyen a győztes egy Brasier-féle kocsi lett, éppen befejeződött, amikor egy rendőr áment az uton. Ebben a pillanatban gyors tempóban közeledett egy Dion-Bouton-féle automobil, mely, miközben a rendőrt ki akarta kerülni, egyenesen a közönség soraiba rohant. Ennek a rettenetes következményei lettek: két ember, kiket az automobil elgázolt, meghalt, tizenegy ember pedig megsebesült. A versenyen a khedive is résztvevett. Egy utabb távirat jelenti: A kairói automobil-szerencsétlenségnél négy rendőr meghalt, hat em-

ber megsebesült. A khedive és a konnaugih hercegi pár a szerencsétlenség után azonnal elhagyták a versenyteret. A versenyt beszüntették.

— **Márczius idusa.** Az egyetemi ifjuság ez évben a szokottnál nagyobb lelkesedéssel készül a márcziusi nagy nap megünneplésére. Az ünnepély programja is bővülni fog, amennyiben az idén a Pilvax-kávéház fölött elhelyezett emléktáblához is elzarándokol az ifjuság. Az Egyetem-téren gyülekeznek ahonnan a menet a Vigadóba vonul s megtartják a 11 programszámból álló ünnepélyt. A délutáni ünnepségek 2 órakor kezdődnek az Egyetem-téren, ahol az egyetem erkélyéről beszélni és szavalni fognak. Innen a Muzeum elé, majd a Petőfi-szoborhoz vonulnak s az ünnepséget a Pilvax-kávéházban fogják befejezni.

A budapesti m. kir. állatorvosi főiskola ifjuságamárczius 15-én délelőtt 11 órakor a főiskola dísztermében ünnepélyt rendez. Az ünnepi beszédet Gnóth Gy. Endre mondja. Ezenkívül zenezámok is szerepelnek a műsorban.

A budapesti egyetemek és főiskolák ifjusági egyesületeinek elnökeiből alakult rendező bizottság felkéri a polgárságot, hogy márczius 15-ike alkalmából vonja lobogódíszebe a várost.

A Kálvin-téri református templomban márczius 15-én vallásos estély lesz esti 6 órakor.

A Budapesti III. ker. Egyesült Polgári Kör márczius 14-én este 8 órakor a „Korona Vigadó” nagytermében hazafias ünnepélyt rendez.

Zombor város hazafias polgársága szokásához híven ez idén is nagyszabású ünnepélyvel üli meg márczius 15-ét. Az ünnepély reggel 9 órakor veszi kezdetét s a délután 4 órakor tartandó díszüléssel ér véget. A Schweidel-szoborra Petényi József tesz köszönet a függetlenségi párt nevében.

A törökszentmiklósi polgárok márczius 15-én impozáns ünnepélyt rendeznek a nagy nap emlékére. Az ünnepi beszédet dr. Udvardy Viktor tartja. Este közvacsora lesz a társaskörök összes helyiségeiben.

Gyoma népe is erősen készülődik, hogy a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség nagy napját méltóképpen üljék meg.

A Damjanich-asztaltársaság márczius 15-ének 60-ik évfordulóján a Ráday-utca 39. szám alatti vendéglőben hazafias ünnepet rendez.

Az „Erdődi Társaskör” márczius idusán délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentiszteletet, s utána emlékünnepélyt rendez.

A terézvárosi külterti függetlenségi és 48-as kör, melynek helybizottsága a fővárosi Vigadóban rendezendő ünnepélyen magyar viseletben fog megjelenni, ugyanaznap délután 4 órakor a Vidor László-féle vendéglő udvartartójában rendezendő külön ünnepélyen is megemlékezik a márcziusi nagy napokról.

A csikszentmártoni függetlenségi és 48-as párt márczius 15-én nagyszabású ünnepet rendez. Az ünnepi beszéd tartására dr. Nagy György orsz. képviselőt kérték fel.

A III. kerületi Munkáskaszinó által rendezendő márczius 15-iki ünnepélyen dr. Csizmazia Endre orsz. képviselő tart beszédet.

— **A grófiné nyakéke.** A múlt hónapban történt Berlinben s annak idején mi is részletesen megírtuk, hogy Wartensleben grófinének hálószerkényéről elloptak egy lires és ritkabecsi gyöngy-nyakéket, amelynek értékét negyedmillió márkára tették az ékszerészek. Éjszaka történt a lopás, amikor a palotában a grófinén kívül csak a komorna volt az emeleten s így a gyanu a komornára, Steger Annára irányult, akit a rendőrség ma éjszaka letartóztatott. Alaposnak látszott a gyanu már azért is, mert a komorna földszintes szobájának ablaka nyitva volt a dermesztő hideg ellenére is. Azóta vizsgálati fogságban tartották a komornát, de nem sikerült rábizonyítani a lopást és ma szabadlábra helyezték. A detektívek szemmel tartották Steger Annának rokonait és ismerőseit, de azok tisztázták magukat a vád alól. A negyedmilliót érő ékszer nyomtalanul eltűnt.

— **Dinamitrobbanás.** Duisburgban bombarobbanás történt, amelynek eddig két áldozata van. A régi Ruhr-híd pilléreit ugyanis dinamitrobbanással akarták eltávolítani s a szükséges dinamitot az építés vezetőségének barakkjában helyezték el. A nagymennyiségű dinamit a kályhából kipattant szikrától felrobbant s izekre tépte Groll düsseldorfi szerelőt és Rempé duisburgi előmunkást. A barakknak nyoma sem maradt. Ma estig az egyik áldozatnak darabokra tépett holttestét sikerült kiásni, de a másik áldozatnak csak egyik lábát találták meg. Valószínű, hogy a robbanás ereje a holttestet a folyóba hajította. Az exploziótól egy távolabb fekvő cementgyár kigyulladt, de sikerült a tüzet hamarosan eloltani.

— **A tőzsdetanács ülése.** A tőzsdetanács ma délután félhat órakor Kornfeld Zsigmond elnöklésével teljes ülést tartott. A napirend előtt a tanács sajnálatos tudomásul régi tagjának, Markó Albertnek tanácsosi tisztségéről történt lemondását s az intézmény érdekében évek során át kifejtett működéséért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Attérve a napirendre, a tanács elhatározta, hogy a tőzsdei választott bíróság eljárási szabályainak módosítása iránt javaslatot terjeszt az idei rendes közgyűlés elé oly értelemben, hogy ezentul bizonyos esetekben háromtagu bírói tanácsok is ítélezhessenek. Az idei rendes évi közgyűlés megtartását e hó 21-ének délutáni négy órájára tűzte ki s megállapította az előterjesztendő évi jelentés szövegét. Elrendelte a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja záloglevelek XVII. sorozatának az árjegyző-lapba való fölvételét s a Beocsini Cementgyári Unio Részvénytársaság részvényeinek tőzsdei lajstromozását és jegyzését. Ezek után a tanács a folyó ügyeket intézte el.

— **A berlini gyújtogatások.** Berlinben a gyújtogatók tovább garázdálkodnak s alig mulik el nap egy-két olyan tüzeset nélkül, amelynél minden jel nem szólna a gyújtogatás mellett. Ma is nagy veszedelem volt a Friedelstrasse egyik sarokházában, amelynek a padlása gyulladt ki, mint két hét óta minden egyes esetben. A tüzoltóság néhány perc alatt ott termett s elejét vette a bajnak, ugyanakkor a rendőrség egy gyanus embert kerített kézre a házban, akit a gyújtogatással vádolnak. Délután megint tetőtűzhöz hívták a tüzoltóságot, kigyulladt a Leysler-féle nagy áruraktár padlása s ott is majdnem bizonyos a gyújtogatás. A rendőrség három gyanus embert tartóztatott le a tűz körül. A magánbiztosító társaságok kétezer márkát ajánlottak föl a rendőrségnek jutalmul a gyújtogatók kézrekerítésére. Alig hogy a rendőrség ezt közhírré tette plakátokon, egy harmadik tüzesetet jelentettek, szintén egy sarokházban, ahol a huszástólónek a padlása négyezer márkát érő áru pusztult el. A berlini háztulajdonosok egyesülete az északnyugati városrészben ezer márkát diát tűzött ki annak, aki a gyújtogatók nyomára vezet. Alapos a gyanu, hogy egy egész gyújtogató szövetkezet garázdálkodik tervszerint, mert két hét óta a tetőtűzek száma megtízszereződött. A biztosítótársaságok jó üzletet csinálnak, mivel a tűzkarók aránylag csekélyek, ellenben nem győzik fölvenni az új biztosításokat.

— **Házasság.** Dr. Szász János budapesti ügyvéd eljegyezte Zwack Lilyt, Zwack Lajos gyáros leányát.

— **A fekete kéz.** A hírdett fekete kéz maffiájának csunyán póruljárt tegnap egy embere Newyorkban. Pasquale Patinak, az „olasz Pierpont Morgan” néven ismert amerikai bankárnak bankjába beállított egy ember és üzleti ügyben beszélni akart a főnökkel. Bevezették Pati szobájába, akinél éppen ott volt a veje is, Luigi Bartieri. A két férfinak rögtön gyanusnak tetszett a belépő ember külseje és fiókjukból előrántották revolverüket. Ez a gyorsaság mentette meg életüket, mert a belépő abban a pillanatban rántotta elő revolverét és rájuk kiáltott, hogy azonnal adjanak kétszázezer frankot, mert különben agyonlövni őket is és egész családjukat. A merénylő azonban nem váltáta be fenyegetését, mert úgy a bankár, mint a veje realított és a merénylő összeesett. Sebesülése nem halálos és azonnal kórházba szállították, ahol bevallotta, hogy Francesco Pellatro-nak hívják és hogy a „fekete kéz” nevű bűnszövetkezet bízta meg a merénylettel. Egész Newyorkban nagy izgatottságot kelt a bűnszövetkezetnek ez az újabb gaztette, annál is inkább, mert az incidens fényes nappal, a rendkívül élénk Elisebath-Sfreeten történt.

— **Gyógyszerészek harca.** A Budapesti Gyógyszerészek Testülete és a Magyarországi Gyógyszerészek Országos Szövetsége között elkeseredett küzdelem folyik. A segédek memorandumban fordultak a Testülethez, hogy helyzetükön javítsanak. Kérték a munkaidő szabályozását és a fizetések rendezését. A Gyógyszerészek Testületének a memorandumra adott választát tegnap este tárgyalta a Gyógyszerészek Budapesti Szövetségének közgyűlése, ahol egyhangulag hangoztatták, hogy a gyógyszerészek ajánlata elfogadhatatlan. Ha belémennék abba, amit a gyógyszerészek felkínáltak, akkor helyzetük rosszabb lenne. A gyűlésen a hangulat elkeseredett volt s lehet, hogy már a legközelebbi napokban kenyértörésre fog kerülni a dolog.

— **Letartóztatott tolvajbando.** Az utóbbi időben temérdek feljelentés érkezett a rendőrségre háztulajdonosok részéről, hogy a lépcsőházakban elhelyezett gáz- és villanyvilágítási csöveket, lámpákat és rézalkatrészeket rendszeresen lopják. Hosszas nyomozás után a rendőrség ma letartóztatta a tolvajokat. Ezek: Refon Sándor 15 éves, Fond Lajos 17 éves és Imre Lajos 17 éves csavargók, akikre 55 lopást bizonyított a rendőrség. Letartóztatták Stein Lipót 59 éves zsbárust is orgazdaság címén, mert kiderült, hogy a lopott holmit ő vásárolta meg potom áron.

— **Robbanás egy dunai hajón.** Szófiából jelentik, hogy a „Dorabanz“ nevű román gőzösn, amely Siliustria bolgár város és Kalarasi román város között tartja fenn a személyforgalmat, a napokban fölrobbant a kazán s a hajó süllyedni kezdett. Az utasok között, akiknek száma negyvennél több volt, óriási pánik keletkezett. Két bolgár határőr, akik véletlenül a süllyedni kezdő hajó közelében mentek csónakon, odasiettek s hosszas fáradság után sikerült az utasokat és a hajó személyzetét megmenteni és partra hozni. Nem sokkal azután, hogy a mentési munkálatokat befejezték, a hajó elsüllyedt.

— **Körözött szerelmespár.** A budapesti rendőrség ma telefon útján értesítést kapott a temesvári rendőrségtől, hogy megszökött onnan Juhász Józsefné, született Bene Anna és Delián Miklós, akik Budapest felé vették az útjukat. Az asszony elhagyta gyermekeit, férjét, mivel belebolondult a gondörhajju, feketebajszu Deliánba, aki csinos, huszonnyolc éves fiatalember. A nyomozás adatai szerint Amerikába készülnek azzal a pénzzel, amelyet Juhász né Temesváron lopott. Az asszony középtermetű, barna, kővér, kék ruhát viselt. Elfogatóparancsot adtak ki ellenük, bár a férfi nem részes a lopásban.

— **Borzalmas vallomás a halálos ágyon.** Az oppenheimi szegényház Schleipner Klára nevű ápolója tegnap halálos ágyán bevallotta, hogy ő rakta 1899. július 7-én azt a tüzet, amely az egész oppenheimi piaczeret elhamvasztotta és kilenc ember életébe került. Schleipner Klárát 1903-ban gyújtogatás gyanúja miatt letartóztatták és a bíróság elé állították, mely azonban bizonyítékok hiányában fölmentette.

— **A szerelem.** Győrött Goldstein Ella huszonegy éves leány ma halántékon lötte magát és meghalt. Azt hiszik, hogy szerelmi bánatában lett öngyilkossá.

— **Örült a vonaton.** Trient közelében egy személyvonatról leugrott egy örült, akit két ápoló egy vidéki tébolydába szállított. Az ápolók az örült után ugrottak s mind a hárman súlyosan megsebesültek.

— **Halálhírek.** Novák Sándor fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Budapesti Ügyvédi Kamara pénztárnokának temetése, holnap, csütörtökön délután félnyolc órakor lesz a kerepesi-úti temető halottasházából.

Dr. Grosz Sándor fogorvos, a Fővárosi Szegény Gyermekkert-Egylet elnökét ma délelőtt temették nagy részvét mellett. A temetésen a Fővárosi Szegény Gyermekkert-Egylet, továbbá a VII. kerületi orvostársaság testületileg jelent meg, ott voltak még dr. Báron Jónás egyetemi tanár, Ehrlich G. Gusztáv fővárosi bizottsági tag és számos egyesület képviselői. A gyászbeszédet dr. Hevesi Simon rabbi tartotta.

Zellői Ferenc rendőrfogalmazó ma reggel hosszas szenvedés után 56 éves korában Vas-utca 15. számú lakásán meghalt. Zellői általánosan tisztelt és szeretett tagja volt a rendőrségi tisztikarnak. A kezelőtisztikarból küzdötte fel magát a fogalmazói szakba és 1887 óta, mióta a rendőrség szolgálatában áll, hasznos munkása volt a közigazgatási osztálynak. Temetése valószínűleg pénteken lesz. A rendőrtisztí kar külön gyászjelentést ad ki s az elhunyt ravatalára koszorút helyez. Az elhunytat özvegye és egy árvája, továbbá kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Keresztury József főszolgabíró 56 éves korában Közegen meghalt.

Darázs László, a gy. s. e. vasut Csora állomás főnöke 52 éves korában a budapesti klinikán meghalt.

Hlavka, az urakkáza tagja, a Ferenc József-akadémia elnöke ma reggel 77 éves korában meghalt Prágában.

Dr. Marschall Lajos, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara titkára ma 57 éves korában Aradon meghalt.

— **Fővárosi Orfeum.** Csütörtökön ismét gyermek-matiné tart az Orfeum, melynek helyarái mérsékeltek és amelyen a dohányzás tilos lesz. Merian kutyaszínháza természetesen ismét résztvesz ezen a matinéen és fellép a gyermekek körében oly nagy népszerűségű Humpsti-Dumpsti duett is. A Fővárosi Orfeum műsora mindenben megfelel a hozzá fűzött várakozásnak és esténként teljesen eladott házak előtt kerül színpadra.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítónél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatti a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Közélednek a husvétii ünnepek s a legszebb, legértékesebb piros tojás a beteg emberre nézve, ha husvóra meggyógyul. A legtöbb betegségnek kuforrása az idegek betegségei s gyengeségi állapota, ezer és ezer ember silylódik e bajokban. Pedig a segítség, a gyógyulás oly közel van, oly kézen fekvő. Olvassák el a betegek vagy hozzátartozók az Ingyen Könyvet a villamos gyógymódról, melyet ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az Elektro Vitalizer orvosi rendelő intézet, Budapest, Károly-körút 2. félemelet.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénasavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus**
- Idégyengességi állapotok**
 Álmatlanság.
 Hűdések (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegzsámbák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelőesorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Véredényelmeszesedés.
 Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
 Székrekedés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérértelenség).
 Bőrbajok. Bőrvizsketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszodás).
 Aranyeres csomók.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Filharmoniai hangverseny.** Furcsán érezhette magát a hajporos, jó öreg Bach abban a társaságban, amelybe ma este a filharmonikusok hangversenyén jutott. Ő ugyanis egymaga képviselte a klasszikusokat Rimsky-Korsakoff, Liszt és Berlioz mellett, akik közül a két utóbbi a modern iránynak megalapítója, az orosz Rimsky-Korsakoff pedig az ő buzgó tanítványuk. És csodálatos, de egyuttal örvendetes is, hogy a mi közönségünk a modernekkel szemben az öreg Bachnak a pártjára állott, akinek H-moll suitjét osztatlan tetszéssel fogadta, amíg például Rimsky-Korsakoff „Antar” című szimfóniáját alig méltatta figyelemre. Ez volt különben a műsornak leggyengébb száma. A szerző egy keleti mesét zenésített meg ebben a műben, nagy technikai tudással és rendkívül színes, szinte káprázatos hangszereléssel, de kevés eredeti invenczióval. Nagyobbára keleti és orosz dallamokat dolgozott fel benne. Bach suitje után Liszt „Konzert pathétique”-je keltette a legnagyobb hatást. A mester eredetileg két zongorára írta ezt a művet, de később Burmeister Richárd a kísérő zongoraszólamot zenekarra alkalmazta és ebben az alakban került ma előadásra a nagyszabású mű, amely Lisztnek egyik legkiválóbb alkotása. A zongoraszólamot Juhász Aladár perfect virtuozitással és bámulatos kintartással játszotta. Nem hiába volt ő Lisztnek egyik legkedveltebb tanítványa. Csak az a kár, hogy oly ritkán jelenik meg a nyilvánosság előtt, pedig a lelkes fogadtatás, amelyben ma részesült, meggyőzhette őt arról, hogy közönségünk nagyon tudja méltányolni az ő kiváló művészetét. Berlioznak „A kor-

zár” című nyitánya felezte be a hangversenyt. A zenekar Kerner István mesterral az élén művészi hírnevéhez méltóan végezte feladatát. a. k.

(*) **Felolvasás a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalon mai felolvasását Yartin József tartotta: „A jövő művészete” címmel. Azzal a következtetéssel végezte, hogy a jövő művészei szakítván minden hagyománnyal és hazugsággal, ki fogják elégíteni a jövő társadalom szellemi szükségletét s a legtagabb értelmében visszatérvén a természethez, a természetességhez és igazsághoz, csakis pusztán gyönyörűséget fognak nyújtani, mint a szellem fényűzése, de nem akarják vele a morált megjavítani és a lelkeket nemesíteni, mert a művészet még meg nem javított senkit. A nagyérdékű előadást, a természet zsufolóságig megtöltő előkelő közönség hallgatta végig, mely többször adott kifejezést tetszésének.

(*) **Művész-estély.** Remekül sikerült művész-estélyt rendezett ma este az Erzsébetvárosi Kaszinó. Az est fénypontja Arányi Dezsőnek, az Operaház kiváló művészenek éneke volt, ki a Mesterdalnokok versenydalát s a Rigolettóból az Az asszony ingtag-dalt adta elő. Komlóssy Ilona monológijával, Gyöző Lajos pedig kupléival kedveskedett a szépszámú, előkelő közönségnek. Közreműködtek még Turchányi Olga és Szilágyi Dusi művésznők. Tóth Irén, ki zongorázott, Bárdos Béla pedig, ki szépen hegedült, szintén kivették részüket a megérdemelt elismerésből.

(*) **A Magyar Iparművészeti Társulat** választmánya Zsolnay Miklós elnöklésével ma ülést tartott, amelyen örömmel vették tudomásul, hogy a Társulat elnöke, gróf Hadik-Barkóczy Endre súlyos betegségéből már annyira felépült, hogy remélhetőleg jelen lehet az ideai közgyűlésen. A választmány melegen üdvözölte tagját, Maróti Gézát abból az alkalomból, hogy a mexikói nemzeti színház belső kiképzését, számos neves külföldi versenyzővel szemben, reá bízták. A Társulat új alapszabály-tervezetének egyes pontjaira vonatkozólag módosító indítványok érkeztek be, miérett is a választmány ezeknek tárgyalása végett a tervezetet az előkészítésre kiküldött bizottságnak újból kiadja azzal, hogy a legközelebbi választmányi ülésen az alapszabályok végleges szövegezését terjessze be. Végül a Társulat 95 új tagot vett fel. Belső ügyek elintézése után az ülés véget ért.

(*) **Feledi Boriska Szabadján.** Dr. Farkas Ferencz, a szabadkai színtársulat igazgatója szerződött virágvasárnaptól Feledi Boriskát, a miskolcziak kedvelt operette-primadonnáját.

(*) **Minden este „A nagymama.”** A nagymama a közönség lankadatlan érdeklődése mellett indul új jubileuma felé és ezen a héten is minden este színpadra kerül. A vidéki igazgatók is sorra megszerzik az újdonságot és Kolozsvár, Nagyvárad, Arad nemsokára be is mutatja. A vasárnapi előadást Balla Miklós márczius tizenötödikére írott jelenete előzi meg.

(*) **Claretie hajban.** Octave Mirbeau a párisiak ismert színműirója „Le Foyer” (A házi tüzhely) című darabjától félnek a párisi színiigazgatók. Szerző először a Theatre Francais-nek adta oda, onnan a Gymnas-hoz majd a Renaissance-hoz vitte, míg végre ismét a Francais-t boldogította vele. Csakhogy Claretie igazgató most is fűzik az előadásától, mert a darab az Akadémiát pellengérezzi ki s az „immortellek” nagyon érzékenyek. Az igazgató változtatásokat kíván, a szerző ezeket megtagadta és perrel fenyegetik.

(*) **A „Hálás utókor” Bécsben.** Ismét egy magyar darab kerül a külföldi színházi piacra. Lengyel Menyhért, a Nemzeti Színház nagyszerű műsordarabjának, a „Hálás utókor”-nak szerzője ma írta alá a szerződést, mely darabját a bécsi Raymund színházhoz köti olyanformán, hogy az a jövő színházi szezonban, tehát már ez év november havában kerül ott előadásra. Ugyancsak a Raymund színház igazgatói: Karczag és Wallner, akiknek nagy színházi igényük is van, szerezték meg a darab előadási jogát az összes német színpadokra.

(*) **Összes-ülés az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia márczius 19-én összes-ülést tart, melyen három jutalomról tesznek jelentést és pedig az ezer koronás Wodiáner-jutalomról, a Farkas-Raskó-féle alapítvány hatszáz koronás jutalmáról és a száz koronás Teleki-jutalomról.

(*) **A Műhely kiállítása az Uránia szalonjában** oly nagy látogatottságnak örvend, amilyent még aligha tapasztalt a Kigyó-téri kiállítási szalon. A tárgyak eladása állandóan folyik és a rövid egy hét daczára minden szobára történt már megrendelés: az apró iparművészeti tárgyakat is pótolni kellett teljesen új tárgyakkal.

(*) **Hangverseny-naptár.** A párisiak legnépszerűbb kabarettje a „Boite à Fursy” tagjai: Lily Malza, Eva Linay, Jane Loury, Henry Fursy, Mevisto, Robert Casa, Rivers és Darlès ma érkeztek Budapestre és ma este rendezik egyetlen előadásukat a Royal-teremben.

A Grünfeld-Danziger-Beust-Bürger-társaság VIII-ik hangversenye vasárnap, márczius 5-én délután fél 6 órakor lesz a Royalban Orelió F. M. közreműködésével. Műsora: 1. Koessler vonósnégyes (uj); 2. a) Schubert „Doppelpausen”, b) Löwe „Die Uhr”, c) Massenet „Tensee”. 3. Csaiikovszky hatos „Souvenir de Florence”. II. brácsa: Jaulus. II. gordonka: Schultz. Hollandus dalok. A zongorakíséretet Roubal Vilmos végzi.

Gabrilovits Ossip, pétervári zongoraművész jövő hétfőn, márczius 16-án tartja meg Budapesti hangversenyt a Royal-teremben.

A Nemzeti Zenei igazgatósága márczius 16-án, hétfőn esti fél 8 órakor a fővárosi Vigadó kistermében hangversenyt rendez. A hangverseny műsorában Rennebaum Ágoston, Bürger Zsigmond, Aggházy Károly, Maier Adolf, Baré Emil, Tomka István és Várady Sándor tanítványai Beethoven, Chopin, Mendelssohn és mások műveivel szerepelnek.

A Kun László-féle szimfonikus hangverseny, amely vasárnap, e hó 22-én d. e. fél 12 órakor lesz a Zeneakadémia dísztermében, a magyar zeneirodalmat ifj. Toldy Lászlónak Románca képviseli, amely a termékeny szerzőnek egyik legdallamosabb műve. Ezt megelőzi Wagner Richárd fenséges zenekölteménye: Egy Faust-overture. A hangverseny keretében először lesz alkalma a budapesti közönségnek arra, hogy megismerje Roger Maxot, akinek művei csakugy, mint Strauss Richárd Saloméja, szenvedélyes vitákat támasztott. Előadásra kerülő Fugája a kontrapunktikus művészet impozáns megnyilvánulása. A szinte ultramodern szerző művének érdekelt ellentéte lesz a hangverseny befejező száma, Mozart halhatatlan G-moll szimfóniája.

Culp Julia márczius 27-én rendezi bucsudal-estélyét a Royal-teremben. Műsora Schubert, Mendelssohn, Grieg és Weckerlin dalaiból állította össze. Zongorán ismét Dienzl Oszkár fogja kísélni.

Major J. Gyula zongoraművész szerdán, április 1-én szerzői hangversenyt rendez a Schiffer gordonkaművész és Várkonyi Flóris, a Vig-Opera baritonistájának közreműködésével. Előadásra kizárólag újabb szerzeményei fognak kerülni; még pedig zongora-, kamarazenedarabok és dalok. Jegyek Fursy, Gabrilovics, Culp és Major hangversenyeire Méry Bélánál válthatók.

FŐVÁROS.

Emelik az adót.

— A fővárosi közgyűlés. —

Budapest, márczius 11.

A fővárosi közgyűlésnek ma volt a negyedik és legfontosabb napja. Az adóemelés nyílt kérdésére ma megkaptuk azt a feleletet hivatalosan is, melyet mi már — a költségvetés tárgyalása előtt jóval — megadtunk a közönségnek.

Felemelték az adót!

Három javaslat fekkint a tanács asztalán: az első kettő, a tanács és Vázsonyi Vilmos javaslata, az adóemeléssel tudják csak a deficitet eltüntetni s a város háztartását a jövőt illetően a rendes kerékvágásba hozni, a harmadik, Platty György bizottsági tag javaslata pedig nélkülözi azt a bázist, mely városi politikánkban komoly számításba jöhetne.

A hosszú tanácskozások konklúziója tehát nem is lehetett egyéb, mint: adóemelés, melynek szomorú tényén edes-keveset változtatott volna az a csekély „elvi különbség”, melyet a két első javaslat között a mai közgyűlés megállapított.

Az adót tehát a tanács javaslata szerint fogják emelni, ami azt jelenti, hogy a községi pótdadót, amely most huszonöt százaléka az állami egyenes adónak, minden fővárosi adófizetőre nézve kivétel nélkül emelik föl nyolcz százalékkal. Történik pedig ez oly módon, hogy a községi pótdadó huszonöt százalékról harminczhárom százalékra emelkedik.

Akik tehát az adófizető közönség köréből túltenni tudják magukat az említett elvi különbségeken, megnyugvást találhatnak abban, hogy az adó nyolcz százalékos felemelése által

2,624.000 korona folyik be a városi pénztárba, ami által viszont 88.513 korona fölösleg lép a sokat megvitattott deficit helyébe.

Tehát csak az elvi különbségeken kell tennünk magunkat; — az adóemelésben megnyugodhatunk. Annál is inkább, mert ha nem is nyugszunk meg, mégis felemelik az adót. A minthogy fel is emelték.

Az érdekes, izgalmas és zajos közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Az ülés megnyitására Fülepp Kálmán főpolgármester, mint elnök fádalommal emlékezett meg Novák Sándor bizottsági tag elhalálzásáról. Indítványozza, hogy az érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsék meg s a gyászoló családhoz részvétiratot intézzenek. (Általános helyeslés.) Baracs Marcell, mint az elhunyt ügyvéd kartársa, a legnagyobb méltánnyal szól Novák Sándorról. Indítványozza, hogy polgári érdemeinek elismerésül, a főváros hatósága engedjen át Novák Sándor hült tetemei részére örökös dísz-sírhelyet. (Általános helyeslés.)

Az elnök kimondja, hogy az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadja.

Bejelentette az elnök, hogy Novák Sándor helyébe, mint fővárosi bizottsági tag, a legtöbb szavazatot kapott Lukasevics János póttag lép.

Bódy Tivadar tanácsos, mint a pénzügyi és a gazdasági ügyosztály vezetője, előadta, hogy a történeti törlek folytán a deficit 4.409.474 koronában mutatkozik. Javasolja, fogadja el a közgyűlés a tanácsnak azt az előterjesztést, hogy a pótdadót emeljék föl 8 százalékkal, úgy, hogy a községi pótdadó az eddigi 25 százalékhelyett 33 százalékhelyen. Az ekként fölemelt pótdadóból el lehet enyészteni a deficitet, sőt elegendő pénzerő fog állani rendelkezésre a háztartás rendes vitelére.

A tárgyhoz először Hecht Ernő szól, aki a mai rendszer ellen foglalt állást. Nem fogadja el a tanács előterjesztését.

Vázsonyi Vilmos beszédében azt mondja, hogy a város háztartásán okvetlenül segíteni kell, mert ellenkezőleg megszűnik minden alkotás. És ki van szolgáltatva uzsorás pénzmuveleteknek. (Ugy van! Taps.) Ez vezette őt, midőn a bajokból való kilábalás céljából az adóztatás módosítását javasolta. A javaslata ellen — ugymond — fölhozták, hogy ellentétben áll a törvényvel, amennyiben a fővárosi törvény 19. §-a kimondja, hogy pótlékok csak egyenlő arányban lehet kivetni. Nagy gyöngeségnek tartaná ettől az autonóm testülettel, ha már előre is azzal érvelne, hogy ez az elhatározása jóváhagyást nem kap. Különb is az adóztatásnak kell, hogy az legyen az elve, hogy kezdő-határokat állapít meg. Felhozzák a javaslata ellen, hogy túlzásba megy a mentesítésben. De ne tessék elfeledni, hogy a 100 korona egyenes adón alul fizetők nem mentesíttetének az eddig részükre fizetett 25 százalékos pótdadó alól; csak az újonnan kivett további 10 százalékot nem fizetnek, mint olyanok, akik amugy is túlságosan meg vannak terhelve az egyenes és közvetett adókkal. Kijelenti, hogy ragaszkodik a javaslatához és kijelenti, hogy minden más javaslatot, még a szabad polgári pártét is inkább elfogadja, mint a tanács részéről benyújtott igazságtalan megadóztatást célzó előterjesztést. (Zajos helyeslés. Eljenzés.)

Az elnök az ülést öt perczre felfüggesztette.

A szünet után Heltai Ferencz szólalt föl. Abban az esetben, ha elfogadják a pótdadó emelést, kívánja, hogy intézzenek föliratot a pénzügyi és belügyminiszterhez, hogy azt a 250.000 korona kincstári többletet, amely ebből származik, fordítsák a fővárosi pénzalap gyarapítására. Máskülönb ez az összeg az 1870. évi nyeresémi-kölcsönben résztvevő bankok adójának a javára esnék. Elismeri, hogy Vázsonyi, a népszerűségének teljes lathatásával volt azon, hogy a főváros pénzügyeit lehetőleg véglegesen rendezék. Tudjuk, hogy — noha a fővárosi hatóság igyekezett az összes jövedelmeket fokozni, — mégis nagy hiány mutatkozik. Ő is, mint valamilyen, elismeri az adóemelés szükségességét; a módoszatok azonban eltérők. Amidőn Vázsonyi javaslatát a pénzügyi bizottságban elfogadta, azt csak abból a legfőbb okból tette, hogy rendezhessék a főváros háztartását. Fejtegeti bőséges számszerű adatokkal, hogy milyen a főváros lakosságának az adózó-képessége. Adatokkal bizonyítja be annak a valótlanágát, hogy a pótdadó emelése a legnagyobb mértékben a munkás-osztályt sújtaná. A munkások nálunk egyenes adót éppen nem fizetnek. Az I. osztályu kereseti adó csak ott folyik be, ahol a nagy munkaadók maguk fizetik be, anélkül, hogy ezt a munkásoktól levonnák. Százhusz éve, hogy az általános megadóztatás elvét keresztülvitték. Patakokban is folyt ezért a vér... De azért már ezt el lehetett felejteni. (Tetszés, Taps.)

Pető Sándor: Igen, de hát az általános, egyenlő jövedelem? ... (Viharos derűlttség.)

Heltai Ferencz: Ahhoz a nagy elvhez, amely a lét-minimumot védi, semmi köze Vázsonyi javaslatainak. (Taps.) És ezek után jönnek a további lépések. Hiszen csak egy százalékkal kellene szaporí-

tani a tanács javasolta adóemelést, vagyis a pótdadót 33 százalékhelyett 34 százalékhelyen megállapítani és akkor mentesíteni lehetne mindenkit, aki a választások menetére befolyással bírhat. (Zajos derűlttség. Taps.) Azzal végezte a beszédét, hogy a tanácsot nem szabad megakadályozni abban a törekvésében, hogy a főváros háztartását rendbehozza. (Hosszszantartó eljenzés. Taps.)

Bernát István óriás zajban, a bizottsági tagok nagy nyugtalansága közben szólalt föl. A mai viszonyok közt semmiféle adóemelést nem tart elfogadhatónak.

Platty György sajnálattal tapasztalta, hogy a tanács nem gondoskodott a bizottsági tagok és a nagyközönség kellő tájékoztatásáról. Nem járul hozzá az adóemeléshez, hanem indítványt nyújt be, melyben kéri a közgyűlést, hogy utasítsa a tanácsot, hogy indokolt feltételekkel forduljon a kormányhoz és a képviselőházhoz, hogy a főváros fejlesztéséről és háztartásának rendezéséről szóló törvényjavaslatba oly intézkedés is vételessék fel, melynek értelmében a kincstár a fővárosban befolyó házbéradóból a fővárosnak évente és addig, amíg a székesfővárosi törvény revízióját tartalmazó új törvény ez irányban véglegesen fog intézkedni, 2.500.000 koronát átenged. Továbbá pedig utasítsa a közgyűlést a tanácsot, hogy sürgősen terjeszzen elő oly adójavaslatokat, melyek a polgárság szegényebb osztályának mentesítésével csak a vagyonosabb osztályt terhelnék, első sorban tehát a fényűzésre kirott adó jellegével bírnának. Addig is, míg az új jövedelmi forrásokból megfelelő fedezetet nyerne, a szükséges összeget a nyugdíjalapból kölcsön vegyék.

Vázsonyi Vilmos élesen válaszolt Heltai támadására. Kettős szereplésnek nevezte Heltai magartását, amelylyel, míg egyfelől védeni látszik a munkás-osztályt, tulajdonképp a vagyont védelmezi. Ő maga — Vázsonyi — nem a választásokra való tekintettel foglalja el ezt az álláspontját; ő ezzel kezdte a politikai pályafutását és ezzel is fogja végezni. (Eljenzés. Taps.)

Bárczy István polgármester kijelenti Platty szavaira, hogy a tanács nem lesett semmire, nem félt semmitől. A pénzügyi és gazdasági bizottság tárgyalásai után azonnal állást foglalt a tanács; ennek pedig a fő elve az volt, hogy azt a módozatot kell választani, amely a törvényvel nem ellenkezik. Kéri, vegyék figyelembe, hogy a főváros háztartásának a rendezése szerfőlött sürgős. Az eltérés nem oly nagy a javaslatok között, hogy azok bármelyikét is elfogadni nem lehetne.

Az elnök ezek után kijelenti, hogy a Vázsonyi-, a tanács- és a Platty-féle javaslatokra külön-külön névszerinti szavazást követel meg a törvény. Ezen hosszabb és zajos vita fejlődött ki. Azután megejtették a Vázsonyi-féle javaslat felett a szavazást, melynek eredménye a következő volt: igennel, vagyis Vázsonyi javaslata mellett szavazott 85 bizottsági tag, ellene pedig 132, és így a javaslatot 47 szótöbbséggel elvetette a közgyűlés.

Következett a névszerinti szavazás a tanács javaslatára: igennel, vagyis a tanács javaslata mellett szavazott 173 bizottsági tag, ellene 43, és így ezt a közgyűlés 130 szótöbbséggel elfogadta. Hozzájárult a többség Heltainak ahhoz az indítványához, hogy a pótdadó emelésével az államkincstár eső összeget kérjék vissza a főváros részére, szabályozások céljaira. A Platty-indítványában foglaltak közül is elfogadták a fölterjesztésre vonatkozó részt.

A közgyűlés napirendjére tűzött további tárgyakat mához egy hétre intézik el.

Ezzel a közgyűlés este 9 órakor véget ért.

(*) **Panasz egy szakegyesület ellen.** Egy villany-szerelő panaszt tett gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, akitől védelmet kér egy szakosztályi titkár terrorizmusával szemben. Az üldözött munkás előzőleg panaszt tett a szakszervezeti központnál ahol panaszát megvizsgálták és neki igazságot is adtak és két ízben utasították a szakosztály titkárát Weltner Jenőt, hogy a hajszát szüntesse be. A titkár azonban kijelentette, hogy őt a pünkösdi nagygyűlés választotta meg a vas- és fémmunkások országos szövetségének ellenőrző és felügyelő bizottsági elnökének, neki tehát a központ pünkösdig nem parancsol. A belügyminiszter a villany-szerelő panaszát elküldte a fővárosi hatóságához, ahol Almády Géza tanácsnok utasította az illetékes eljárást a vizsgálat megindítására.

(*) **A zsúfolt lakások rendezése.** Azt a szabályrendelet-tervezetet, amely a lakásviszonyok rendezésére vonatkozik és rendelkezéseket tartalmaz a tömeges éjjeli szállókról, a tömörti lakásokról és a pinczelakásokról, legutóbb a kerületi eljárásságok is tárgyalták és több módosítást ajánlanak. Így az éjjeli szállókról szóló részben annak a kimondását kéri, hogy nemcsak a nők részére szállót tartók, hanem a férfiak szállóinak az engedélyesei is kötelesek az erkölcsi megbízhatóságukat igazolni. A pinczelakásokat illetően azt javasolják az eljáráskör, hogy ezeknek a kiírására fély helyett egy évi határidő állapítsanak meg. Az ellenőrzésre vonatkozó részben az éjjeli vizsgálatok jogának a biztosítását kívánják

mert enélkül az ellenőrzés lehetetlen. A büntető határozatokban szabatosabb szövegezést kívánnak az elüljárók és kívánják, hogy az éjjeli szállók engedélyezésének a joga ne ruháztassék át a rendőrségre, hanem ez a jogkör, mint kiválólag egészség-rendészeti feladat, maradjon meg a kerületi elüljáróságok törvényszerű hatáskörében.

() Községi kenyérgyár. A közgazdasági és közéleti bizottság ma Székács Antal, Glück Frigyes és Beck Adolf tagokat küldte ki a községi kenyérgyár építő-bizottságába.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Itélet a debreczeni pénzhamisítók ügyében. Több ízben hírt adtunk már arról a szenzációs pénzhamisítási pörrel, amelyet napok óta tárgyal a debreczeni kir. törvényszék. A pénzhamisító szervezeteknek egyik főügynöke a kivégzett petrovai rablógylkos: Husz Ábrahám volt. Debreczenből jelentik most, hogy a pörben tegnap hirdette ki a bíróság az ítéletet. Fischer Lázárt, aki a pörben mint főbűnös szerepel, öt évi fegyházra ítélte a törvényszék. Elítélte még a törvényszék Kaplovics Wolfot két renbeli hamispénz forgalombahozása által elkövetett csalás miatt nyolcz hónapi börtönrre, Katz Sámson kétrendbeli csalás miatt összbüntetésül 1 évi börtönrre, Dávid Márton 3 havi fogházra, 100 korona pénzbüntetésre, Salamon Strullt lopás és hamispénz forgalombahozatala miatti büntetésben összbüntetésül egy évi és egy hónapi börtönrre, Feig Smil Strullt hat hónapi börtönrre és három évi hivatalvesztésre, Nikita Istvánnét 7 napi fogházra, Kobály Ferenczet egy hónapi fogházra, Leuka András 5 napi fogházra, míg Dávid Adolfit, Stern Salamont, Husz Ábrahám Chajimot, Deák Juont és nejét felmentette a törvényszék. Az ítélet mindegyik vádlottat politikai jogainak elvesztésére ítélte, de a vizsgálati fogságot beszámította a büntetésbe. A vádlottaknak Darvai Sándor románul tolmácsolta az ítéletet, amely ellen az elítéltek Nikita Istvánné, Kobály Ferencz, Leuka András kivételével felmentésükért fellebbeztek.

§ Egy nemzetközi tolvaj. A budapesti büntető törvényszék dr. Bakonyi táblai bír. elnöke alatt itélkező tanácsa ma vonta felelősségre kétrendbeli lopás büntetésért Hanusz Erzsébet budapesti származású foglalkozás nélküli 19 éves leányt, aki elegáns fellépésével, páriát ritkító vakmerőségével ugy Bécsben, mint Budapesten több büntetendő cselekményt követett el. A mai fő tárgyaláson, valamint a vizsgálat folyamán Hanusz Erzsébet beismerte, hogy Bécsben két főhadnagytól értékes gyűrűket, egy órát és egy ezüst dohánytartót ellopott s azután Budapestre szökött. Itt pedig özvegy Stern Samuné, Dohány-utca 10. sz. alatti lakásából ruhaneműket lopott el. A károsult tisztek feljelentésére a budapesti rendőrség lefartóztatta Hanusz Erzsébetet. A mai fő tárgyaláson dr. Mózes László védő kérte a vádlott nő elmeállapotának megfigyelését s ez okból a tárgyalás elnapolását. Kérelmét azzal indokolta meg, hogy a vádlott nő vagy kleptomániában, vagy pedig moral insanityben szenved. A bíróság az ügyész ellenzése után mellőzte a védő kérelmét s Hanusz Erzsébetet egy lopás büntetés és egy lopás vétsége miatt hét havi börtönrre ítélte.

§ A „bankárok”. A budapesti kir. ítélőtábla a napokban helybenhagyta a vádtanács azon határozatát, melylyel Kardos Árpád, Kardos Géza, Kardos Zoltán és Kardos Dezső vizsgálati fogságát fenn tartja. A kir. ítélőtábla ezen határozatát ma hirdette ki dr. Székely vizsgálóbíró a négy vizsgálati fogságban levő vádlott előtt. Mintán a kir. tábla ezen határozata ellen jogorvoslatnak helye nincsen, a négy Kardos-fiu továbbra is fogva marad.

§ Elítelt utonálló. Nemrég a Fiume határában levő Kasztrida nevű községben egy Danyó József nevű magyar kivándorlót két utonálló megtámadott s kirabolt. Danyó azért utazott Fiuméba, hogy Amerikába hajózzék. Az orvosi vizsgálatnál azonban konstatálták, hogy szembaja van és így nem juthatott hajóra. Két munkás, Gracianin Natale és Vagics György, akik Kasztridában találkoztak vele, csatlakoztak hozzá azzal az ürüggyel, hogy segítenek neki a hajóstársaság kijátszásában. A terv megbeszélésére betértek egy kocsmaiba, ahol a fiatal magyar legényt leittatták, azután pedig az uton megtámadták és kirabolták. Danyó feljelentésére Gracianint elfogták a csendőrök, de a másik utonállót nem tudták kézrekeríteni. A triestri bíróság tegnap hozta meg ítéletét ebben az ügyben és Gracianint hat esztendei szigorított fogházra ítélte.

SPORT.

Hornig püspök versenye.

— Győz a MAC. csapata. —

Budapest, március 11.

A Rákospalota határában elterülő földeken rendezte a Magyar Athletikai Club cross-country versenyt báró Hornig Károly veszprémi püspök vándordíjért. A BUR. vasut kocsiain több száz főre menő publikum ment a verseny színterére, hol a község apraja-nagyja hozzájuk csatlakozván, oly nagy közönséget képeztek, amilyen legérdekesebb football-mérkőzéseinken is ritkán fordul meg.

A pálya, melyen a versenyt megfutották, teljesen megfelelt a cross-country-versenyeknek és oly ügyesen jelölte ki Gillemot mester, hogy a tíz kilométernyi, papírszalagokkal jelölt uton futó atlétákat csaknem állandóan megfigyelhette a közönség.

Három egyesület csapata állott a starthoz 21 atlétával.

Lovas bajnok vezetése mellett indult el a mezőny, még pedig rendkívül erős iramban. Rosszakaratu információk alapján úgy látszik abban a hitben volt kitűnő távfutónk, hogy a pálya nem a szabályokban kitűntetett 9—10 kilométer, hanem csupán 4—5 kilométer hosszú lesz. Az első kilométer után az egy csomóban futó atléták közül ugyancsak Lovas vezetése mellett kiváltak Kazár, Holics, Vangel, Beeske és a Veres testvérek. A vezető erősebb iramot diktálva, 30—40 méter előnyt szerzett a MAC. atlétái előtt, klubtársa, Kazár azonban nyomon követte, de csakhamar áldozata is lett az iramnak, mert a pálya felének beufatása után teljesen kimerülve, alaposan lemaradt. Az utolsó kilométereken a MAC. tagjai igen szépen felnyomultak és a czélhoz vezető uton már Vangel elfogta a vezető Lovast, kit azután csakhamar el is hagyott és 30 méter előnnyel könnyen érkezett be elsőnek. Ha Lovas félre nem vezetné magát és a távuk megfelelő tempóban fut, talán jobb eredményt ért volna el. Utána a négy következő helyre a MAC. atlétái érkeztek be és így 19 ponttal nyerték meg a versenyt, a második helyre 51 ponttal beérkezett MTK. és a harmadik BEAC. előtt, melynek futói dacára annak, hogy juniorok, igen szépen szerepeltek. Meglátszik rajtuk dr. Gerencsér igazgató kitűnő iskolája. A verseny részletes eredménye és az egyes versenyzők beérkezési sorrendje a következő:

1. Vangel (MAC.), 33 p. 10 mp. 2. Lovas (MTK.), 33 p. 16 mp. 3. Beeske (MAC.), 33 p. 25 mp. 4. Merényi (MAC.), 34 p. 11 mp. 5. Veres J. (MAC.), 34 p. 51 mp. 6. Veres S. (MAC.), 34 p. 54 mp. 7. Gallian (MTK.), 34 p. 57 mp. 8. Garam (BEAC.), 35 p. 18 mp. 9. Kazár (MTK.), 36 p. 15 mp. 10. Futó (MAC.), 36 p. 17 mp. 11. Holics (BEAC.), 36 p. 24 mp. 12. Ranka (BEAC.), 36 p. 32 mp. 13. Radóczy (MTK.), 36 p. 37 mp. 14. Kürthy (BEAC.), 37 p. 21 mp. 15. Nagy (BEAC.), 37 p. 21 mp. 16. Hajnóczy (BEAC.), 37 p. 21 mp. 17. Hirtelen (MAC.), 37 p. 44 mp. 18. Ivánka (BEAC.), 37 p. 46 mp. 19. Kisfaludy (BEAC.), 38 p. 05 mp. 20. Goldmann (MTK.), 38 p. 37 mp. Győztes a MAC. csapata 19 pont. (1. Vangel, 3. Beeske, 4. Merényi, 5. Veres J., 6. Veres S.) Második: MTK. 51 pont. (2. Lovas, 7. Gallian, 9. Kazár, 13. Radóczy, 20. Goldmann.) Harmadik: BEAC. 60 ponttal. (8. Garam, 11. Holics, 14. Kürthy, 15. Nagy, 16. Hajnóczy.) R. p.

() A Nemzeti Vivó Club országos versenye. A NVC. március 12—29. napjain rendezendő országos vívóversenye valódi sporteseménynek ígérkezik. A verseny rendezésének sikerét a klub már a múlt évi versenyén elért siker biztosítja s hogy oly kiváló erők állanak a rendezőség élén, kik szak-képzettségükkel mindent elkövetnek a verseny sikere érdekében. A tiszteletdíjaknak nagy mennyisége áll már eddig is rendelkezésre, melyet a társadalmi és sportéletünk előkelőségei ajánlottak fel. Nemesak a fővárosi klubok és magántermek hanem a vidékiek is erősen készülnek, hogy minél nagyobb számu és minél erősebb erőket állítsanak a mérkőzések közé. Megrendezi a klub a középiskolai tanulók részére a kard- és tör-középvorsenyeket, azonkívül

a kard-fő- és tör-főversenyek ismét kizárásos versenyek lesznek. Meglepetés lesz a klub által adományozandó plaquett művészi kivitele. Nevezési zárlat minden verseny és fegyvernemben: márczius hó 17-én este 8 óra. Nevezések a klub titkárához, Koronaherczeg-u. 3., I. em., vivóterem küldendő.

() Magyar hölgyek győzelme Montekarlóban. A montekarlói lawn-tennis meeting befejeződött. Az előttünk fekvő eredményekből kitűnik, hogy Madarász Margit és Cséry Katicza csakugyan megnyerték a hölgy páros versenyt, amely azonban nem bajnokság, hanem handicap volt. Madarász Margit azonfelül Ritchievel belekerült a vegyes páros bajnokság döntőjébe, ahol az Eastlake Smith-Doherty pár verte meg őket.

A részletes eredmény ez volt:
Férfi egyes bajnokság. Döntő: A. F. Wilding—W. V. Eaves 6:3, 2:6, 6:3, 4:6, 6:0.

Hölgy egyes bajnokság. Döntő: miss Eastlake Smith—miss E. Dillon 6:3, 6:4.

Férfi páros bajnokság. Döntő: M. J. G. Ritchie-A. F. Wilding—W. V. Eaves-G. C. Ball Greene 6:4, 6:2, 4:6, 6:3.

Vegyes páros bajnokság. Döntő: miss Eastlake Smith-H. L. Doherty—Madarász M.-J. G. Ritchie 6:2, 6:1.

Hölgy páros handicap. Döntő: Cséry K. a. Madarász k. a. (0)—miss Eastlake Smith-miss Stevens (—1/2) 6:3, 3:6, 6:2.

Nyilt-tér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

INFLUENZA UTÁN!

Kimerült erők gyors visszaszerzésére orvosok részéről legjobban ajánljatik

Serravallo China-bor

vassal.

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1—10 forintig. Capot-American rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Arrigator, felszerelve 2—5 ftig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 8.—, 8.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Alulirottak mély gyászban és fájdalomban jelentik, hogy a legjobb, legnemesebb szivű anyja, nagynya, dédanya és rokon

özv. Müller Katalin
szül. Strasser

hosszu szenvedés után ma este 6 órakor 88-ik évében elhunyt.

Halottunkat e hó 12-én, csütörtökön, délután 3 órakor a rákoskereszturi izraelita temető halottas házából fogjuk örök nyugalomra kísérni.

Jóságának és lelke nemes tisztaságának emlékeit szivünkben örökké fogjuk őrizni.

Budapest, 1908. márczius 10.

Áldott legyen szent emléke!

Özv. Eibenschütz Zsófia leánya Özv. Engel Karolina menyé, Eibenschütz Riza, Eibenschütz Irma és férje, Csillag Ignác, Erdős Armand és neje, Rónay Iduska, Erdős Aladár és neje, Ferenczi Zsófia, Erdős Aranka és férje, Niquet Eugen, Engel Geodeon, Géza és Frigyes unokái, Csillag Margitka, Albert és Ilonka, Erdős Lilyke és Erdős Pistike dédunokái.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogypép
 Kapható: **MÜLLER J. L.** ady. sz. 111
 Budapest, IV., Koronaherozsg-ú. 2.
 yóg yszerező, drogeria és finomabb árutakban.
 Kis tálca 60 fillér.
 Nagy tálca 1 korona. **Fogypép**

KÖZGAZDASÁG.

Egy részvénytársaság veszteségei. 1899-ben alakult meg a „Részvénytársaság Rakv-féle módszer utáni furásokra” című vállalat, mely petroleum utáni kutatásokkal foglalkozik. Nem tudjuk, hogy a furásban, vagy a módszerben van-e hiba, de a társaság folyton veszteséggel dolgozott, úgy, hogy az ideiglenes mérleg szerint az 525.000 koronát kitevő részvénytökből 360.342.76 koronát veszített el. A mérlegben mint költség 25.353.60 korona szerepel és pedig „központi költség” számlán 11.601.04, „általános költség” számlán 9730.56, „szabadalmi költség” számlán 4022 korona s ha ilyen óriási költséggel dolgozik egy vállalat, bizony bajos más eredményt elérni, mint a mostani.

Tavaszi ipari és kereskedelmi kiállítás és vásár. A budapesti kis- és közepkereskedők és iparosok az idén harmadikban rendeznek kiállítást és vásárt a városligeti Iparcsarnokban. A kiállítás április 4., 5. és 6. napjait lesz. A kereskedelemügyi minisztérium anyagilag és erkölcsileg támogatja a kiállítást s a főváros szintén 1000 koronát szavazott meg a kiállítás és vásár céljaira.

Zonarendszer egy viczinálson. A temesvári-vasúti h. é. vasúton — amint értesülünk — a megnyitás napjával a zónarendszerű személydíjszabás lép életbe.

Értekezlet az ipartörvényről. A Józsefvárosi Kaszinó a kereskedelmi minisztérium által közzétett ipartörvény-javaslatot az érdekeltekkel együtt nyilvános megbeszélés tárgyává teszi. E célra e hó 12-én, csütörtökön este 9 órakor értekezletet tart, amelyen az ipartörvény-javaslatot dr. Nagy Dezső fogja ismertetni.

A D. G. H. T. osztaléka. Említettük, hogy a Dunagőzhajózási Társaság osztaléka felől az a hír került forgalomba, hogy az a tavalyi 42-vel szemben 47 korona lesz. Most arról is be kell számolnunk, hogy még nagyobb dividendáról is utógnak és pedig 48 esetleg 50 koronáról. A jövő majd igazolja, hogy a vérmes osztalékbecslés komoly alappal bír-e.

Csődők. A balassagyarmati törvényszék Grünfeld Arnold losonczyi be nem jegyzett kereskedő ellen; — a szombathelyi törvényszék Guttman Adolf czellódömölki kereskedő ellen; — a rimaszombati törvényszék Drechsler Izidor putnoki kereskedő ellen; — a szabadkai törvényszék a zenta-árvégi keresztény fogyasztási szövetkezet ellen; — a zalaegerszegi törvényszék Vadász Adolf sümegi bej. kereskedő ellen; — a budapesti törvényszék öv. Szenes Vinczéné szül. Burghard Etel bej. tűzifa-kereskedő ellen (V. Váci-ut 68.); — a kecskeméti törvényszék Wiener Lajos lajostizsei be nem jegyzett kereskedő ellen; — a veszprémi törvényszék Rosenberg Adolf bej. veszprémi kereskedő ellen; — a temesvári törvényszék Rosenbaum Mór temesvári kereskedő ellen; — a pancsovai törvényszék Reganér Mihály torontál-vásárhelyi regáló-bérlő ellen — csődött nyitott.

Új anyagvizsgáló állomás. Az állami szállításoknál a beküldött mintákat eddig vagy az Országos kémiai intézetnél, vagy pedig a műegyetemen vizsgálták meg. Mivel hiányzott egy központi anyagvizsgáló intézet, hol a szükséges vizsgálatokat elvégezhessék, a kereskedelemügyi kormánynak, — amint értesülünk — az a terve, hogy egy nagy anyagvizsgáló-állomást létesítsen. Erre a tervezett új intézményre 2½ milliót irányoztak elő, melyet az iparfejlesztésre szánt összegekből akarnak fedezni. A műegyetem — természetesen — tiltakozott az új intézmény ellen, mert ez a vizsgálatokat végzők anyagi veszteségét jelenti, miután így a vizsgálati

dijaktól elesnek. A miniszter azonban belátva e terv jelentőségét, hozzájárult az előterjesztésekhez s így remélhető, hogy az anyagvizsgáló-állomás nemso-kára létrejön.

Gazdasági munkások kitüntetései. Stadler János gazdasági munkás báró Hamerstein Richárdnál fél-századot meghaladó szolgálatot teljesített. Az ősz munkást hűlégeért és odaadó szolgálatáért nagy kitüntetés érte. A király a szolgálati ezüst érdemkeresztet adományozta az öreg magyarnak. Darányi földművelési miniszter pedig kitüntető oklevelet és 100 korona jutalmat folyósított részére. Az ezüst érem feltűzése nagy ünnepélyességgel történt. Fernbach Károly főispán igen szép beszédben emlékezett meg az egyszerű ember érdeméről, odaadó szolgálatáról. Nemcsak a pusztá, hanem Országállás közséje lobogódiszt öltött és az érdemkeresztet öreg bérést ünnepi menétben kísérték el. Majd kedves vigalom-mal fejezték be az emlékező napot. — A király 40 évi hű szolgálatáért díszermet ajándékozott Schneider László bíró uradalmi erdésznek és Waltner István erdőőrnek. A földművelési miniszter fölkérte Gulner Gyula főispánt, hogy a kitüntetettek részére a királyi adományt innepélyesen nyújtsa át.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank mérlege. A Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság igazgatósága ma tette közzé az intézetnek 1907. évi mérlegét:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet K 305,214.12, váltótárca K 4,220,224.79, értékpapírok K 642,752.17, előleg értékpapírokra és ellátási üzlet K 1,603,916.14, adósok folyószámlán K 1,071,157.45, külföldi váltók és szelvények K 11,769.25, lettár K 40,000.—, összesen K 7,895,033.92. Teher: Részvénytöke K 5,000,000.—, általános tartalékalap K 50,000.—, betétek K 2,437,809.65, átmeneti kamatok K 62,600.—, fel nem vett osztalékok K 2004.—, nyereségegyenleg K 342,620.27, összesen K 7,895,033.92.

Nyereség- és veszteség-számla. Veszteség: Költségek K 164,272.92, adók K 37,670.20, leírások K 119,608.91, nyereségegyenleg K 342,620.27, összesen K 664,172.30. Nyereség: Nyereségáthozat 1906. december 31-ről K 2649.31, kamatnyereség K 336,736.34, jutalék és egyéb nyereségek a bank és áruüzletben K 324,786.65, összesen K 664,172.30.

Az igazgatóság a márczius 28-ára összehívott közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a bőséges leírások után fennmaradó K 342,620.27 tiszta nyereségből a tartalékalap javadalmazására K 50,000 25000 dbt egyenként 200 korona névértékű részvény 2. sz. osztalékszelvényének beváltására darabonként 10 korona, vagyis K 250,000.— fordítsassék és az alapszabályszerű levonások után fennmaradó K 8623.17 az 1908-iki üzletév számlájára vitessék át.

Nagyobb fizetésektelenség. Büchler I. budapesti fatereskedő és gőzfűrésztel tulajdonosa (Pozsony-ut 37) ma fizetésektelenségét jelentett. Az aktívák értékét 300,000 koronára becsülik.

Szolnok város kölcsöne. A pénzpiac kedvezőbb alakulásával kapcsolatban a vidéki városok is realizálni akarják azokat a kölcsönterveket, melyek keresztülvitelét a városok beruházási szükségletei sür-gössé teszik: Pozsony után most Szolnok készül egy nagyobb kölcsönt felvenni. A város képviselőtestülete ugyanis a napokban nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy 2 millió koronás kölcsönt vesz föl. A város e kölcsönét a városi villanypis mű rekonstruálására és kibővítésére s ezzel kapcsolatban a vízvezeték építésére fordítják s ebből konvertálják a vízműveket terhelő 650 ezer koronás ideiglenes kölcsönt, a fennmaradó összeget pedig befektetésekre fordítják. Szolnok város adóssága a mostani új kölcsönnel körülbelül 4,500,000 koronára fog rugni. Remélhető, hogy a jövőben egy városi villamos vállalat, mint a vízvezetékben tetemes magánjogi jövedelme lesz a városnak, melyvel csökkenthető lesz a mai horribilis, 120 százalékos községi pótdó perzentje is.

Az udvarhelyi állatképzés. Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület Székelykeresztúron gazdasági képzést rendezett. A bemutatott állatok száma a négyszázat meghaladta. A bemutatott állatanyag bizonyosságát nyújtotta annak, hogy Erdélyrészen az állattenyésztés hatalmas lendületben van. Az első díjat lovag Sperkel Ferencz, a második díjat Bár-czay Gyula nyerték el tenyészállataikért. Díjakat nyertek még Somogyi Albertné, Orosz Lajosné be-

mutatott jószágaikért. A kistenyésztők sorából Kovács Károlyt, Nagy Eleket, Lőrinczi Pétert, Barta Mózeszt jutalmazta a bizottság.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

A gabonaüzlet helyzetén ma sem változott semmi. A külföld az egész vonalon lanyha, nálunk pedig az irányzat szilárd. A helyi spekuláció folyton veszi az áprilisi búzát részint fedezésre, részint véleményre, dacára annak, hogy malmaink nem képesek lisztet eladni, sőt további üzemredukció előtt állanak. A készáruipiaczon 5000 mázsa buza kelt el változatlan áron. A határidőpiaczon az árak tegnaphoz képest nem igen változtak, az alapirány azonban szilárd maradt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 700 mm. 77 kg. 24.50 korona, 100 mm. 75 kg. 23.90 korona.
 Pestvidéki: 150 mm. 77 kg. 24.10 korona.
 Fehérmegyei: 100 mm. 79 kg. 24.30 korona, 500 mm. 78 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.30 korona, 800 mm. 72.7 kg. 22.75 korona.
 Bajai: 900 mm. 75.4 kg. 23.40 korona, 800 mm. 74.5 kg. 22 korona.
Rozs: 100 mm. 21.40 korona, 100 mm. 21.30 korona, 100 mm. 21 korona.
Zab: 100 mm. 16.45 korona, 100 mm. 15.60 korona, 100 mm. 15.55 korona, 100 mm. 16.30 korona.
Tengeri: 200 mm. 13.20 korona.
 Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon kötött:

Délolott:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. áprilisa 12.09, 12.10, 12.04, 12.11, 12.09, 12.13.
 Buza 1908. októberre 9.88, 9.86, 9.90, 9.88, 9.91.
 Rozs 1908. áprilisa 10.76, 10.77, 10.73.
 Rozs 1908. októberre 8.72, 8.74, 8.71.
 Zab 1908. áprilisa 7.88, 7.89.
 Tengeri 1908. májusra 6.66, 6.69.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.11—12.12
októberi buza	9.91—9.92
áprilisi rozs	10.77—10.78
októberi rozs	8.74—8.75
áprilisi zab	7.89—7.90
májusi tengeri	6.68—6.69

Délután forgalom.

Délután a hangulat valamivel nyugodtabb.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisa	— — — — — 12.08—12.09
Buza új októberi	— — — — — 9.89—9.90
Rozs 1908. áprilisa	— — — — — 10.75—10.76
Rozs új októberi	— — — — — 8.73—8.74
Zab 1908. áprilisa	— — — — — 7.82—7.83
Tengeri 1908. májusra	— — — — — 6.69—6.70

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 9-től márczius 10-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	1355	7796
Rozs	103	—
Arpa	507	896
Zab	397	2571
Tengeri	19347	10585
Liszt	222	10675
Korpa	200	1546

Értéktőzsde.

Kifejezetten lanyha irányzat mellett pergett le a mai forgalom. Ma általános lanyhaság támadt s a tőzsde vezető értékei több koronával csökkentek. Magyar hitel 3 korona, az Osztrák hitelnél 1 korona, a Leszámitoló banknál 1.50 korona, a Jelzálog banknál 4 korona, a Déli vasutnál 3 korona, a közuti és városi vasut-részvények 1— koronával csökkentek. Egyedül a Rimamurányi részvény árfolyam mutat

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatá valódi áldás gyomorbaajosok-nak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az élesztett gyomrot
 3-8 óra alatt tel.
 jenen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér.
 Nagy üveg 60 fillér.

csékély javulást, mert az osztrák vasértékek tartós emelkedése miatt a vaspiac konjunkturáit még hosszabb időre kedvezőknek tartják. A helyi piacon némi érdeklődés mutatkozott a Magyar Általános és a Salgótarjáni iránt. Kedvezőtlen bécsi jegyzésekre kedvtelen hangulat mellett gyenge irányzattal folyt le az előtőzsde. Az értékek árfolyamai mérsékelten hanyatlottak. A forgalom szűk keretben mozgott. A déli tőzsdén alacsonyabb berlini jegyzésekre, valamint helyi realizációkra gyenge irányzat uralkodott, a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt izletmenet mellett lényegesen hanyatlottak. Az utótőzsdén alig volt izlet, az árfolyamok nem változtak.

Előtőzsde.

Előtőzsde kedvtelen.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.75—643.25 Magyar hitelrészvény 774.76—773.75 Déli vasut 150.— Rimamurányi vasút 541.— 540.50. Jelzálogbank 430.— 428.— Közuti vaspálya 565.— 564.— Városi villamos vasut 275.—

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 644.— 643.25 Magyar hitelrészvény 775.— 772.— Osztrák-magyar államvasut 672.75—672.— Déli vasut 148.25—148.— Rimamurányi vasút 541.— Magyar leszámitoló bank 488.50—487.75 jelzálogbank 428.75—427.50. Közuti vaspálya 564.— Városi villamos vasut 275.— Magyar koronajáradék 94.25—94.35. Hazai bank 282.— Hazai sorsjegy 102.— Magyar általános takarékpénztár 590.— Elso magyar általános biztosító r-t. 10600.— 10610.— Salgótarjáni kőszénbánya r-t. 568.— 572.— Athenaeum 197.—
Prémium-izlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde izletlenn volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.20. Magyar hitelrészvény 772.— 772.50. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 772.—

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 11. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi tőzsdékről ma lanya jelentések jöttek s a kedvező időjárás is tette, hogy az üzleti forgalom megnyitásokor az irányzat nyugodt volt, buza és rozs ára 5 fillérrel hanyatlott, de azután ugyanolyan árak jutottak érvényre, mint tegnap, mert a budapesti tőzsdéről teljes árfolyamokat jelentettek. Így azután gabonaneműk ára változatlan maradt, ami pedig a takarmányárakat illeti, azoknak irányzata szilárd s árak nem változtak. Az izlet a konzum szigorú tartózkodása miatt a lehető legszűkebb korlátok között mozgott.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.55—13.— korona, mosoni 11.70—12.05 korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., déli vasuti 11.65—11.95 korona, marchfeldi 11.65—12.05.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.—11.25 korona, csepeli 11.—11.20 kor., pestmegyei 11.05—11.20, korona különféle magyar 10.95—11.15 kor., osztrák 10.85—11.15 korona.

Arpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70—kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.—korona.

Magyar tengeri: régi 7.25—7.45, uj — korona, cinquantin 8.10—8.50, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.50—8.75 kor., válogatott 8.75—9.—korona.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 11. Kedvezőtlen külföldi jelentések hatása alatt a mai előtőzsdén lejebb szállottak a spekuláció nemzetközi papirjai. Az alpesi bányarészvények iránt mutatkozott némi érdeklődés. Az Unio-bank részvényei az intézet mérlegének kedvező becslése folytán tegnap óta 3 koronával emelkedtek. Gözhajózási-, prágai vasmű-, Poldi-kohó- és Skoda-részvények nyugodtak voltak. Járadékokban nem volt forgalom. A déli tőzsdén folytatódott a vasértékek árfolyamainak emelkedése, egyebekben pedig a forgalom nyugodtan bonyolódott le. Később, minthogy

Berlin gyöngébb irányzatot jelentett, általános tartózkodás kapott lábra. Déli vasuti részvények véleményeladások folytán gyöngültek. A zárlat csendes volt és izletlenn.

II óraker zárlatok:

Osztrák hitel. 643.50, Magyar hitel. 773.50, Länderbank 424.—, Unio-bank 558.—, Allamvasut 673.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 149.25 —, Alpesi bányatársulat 658.50, Rimamurányi 540.—, Májusi járadék —, Magyar koronajár. 94.35, Orosz érték 91.30, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.63.

I óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 643.50, Magyar hitel 773.50 Länderbank 424.—, Unio-bank 558.—, Allamvasut 673.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 148.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 662.—, Májusi járadék 98.10, Magyar koronajáradék 94.90, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.63. Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 540.25, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, márczius 11. (Osztrák értékek zárata.) 4-2 százalékos papír-járadék 98.—, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.85. 1860-as sorsjegy 150.50, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osztrák bankrészvény 304.—, Bécsi Bankverein 538.25, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 147.50, Dunagözhajózási társaság 1038.—, Dohány részvény 413.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.63, Osztrák Lloyd 424.—, 4,2 százalék. ezüst járadék 97.90—98.—, Osztrák koronajáradék 97.95, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitelintézeti részvény 642.75, Unio-Bank 557.75, Osztrák Länderbank 423.50, Osztrák-magyar államvasut 671.25, Elbavölgyi vasut 425.80, Alpesi részvény 661.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.72, Lipótkohó 475.—, Töröksorsjegy 187.75. Kedvtlen.

Bécs, márczius 11. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 112.10. Tiszai és szeg, kölcs. sorsjegy 149.65, Magyar hitelbank részvény 770.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 487.50, Rimamurányi 539.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 422.—, Magyar koronajáradék 94.25, 4 százalékos magyar földteher, kötv. 94.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 427.50, Magyar keresk. bank 33.40.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 11. (Tőzsdéi jelentés.) A legutóbbi napok szilárd irányzata ma gyöngébb hangulatnak adott helyet, amit a tegnapi newyorki tőzsde váratlanul kedvezőtlen magatartása és a német vaspiacról szóló pesszimisztikus jelentések idéztek elő. A későbbiekben főleg a magánleszámitolási kamatláb emelkedése gyakorolt nyomást az összirányzatra, bár az izletkötésektől való nagyfokú tartózkodás elejét vette a tetemesebb árfolyamhanyatlásoknak is. Erősebben szenvedtek az uralkodó irányzat alatt amerikai értékek, valamint kohó- és szénbányarészvények. A többi piacon az árfolyamcsökkenések kevésbé jelentősek voltak. Osztrák értékek Bécseszel egybehangozón szinten estek. Zárlat teljes izlet csend mellett nyugodtabb. A készpénzpiac iparértékei szintén gyöngébbek voltak. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%, napipénz 4%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék 99.75, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.15, osztrák hitelrészvény 202.25, Déli vasut 26.60, orosz bankjegyek 214.—, 4 százalékos uj orosz kölcsön 73.30, Disconto Commandit 175.50, Dinamit-truszi 158.90, Harpeni 195.44, Unifikált török járadék 94.75, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.75, Magyar koronajáradék 94.15, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 199.75, Gelsenkircheni 184.10, Laurakohó 210.— Gyenge.
Frankfurt, (Zárlat) márczius 11. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.30, Osztrák hitelintézeti részvény 292.50, Osztrák-magyar államvasut 143.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut 21.45, Londoni váltóár 204.57, Bécsi Bankverein 147.50, Villamos részvény

—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4-2 százalékos ezüstjáradék 100.15, Osztrák koronajáradék 95.95, Magyar koronajáradék 94.25, Osztrák-magyar bank 123.—, Déli vasut részvény 26.70, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 812.83, Unio bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 327.— Gyenge.

Hamburg, (Zárlat) márczius 11. 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.70, 1860. sorsjegy 153.25, Déli vasut 26.60, 4 százalékos Aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 202.35, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.10. Nyugodt.

London, márczius 11. Angol consol 87 1/16.

Páris, márcz. 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 99.95, Osztr. aranyjáradék —, Magyar aranyjáradék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.60, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.05, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.25, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 446.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.25, 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 431.—, Osztrák földhitelintézet 1159, Osztr. Länderbank 467.—, Magyar jelzálogbank 462.—, Banque de Paris 14.50, Banque Ottomane 718.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 156.—, Meridional vasut 652, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár —, Rio Tinto 15.22, Sucrierie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urükányi kőszén —, Chartered 19.—, De Beers 286.—, East Rand 78.50, Jagersfontein —, Transvaal Consols 85.75, Transvaal Land Company 42.55, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.80, Magánkamatláb 2 1/2%. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, márczius 11-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126—126 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 126—126 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 126—126 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertésleltár: 1908. évi márczius 9. napján volt készlet 24386 drb., 1908 márczius hó 10-én felhajtott — darab, 1908 márczius 10. napján elszállított 137 darab, 1908 márczius 11. napjára maradt készletben 24249 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemesebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, márcz. 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 128 darab sertés, 88 darab stüldő, 8 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb stüldő, — malacz. Mai napi felhajtás 520 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz, összesen 648 darab sertés, 88 darab stüldő, 8 darab malacz. Eladatott 546 darab sertés, 64 darab stüldő, 8 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 102 drb sertés, 24 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 94—100 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — 94 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 126—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 128—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 128—136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig 126 128 fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi stüldő — fillérig, horvát stüldő 92—108 fillér. Malacz — 90 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak szilárdak.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75—36. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

IDŐJÁRÁS.

— A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. márczius 11-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának dítézeté:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt — Erdély nagyobb részét kivéve — csaknem mindenütt volt csapadék, melynek mennyisége az északnyugati Kárpátokban meg a Dunántúl nagyobb részén 10 és 30 mm. között ingadozott, de a Nagy Alföldön — a hol zivatar is fordult elő — többnyire 5 mm.-en is alul maradt. Zivartart Fiuméből is jelentettek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható megélénkülő szelekkel, helyenkint csapadékkal és némi hőstüledéssel.

Allomás	Lágyulás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szorait	Szeletény és ereje	Kelőzet	Csapadék mm	Hőmértékjel
A. Szatmár	49.6	2.9	E	2	4	12
Ungvár	47.8	4.8	SE	4	4	11
Késmárk	47.7	1.4	N	4	5	11
Losonc	49.8	4.8	N	4	5	11
Ógyalla	49.3	3.5	NW	3	11	9
Budapest	49.4	5.2	NW	1	3	5
Herény	51.6	1.2	NW	2	4	14
Keszthely	52.4	3.2	SW	1	8	22
Décs	52.7	4.0	SW	2	1	15
Zágráb	53.5	1.9	NWN	1	3	11
Fiume	52.5	4.0	N	1	11	11
Szeged	51.6	4.8	N	1	3	15
Pécs	51.6	5.2	N	1	5	16
Nagyvárad	49.4	5.1	SW	1	4	4
Kolozsvár	49.2	6.4	NNE	4	4	15
Nagyzeben	48.5	7.4	NNE	4	4	15
Szatmár	—	5.0	SW	4	4	11
Beer	—	4.4	NSW	5	4	8
Arvavár	—	0.4	SE	1	23	5
Selmeczbánya	—	1.0	N	3	4	7
Komárom	—	4.8	NW	1	9	17
Magyar-Ovár	—	4.6	NW	2	4	9
Sopron	—	2.5	NW	1	2	4
Eszék	—	2.5	N	1	3	12
Újkövence	—	4.8	SW	3	4	13
Debrecen	—	8.1	N	4	2	5
Köskömet	—	6.8	SW	3	4	13
Úrosháza	—	5.2	SW	4	4	15
Arad	—	4.2	N	2	4	16
Szombolya	—	5.1	SW	1	6	18
Orsova	—	9.1	SW	2	—	15

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 11. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a vizsgai műszaki tisztii személyzet létszámba Rochel Dezső, Kovács István, Klauschek Rezső, Trummer Árpád, Lampl Hugó, Zboray Béla és Amman Arzén napidíjas mérnököket fizetéstelen segédmérnökökké, saák Gyula, az alsótornavölgyi vizitársulat miniszteri biztosa mellé — az 1885. évi XXIII. t.-czikk 124. §-a értelmében — alakított véleményező bizottságba Faylhoffer János gazdatisztet, zsadányi lakost bizottsági taggá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kracsencics Olga okleveles tanítónőt a sápi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Mácsa István okleveles tanítót a mindszentanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a posta, távirat- és távbeszélő államtitkár elnöki igazgatója Nagy Berta, Auerswald Karola, Mileusnic Miletáné, Rosenthal Kornélia és Fodor Erzsébet posta- és táviratkiadókat ideiglenes minőségű posta- és táviratkezelőkké; a temesvári kir. ítélőtábla elnöke Kozma Szabin aszóni lakos, végzettségig hallgatót a temesvári ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Rozenberg Henrik bagi lakos Radóra, kiskoru Heufeld Imre budapesti lakos Nagyra, kiskoru Platzer Adófi, Géza és Margit karczagi lakosok Pásztorra, Kruchio Balázs debreczeni lakos Kárpátira, Kolossa Mihály kistalpai lakos Kolozsvárra, kiskoru Hátzinger Béla győri lakos Hetényre, Fuhrmann János dési lakos saját, valamint Friderika, Albert, Károly és Viktor nevű kiskoru gyermekei Ferenczire, kiskoru Kohn Ernő budapesti lakos Kovácsra, kiskoru Eckstein Gyula székesfehérvári lakos Erdélyre, Freund József zolyomi lakos saját, valamint József nevű kiskoru gyermeke Fenyvesire, kiskoru Friedmann Móricz szentesi lakos Bárdosra, kiskoru Braun Ferencz kiskunfélegyházi lakos Berkesre, Kohn Farkas Jászberényi lakos Kovácsra, kiskoru Dietrich András budapesti lakos Kolozsvárra, kiskoru Friedenstern Aladár budapesti lakos Nagypálra, Klein Armin budapesti lakos Kürtire, kiskoru Löwy Mihály besztercebányai lakos Lantosra, kiskoru Mattesz László, Mihály és Róza székesfehérvári lakosok Mátéfiire, kiskoru Lusztig Vilmos hatvani lakos Vigre, Pollacsek Manó budapesti lakos saját, valamint György és Klára nevű kiskoru gyermekei Petőre, Sorosán Imre brassói lakos Solymosira, Munteanu Miklós veresegyházi lakos Hegyire, Panajot János bicskői lakos saját, valamint Mária, Károly és Gizella nevű kiskoru gyermekei Virágra, Singer Ignác szekszárdi lakos saját, valamint Margit és Ilona nevű kiskoru gyermekei Szalaira, kiskoru Schwartz Jenő debreczeni lakos Feketére, Toncsán János (Juonutiu) budapesti lakos Tomcsányira, kiskoru Stern József budapesti lakos Székelyre és Mayer József budapesti lakos saját, valamint Johanna, Elza és Vilma nevű kiskoru gyermekei családi nevének Murányira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A nagyenyedi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél pénzügyi számtanácsosi számvevősnéi főnöki, a zombori pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári, a sátoraljujhelyi törvénytörvényszéknél jegyzői, a győri pénzügyigazgatóságnál pénzügyi irodavezetői, a devocseri járásbírósnál végrehajtói, Temesvár szab. kir. városánál több díjnoki állásra 2 hét és a brassói pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

	márcz. 10	márcz. 11.	márcz. 10.	márcz. 11.
	m é t e r		m é t e r	
Duna	Bárding 0.52 0.58	Lisz M.-Sziget 0.45 0.50	Tekoháza 1.29 0.27	V.-Námény 4.80 5.04
	Passau 1.95 2.08	Sajó H.-Némény 6.80 6.82	Tokaj 5.74 5.80	Szolnok 5.46 5.52
	Linz 0.89 0.60	Pancsova 1.96 2.04	Csongrád 5.54 5.59	Szeged 5.56 5.60
	Bécs 0.82 0.66	Paks 1.82 1.89	T.-Rocse 4.18 4.13	Titel 4.20 4.15
	Pozsony 1.10 1.24	Mohács 2.60 2.88	Hoór 1.04 1.88	Bártfa 0.80 0.82
	Komárom 2.84 2.40	Gombos 3.14 0.—	Ladócz 2.54 2.60	H.-Némény 0.96 1.28
	Budapest 1.96 2.04	Újvidék 3.19 8.10	Margitta 0.93 1.03	R.-Újfalu 1.84 1.76
	Paks 1.82 1.89	Pancsova 4.14 4.11	Cenca 0.45 0.44	N.-Várd 0.54 0.52
	Mohács 2.60 2.88	Orsova 4.08 4.05	Belényes 0.68 0.78	Tenke 0.90 0.86
	Gombos 3.14 0.—	Morva-falu 2.88 2.86	Gurahone 1.29 1.82	Borosfenő 1.40 1.30
	Újvidék 3.19 8.10	Zsolna 0.68 1.10	Békés 4.58 4.52	Gyoma 5.82 5.62
	Pancsova 4.14 4.11	Troncsón 0.78 1.11	Gy.-Fehérvár 0.96 1.—	Branyicska 1.49 1.82
	Linz 0.89 0.60	Szerod 1.09 1.26	Sohorsin 0.— 0.—	Makó 0.26 0.12
	Pozsony 1.10 1.24	Szt.-Gottbárd 0.10 1.26	Ad 1.82 1.56	K.-Kostély 1.18 1.18
	Komárom 2.84 2.40	Sárvár 0.89 0.40	Kisvánd 1.— 1.—	Kisvánd 0.14 0.68
	Budapest 1.96 2.04	Győr 2.15 2.18	Bécs 0.93 0.82	
	Paks 1.82 1.89	Vasrad 1.24 1.42		
	Mohács 2.60 2.88	Zákány 0.24 0.22		
	Gombos 3.14 0.—	Bács 0.21 0.19		
	Újvidék 3.19 8.10	Eszék 0.80 0.78		
	Pancsova 4.14 4.11	M.-Szerdah. 0.52 0.74		
	Linz 0.89 0.60	Zágráb 0.52 0.68		
	Pozsony 1.10 1.24	Sziszák 1.95 2.00		
	Komárom 2.84 2.40	Mitrovicza 5.70 5.40		
	Budapest 1.96 2.04	Dócs 1.26 1.05		
	Paks 1.82 1.89	Szatmár 3.— 2.18		
	Mohács 2.60 2.88	N.-Majláty 1.66 0.—		
	Gombos 3.14 0.—	Latorca Munkács 0.84 0.92		
	Újvidék 3.19 8.10	Homonna 1.40 1.58		
	Pancsova 4.14 4.11	Perecsény 0.— 0.—		
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			
	Gombos 3.14 0.—			
	Újvidék 3.19 8.10			
	Pancsova 4.14 4.11			
	Linz 0.89 0.60			
	Pozsony 1.10 1.24			
	Komárom 2.84 2.40			
	Budapest 1.96 2.04			
	Paks 1.82 1.89			
	Mohács 2.60 2.88			

Buza	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
liszavidéki uj	78	28.60	24.00	24.90
" " "	77	28.80	24.20	24.97
" " "	77	29.95	24.35	24.97
fehőrmegyei uj	78	24.10	24.50	24.40
" " "	76	28.90	28.97	24.00
" " "	77	28.60	24.10	24.00
pestvidéki uj	78	28.85	28.75	24.10
" " "	77	28.65	24.15	24.00
" " "	77	28.90	24.30	24.00
bánási uj	77	28.45	24.05	24.00
" " "	77	28.83	24.20	24.00
bácskai uj	77	28.60	24.00	24.00
" " "	77	28.90	24.25	24.00
" " "	76	28.00	24.00	24.00

Egyéb gabonaneműk	100 kilogramm ára	
	K-tól	K-ig
Rozs elefrendű u	21.10	21.20
" elefrendű ó	20.90	21.00
" kőszeműségű u	20.90	21.00
Arpa fakarmány, elefrendű	15.00	15.20
" fakarmány, mácsordú	14.90	15.00
Zab elefrendű	14.30	14.60
" kőszeműségű	15.80	16.00
Tengeri magyar	18.40	18.65
Renczo kőszeműsége	18.40	18.65

Burgonya	Fehér		Rózs		Sárga	
	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
Dunántúli	4.10-4.30	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30
Felsőmagyarországi	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30
Nyírségi	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30
Érdélyi	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30
Bánási	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30
Pesti	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30	5.10-5.30

Különléte	ermények	Faj	
		Pár	Ár
fielzősír	vidéki	108	187
szalonna	prima, légerszártított	106	107
"	városi légerszártított 4 drbos	113	114
szilva kőszár	1000. évi usance-mfn.	59	50
"	1000. évi usance-mfn.	45	46
"	1000. évi usance-mfn.	49	50
szilva kőszár	szilvoni, 1000.	54	55
"	szilvoni, 1000.	34	35
ag	lucerna magyar 1000.	186	180
"	vörös aprószemű 1000.	150	180
"	kőszeműségi 1000.	160	180
"	nagysemű 1000.	170	180

Államadósság közelesek	Ár	
	Pár	Ár
Magyar aranyárúdt 4%	112.25	112.75
koronárúdt 4%	84.25	84.45
koronárúdt 4%	77.00	78.00
All.köl. Vaskapu célj. ar. 4%	151.00	155.00
1870. nyetemény kölc. 100 fr	191.00	195.00
Horv.-szlav. reg.-k. r. k. 14%	95.50	96.50
M. földleherment. kölv. 4%	95.25	96.25
Horv.-szlav. 4%	150.00	154.00
Tiszai szegedi nyer. kölc. 4%	101.00	102.00
Horv.-szlav. felz. földt. kölv. 4%	100.00	100.50
Konv. osztr. adóm. koron. 4%	100.00	100.50
Egyes. osztr. j. papir. 4%	117.00	117.50
Osztrák aranyárúdt 4%	101.00	102.00
koronárúdt 4%	151.00	155.00
• 1860-ból 100 K 4%	214.00	220.00
• 1864-ből 100 K 4%	263.00	267.00
• 1887-ből 100 K 4%	263.00	267.00
Boz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	61.75	62.75
• vasút 1898. 4%	99.00	100.00
• 1902. 4%	99.00	100.00
Bpest. szék.-f. kölc. 4%	91.00	91.50
Bpest. szék.-f. kölc. 4%	91.00	91.50
Orosz államkölcsön 4%	91.25	91.75

Záloglevek. Előbbségek.	Ár	
	Pár	Ár
Belvár. lkt. r. k. 4%	99.00	100.00
Egyesült. f. v. lkt. r. k. 4%	99.00	100.00
korona r. k. 4%	93.50	94.50
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 5%	101.00	102.50
• 50% évre 5%	101.00	102.50
• 60% évre kor. 5%	98.00	99.00
M. agrár-jár.-b. szőlők. 4%	98.50	99.50
• járadékly. v. 4%	98.00	99.00
• záloglevek kölc. 4%	98.00	99.00
M. áll. lkt. r. k. 50 évre 4%	94.00	95.00
Magy. földh. 4%	98.00	99.00
• 50 évre 4%	94.25	95.25
• 60 évre 4%	98.25	99.25
• 60 évre 5%	98.25	99.25
• 60 évre 6%	98.25	99.25
• 60 évre 7%	98.25	99.25
• 60 évre 8%	98.25	99.25
• 60 évre 9%	98.25	99.25
• 60 évre 10%	98.25	99.25
• 60 évre 11%	98.25	99.25
• 60 évre 12%	98.25	99.25
• 60 évre 13%	98.25	99.25
• 60 évre 14%	98.25	99.25
• 60 évre 15%	98.25	99.25
• 60 évre 16%	98.25	99.25
• 60 évre 17%	98.25	99.25
• 60 évre 18%	98.25	99.25
• 60 évre 19%	98.25	99.25
• 60 évre 20%	98.25	99.25

Bankok részvényei.	Ár	
	Pár	Ár
Angol-osztrák bank	303.50	304.00
Budapesti bankgyűjtemény	268.00	270.00
Első magyar iparbank 5%	160.00	162.00
Fiumei hitelbank 5%	282.00	284.00
Bpesti giró és pénztár-egylet	282.00	284.00
Hazai bank márc. k. 5%	282.00	284.00
Hermes magy. áll. váltóbank	282.00	284.00
Magy. agr. és f. b. r. k. 5%	422.00	424.00
M. áll. hitelbank márc. k. 5%	771.75	772.25
M. j. sz. hitelbank márc. k. 5%	428.00	428.50
Magy. kereskedelmi r. k. 5%	587.00	588.00
Magy. k. sz. osztályos r. k. 5%	1550.00	1550.00
M. lez. és pénzv.-bank 5%	458.00	458.50
M. pénztár k. p. h. b. r. k. 5%	1025.00	1025.00
M. lkt. k. sz. felz. r. k. 5%	1025.00	1025.00
Magyar teleph. és par. bank	860.00	860.00
Osztrák hitelint. márc. v. 5%	648.25	648.75
Osztrák-magyar bank 5%	1720.00	1720.00
Pesti m. keresk. bank 5%	3840.00	3840.00
Unionbank 5%	555.00	555.00

Takarékpénztárak.	Ár	
	Pár	Ár
Belvárosi tak. ar. k. 5%	200.00	205.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	171.00	175.00
Budapest-Lipótvárosi bank r. k.	414.00	416.00
Bpesti tak. orsz. zálogk. r. k.	2125.00	2145.00
Egyesült pesti fővárosi lkt.	590.00	591.00
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	1805.00	1806.00
Pesti hazai első takarékpénzt.	1875.00	1876.00

Rizistós társaságok.	Ár	
	Pár	Ár
Első magyar áll. rizistós	10690.00	10610.00
Fonduer pesti birt. int. 5%	255.00	260.00
Magy. jég- és vizint. 5%	824.00	829.00
Nemzeti baleset rizistós 5%	310.00	325.00
Pannonia vizsont. int. 5%	2275.00	2280.00

Gőzmalak.	Ár	
	Pár	Ár
Concordia	177.00	187.00
Első budapesti	1640.00	1640.00
Erzsébet	350.00	355.00
Lujza	290.00	290.00
Pesti hengermalom	840.00	840.00
Pesti molnár és szőlők	860.00	865.00
Pesti Viktoria	665.00	675.00

Különléte vállalatok.	Ár	
	Pár	Ár
Bpest-ast-lőrinczi tegyágyár	380.00	380.00
Egyes. légia és cementgyár 5%	180.00	180.00
Eszakm. egy. kősz.-bánya 5%	262.00	265.00
Felsőm. bány. és kohóüzem 5%	635.00	645.00
Kőbányai gőztégelyár	1210.00	1220.00
Kőszikbánya és tegyágyár	483.00	484.00
Lechner rákos tegyágyár	184.00	185.00
Magyar asztali r. k.	547.00	547.00
Magyarall. kőszikb. r. k. 5%	208.00	210.00
Magyar kerami gyár 5%	271.00	272.00
Szigetvári kőszikbánya 5%	271.00	272.00

Ujlaki légia és mészégető	Ár	
	Pár	Ár
Első m. gazdasági tegyágyár 5%	804.00	805.00
Danubius-hajógyár 5%	880.00	890.00
Fogyver- és tegyágyár r. k. 5%	218.00	220.00
Ganz és társa vasöntő	800.00	805.00
Magyar beige tegyágyár r. k.	300.00	310.00
Nicholson tegyágyár részv. társ.	218.00	220.00
Rimamur. vasöntő márc. k. 5%	540.50	541.00
Schlick-féle vasöntő	416.00	425.00
Welter J. tegyágyár r. k.	888.00	888.00
Franklin-társulat	400.00	400.00
Brassócsillagos tegyágyár r. k. 5%	427.00	430.00
Bpesti áll. villamosgyár r. k. 5%	318.00	321.00
Első magyar betőntő	310.00	320.00
Első magyar tegyágyár	780.00	780.00
Első m. részv.-szőlő	4100.00	4200.00
Első m. szőlőszőlő	470.00	470.00
Első magyar szálloda r. k.	405.00	405.00
Fiumei rizshántoló kem.-gy.	2870.00	2880.00
Gschwind-féle szeszyár	1800.00	1805.00
Hungaria mlt. tegyágyár	845.00	850.00
Kőbányai polgári sorozó	337.00	342.00
Magyar csukoripar 4%	1700.00	1700.00
Magyar vasúti forg. r. k. 5%	268.00	271.00
Magyar villamosgyár r. k. 5%	278.00	280.00
Nemzetk. villamos társ.	580.00	591.00
Szegedi kenderfontegyár r. k.	215.00	215.00
Adria tengorhajózási r. k. 5%	426.00	428.00
Bpesti közút vasút márc. k.	562.50	563.00
Bpesti vill. városi vasút 5%	825.00	830.00
Bpest-vipest-rákosp. vill. vas.	275.00	275.00
Déli vasút márc. v.	180.00	191.00
Dunagőzhajózási társ. 5%	146.00	148.50
Magyar h. 6. vasút	856.00	860.00
Magyar nyugati vasút márc. v.	295.00	295.00
Osztr.-magy. áll. vasút	401.00	405.00
Pécs-barcsi vasút	672.00	673.50
Budapesti közút vasút	415.00	420.00

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —
Írta: FRED VILLER

— No ettől nem okosodunk meg, ha csak azon a pergament-lapon nem tudunk valamit felfedezni. Érted a jeleket és pontokat, tudod mit jelentenek?

— Még nem; de azért az imakönyv is szolgál némi utbaigazítással.

Holt nem ismerte Monk gondolkodási képességét, nem is olvasta kalandjainak leírását, melyeknek én voltam a szerzője; elég a hozzá, hogy szintén megbámulta a tárczát és az imakönyvet és azután leplezetlen csodálkozással bámult Monkra.

— A pergamentről majd később beszélünk, — folytatta Monk. — Most egyelőre térjünk a tárgyra. Az Ozeán-bárka ez év június huszadikán Sandosból indult el, ahová szentet szállítottak. Elindulásuk után a fedélzeten kitört a sárgaláz és augusztus elsején öt-hat matróz, az ácsmester és a második kormányos a hullámokban letekirtek. Mikor a hajó elindult Santosból, az egész legénység, vezetőt és kormányost belezárták, tizenhat személyből állott, két utazó és a kapitány felesége és kis leánya is ráta volt. A legénységből tehát összesen nyolcz ember maradt, az asszony és a gyermek.

— Tehát élnek és te beszéltél velük? — kérdezte Holt ártatlanul.

— Holt! te egy idióta vagy, — kiáltottam én. — Mindaz, amit Monk elbeszél, az csak feltevésnek nyugszik. De azért mérget vehetsz rája, hogy az igazságot nagyon megközelíti.

— Ez igazán ördögös dolog lenne, — mormolta Holt elgondolkodva és aztán az ujjain kezdett valamit buggon számolni. — Először is honnan tudod, hogy csak tizenhat ember volt a fe-

délzeten? A két alsó kamrában hét-hét ágy helye volt, ez tehát tizennégy; azután jön a sajkás, az ács, a kapitány, a pinczér és két kormányos, ezt hozzászámítva, legalább husz ember, azután...

— Megvannak az okaim, — felelte Monk. — Csak tizenhat ember volt a hajón és nem husz. Hiszen láthatóak hogy a kamrában két-két ágy helye nem lett használatba, mindenféle öreg ponyvák és más lim-lom hevert rajta. Tegnap pedig te beszéltél Henriksemmel, hogy manapság kevesebb legénység kell a hajókon, mint azelőtt. Az Ozeán legalább husz esztendő márc. és eredetileg nagyobb legénységnek lett berendezve.

— Tovább, — mondta Holt rezignáltan. — Már engedek. Hogy a hajó valahol Délamerikában szentet szállított partra, ebben sem akarok kételkedni, hiszen szendrabok még heverték szanaszét a raktárhelyiségben, de miért éppen Santosba szállították és miért hagyta el a hajó éppen június 20-án a kikötőt, ezt nem értem. Sem hajónaplót, sem más papírost nem találtam a kamrában. Ami pedig az utasokat illeti, ez nem fér sehogyszem az eszembe, hogy egy hajúos elvige a feleségét és gyermekét abba a pestisoduba. Sokkal valószínűbb, hogy idegen utazók voltak.

Monk kezébe vett egy újságot, amit a hazulról küldött posta közül halasztott ki és a lámpa alá lépett. A reggeli lap egy példánya volt.

— „Hajózás és kereskedelem alatt itt áll a következő: A braziliai hatóságok fáradozásának köszönhető, hogy Santos az utóbbi két év alatt teljesen megszabadult a sárgaláz veszedelmétől, ugyszintén a kikötőbeli viszonyok is tetemesen javultak. Az utóbbi évben sok norvég hajó vállalt szentelést igen előnyös feltételek mellett. Ámbár a legújabb hírek ismét szomorú jellegűek. A ház ismét kitört és borzasztó heves mértékben pusztít, nem tudnak segíteni. A hajók, melyek a kikötőben vesztegelnek, mind menekülnek.”

— Ez az. Ami pedig az elutazás napját illeti, talán fogsz rá emlékezni, hogy a kronométer-szekrény még ott volt az Ozeán fedélzeten. A szekrény becsőjében a fedél alsó részére egy darab papír volt ragasztva, amin csak ennyi ál-

lott: Gr. állás, k. d. stb. 18/6. 18. . . stb. Ez pedig ennyit jelent: Grenvichi állás szerint, középido. délben stb. Te pedig a Framon hajóképző előadásokat tartottál nekünk és magad mondtad, hogy minden tengerész, mielőtt elhagyja a kikötőt, megvizsgálja a kronométer állását. Így tehát aligha tévedünk, ha feltesszük a június 20-iki elutazást két nappal a meghatározott 18-ika után. Helyes?

— Tehát rendben van. Most pedig a lázzal foglalkozhatunk! Mindenki láthatta, hogy a hajón betegség pusztított, ugyebár?

— Csak folytasd tovább és ne tarts bolondá bennünket.

— Én semmi újabbat nem fedeztem fel, csak azt, amit ti is láttatok. Az orvososság szekrényből hiányoztak a ház ellen szolgáló orvoságyak, például a kinin. Azután az egyik helyiségben egyáltalán nem volt ágynemű. Tehát valószínű, hogy ezt használták betegszobának; midőn a betegek meghaltak vagy esetleg felgyógyultak, az ágyneműt a fertőzéstől való félelemben belehajították a vízbe.

— De hát mért következteted éppen nyolcz ember halálát és pedig augusztus elsején és akkor temették volna el őket?

Monk a kezébe vette az imakönyvet és kinyitotta.

— Amint átlapoztam ezt a könyvet, figyelmes lettem egy helyre; itt gyakran lett kinyitva és használva. Itt pedig a temetési szertartás áll, azután a lap szélén czeruzával nyolcz név van felírva, mindegyikhez egy kereszt és dátum van írva, az utolsót augusztus elsején jegyezték. A hajós minden temetésnél felírta az elhalt nevet. Mert máskülönb nem jelentétnének ezek a beirt nevek? Van valami ellenvetétek?

— Nem, csak folytasd!

— Igen, csak még azt akarom megjegyezni, hogy az ács és első kormányos kereszte írtes volt, tehát e kettőt halottnak kell tekintenünk.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908 márczius 12-én

Remzei Színház

A vetélytárs. Szinmű 4 felvonásban írják: Henri Kistemackers és Eugén Deland. Fordította Huszár Imre. Színter: Andri De Mortagnes Gyónas Cs. Aiszochi Janna Cs. Markus E Simonne P. Markus E De Chamblay Bónis V. Molnár R De Chamblayné Mihályfi Ponte roix Haidu Rafiadoli Nádai Sormiers Pothes Chiquenil báró Vizvári M. Chiquenil báróné Vizvári M. Öreg gíbszónió Bartos Kezdeté fél 8 óraker

Nepszínház-Vígopera

Délután 3 óraker Czigánybáró. Operetta 8 felvonásban. Írta Jokai Mór. Zenéjét szerzezte Sztranz János. Zsupán Kálmán Andorli Arzena, leánya Alexi Mirabella Veszpréminé Herénykay Sándor Környei Ottokár Bálint Czibra Székely A. Sallí Révi A. Gábor diák Danos Carnoro gróf Virág Este 8 óraker A nagymama. Enekes vigjáték 8 felvonásban. Csiky Gergely darabjából szinpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzezte Mádor Rozsó. Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Piroksa Dólla Donna Báro Orsényi Horváth Gróf Szerényi Pázmán Br. Orkényi kalmán Bálint Kozta Kúrti Langó Szeráfina Marosi A. Tóderka Szilárdi Nagy Kezdeté fél 8 óraker

III. Kir. Operaház

BAJAZZOK Drama 2 felvonásban. Szöveget és zenéjét írta Leoncavallo R. Fordította Rado Antal. Nedda Szilágyiné Canio Déri Lonia Oréll Berpe Korösz Silvio Takács 1-ső pár Ney B. 2-ik pár Juhász Kezdeté fél 8 óraker

SYLVIA

Kezdeté 7 óraker.

Várszínház

Mary Ann. Vigjáték, 4 felv. Írta Zangwil Izrael ford.: dr. Mihály József Péter Rózsahegyí Brahmsohn Bartos Samuel Smedge Gabán I. A. Mrs Leadbetter Jászai M. Rosie, lány Nagy I. Golly Demjen Lady Chelmer Kezert Foxwell grófné Helvey Fitzgeorge Szalayné Lady Glynn Munkácsi Lady Gladis Paulay Rowenna Kelemen Mary Ann D. Ligeti J. Kezdeté 7 óraker

Király színház

Varázskeringő Operetta 8 felvonásban. Írják Dörmann és Jacobsen. Fordította Mérei Adólf. Zenéjét szerzezte Strauss Oszkár. XIII. Joahim Németh Lohár Papir Heléna Potráss S. Niki Raskó Gusztáv Sárosi Friderika Orlov G. Franzi Pálmál lka Vencőlni miniszter Szabó Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

GRETCHEN. Tréfa 8 felvonásban. Írta Dawis és Lipschitz. Fordította Hajo Andor. Von der Plein gróf Lóránt I. Dr. Schweigelmann Forrá R. Moselgró P. Tarnoki G. Beilage Tamay Milli Hájós M. Tüda Harmos L. Grete Gloom Mészáros G. Francziska Somlyó J. O. fonsége Csontos Von Strehle Béthey Emma Németh L. Fins, polgármester Boross Tobiasch Körmenyi Niemann Rátkay Kezdeté fél 8 óraker

Gránia színház

A szerelem története Kezdeté fél 8 óraker

FOLIES CAPRICE.

REVAY-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETZ. Főrendes: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ma! 1/2 10 óraker: Ma!

Az aczélkirály vád alatt.

Bíróági kezelet írta: Pittaval. Rendező: Rott Sándor.

Végt. Was Männer fesselt? 8 óraker

Böhözi írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Trebitsch Sándor, Türk Bertó és Zöldi Márton vezérlésében.

Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-8 óráig.

Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

BUDA KIRÁLY KESERÜ VIZ ELSŐRANGU HASHTO KAPHATÓ MINDEK FÜSZERREZÁRÁS

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató VI. Nagyvező-n. 17. Ma csütörtökön: d. u. 1/2 4 óraker gyermek - matinée mérsékelt helyárakkal! dobányási tilalommal! Merian Kutvaszínháza és több elsőrendű attrakció felléptével Este 8 óraker: a fényes új márcziusi műsor A téliertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Kedden, márczius 17-én a Royalteremben

Gabrilowitsch

Ossip egyetlen zongoraestélye. Jegyek 10-2 kor. kizárólag Merv Bélánál. Andrassy-ut 12 Csütörtökön, márczius 12-én a Royalteremben a parisi

Boite á Fursy

egyetlen CABARET-estélye. Jegyek: 10-8 koronáig kizárólag Merv Bélánál. V. kerület. Andrassy-ut 12.

BUDAPESTI Cabaret Tere-körut 28 BONBONNIERE) Telefon 52-88

Minden este 8 1/2-től 12-ig. A márcziusi új műsor. Uj bohózatok: I. A publikát fényképezik II. Az új tavasszi kalap. III. Tingit-tangli (6t részben Uj szinpadit trófák: I. A cseleddhány. II. A hipótvarosi zsúr. III. A Vajda az udvari tanácsosokról. IV. Reklám-karikaturák. - Huzsonöt új cabaret-szám. - Fellegnek: László Rózi, Nagy Endre, Perenczy Karoly, Balogh Bóka, Fabian Kornélla, Kepi Jolán, Szécsi Magda, Salió, Huszár, Gabányi, Mahr Kóváry. Jegyek: Bárd-nál, Kosuth Lajos-utca és Andrassy-ut, Zipsor-né (Andrassy-ut 4. sz. Cabaret háttérnál). Török-körut 28

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám Sensatiós újdonság! Ma és mindennap

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Tábori Emil. Azonkívül a fényes márcziusi műsor. Uj szolok. Ejjeli 12 órától reggeli 5 óráig, téliertben zene és táncz. Hezedita Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56 (Akáczfa-utca sarok) Kétféle magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó itatók. Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

A magyar hangzeripar

diadalát jelenti a londoni kiállításra készült és Wágner a «Hangszerkirály» kirakataiban. Budapest, VIII., József-körut 15. látható sajtóközleményű remek 5 mesterhegedű, mely érdemes a megtékedésre Wágner quintisztia hegedűkarjai az elismert legjobbak. Hangszerarjogyzék ingyen. Saját műterem. Telefon: 67-85.

KALOGÉN BRÁZAY SÖSBORSZESZ FOGKRÉM és SZÁJVIZ

TATRA-MULATO

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessenné Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné coccitdalok (harakitérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlova Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztarnyítás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker. Telefon 15-10

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő. Dr. Preisz Hugó a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője. A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott aczél beölt szerkezetű, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmészezobbmenő jóállással kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvoák, sziterák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle tette elismert jó munkáért. Arjegyzéket ingyen küld Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20

Nászajándékok

jubileumra díszárnyak, avó-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műfóras ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em. Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férfi ruhához (Kabát, nadrág és mellény) elcsendő, csak	1 szelvény 7 korona	1 szelvény 10 korona	1 szelvény 12 korona	1 szelvény 15 korona	1 szelvény 17 korona	1 szelvény 18 korona	1 szelvény 20 korona
--	---------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Egy szelvényt fekele szalonruhához 20.— K.-ért, szünetgy felöltözöket, turistalódent, selyem-kamagant stb. stb. gyári áron küld a mint megkérhető és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és hérmertve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Saját gyártmányu Vas- és rézbutorok

Rézagy --- 45.-- frt
 Vaságy matraczczal 8.50 •
 Gyermekágy --- 11.50 •
 Sodrónyágy-betét 3.50 •
 Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPÓT

Király-utoza 99. szám.
 TELEFON 57-01.

A legelőnyösebb részleltételre

**zongorát,
 pianinót,
 czím balmot,
 hegedüt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel

után kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen.

Prospektus és Árjegyzék ingyen.
 Budapest, Király-u. 58. szám.

7. CZ. Szives figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek, minden néven nevezendő régi kályhák átalakítási munkálatát, valamint az elismert szab. „Reform“ fatüzelésre alakítandó kályhákat legcélszerűbben a tavasz mentén eszközöltetni. — Megjegyzésül felhozzuk, hogy a legegészségesebb és legtisztább otthont csakis az ismert szab. „Reform“ fatüzeléses kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel

HARDTMUTH L. ÉS C.

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 6. szám.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és czukorkagyár ZSOLNA.

Drótkerítés legolcsóbb

Arjegyzék díjmentes!

Arjegyzék díjmentes!

STADLER MIHÁLY kerítésgyáránál
 Budapest, VI., Váci-körút 41/d.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
 CSEKÉLY
**RÉSZLET-
 * FIZETÉSRE.
 DIAMANT S.**

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

BUDAPEST,
 JÓZSEF-KÖRÚT 8. szám
 az udvarban.

Helyeny vagy időt

bujakór-bántalmak,

egy görvéllykor, bőrbajok, rheuma. (Izzag fekélyek stb) s a romlott vörte szemazó egyéb bajoknak, mint mirigydagaszt, rheumatismus, a száj- góga gonyedősel, daganatok enosztasa, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakóros bántalmak eseten, a legmegrózótoebb s minden gyógykezeléssel daczoló betegségekből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Olivier vertisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyozve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyozve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a leghívalóbb orvosok használnak, mint egyedlen és legjobb vertisztító szeret s már számos kórtíntésben reszesültek.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.— kor. egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.— kor. Minta és prospektus rendelkezőre áll.

Raktár: Török József gyógyszerüzára Budapest, Király-utoza 12. és Andrassy-ut 23.

Örökös szemrehányást

Lehet magának minden beteg, aki évek hosszú során át túri az ideggyengeség rettentő kinitait, aki mindenféle szeret megpróbált már és reményvesztetlen néz a jövő elébe, anélkül, hogy az ilyen bántalom leküzdésére az egyetlen igazi gyógymódot: a villamosságot megkísérlelné. Hány ember élhetne ma boldogan az ő meleg családi tüzhelye körül, ha nem volna meg benne az az érthetetlen elfogultság a villamos gyógymód iránt, amely pedig legtöbbször csodával határos eredményeket szokott hozni. Az Elektro-Vitalizer készülék ma már Magyarországon annyi hive van, hogy nincs város, de nincs falu sem, a honnan eddig elismerő sorokat ne kapott volna az intézet és mégis óriási azok száma, akik nem ismerik ezen áldados gyógymódot.

Miért nem alkalmazza a villamosságot? Ha gyenge és elernyedt, ha az általános

ideggyengeség bántalmait gyöttrik, ha ráj a feje, ha csúz, ha köszvény támadta meg, ha álmatlanságban szenved, úgy saját egészségének tartozik azzal, hogy legalább megismerkedjék ezzel a gyógymóddal, kötelessége önmek, hogy az Elektro-Vitalizer nagy hatásáról magának fogalmat szerezzen.

INGYEN KÖNYV.

Hogy pedig ezt mindenkinek lehetővé tegyék, ingyen és bérmentve küldjük meg zárt borítékban az ezen gyógymódról szóló leírást, anélkül, hogy ezzel bármiféle kötelezettséget vállalna az illető magára. Ez az ingyen könyv kimerítő népszerű leírásban, gazdagon illusztrált fejezetben smerteti az Elektro Vitalizer készüléket és az azzal követendő gyógyeljárást. Külön kötet áll férfiak és külön nők rendelkezésére.

„ELEKTRO-VITALIZER“ orvosi rendelő-intézet Budapest, Károly-körút 2. félem. 10.

Ismerő levél

Tekintetes Doktor Ur!

Örömmel jelenthetem, hogy az Elektro-Vitalizer réám napról-napra észrevehető előnyös hatással van. Héla a nagy Istennek azon gonfviselésért, a melyben engem reszesített, de ezer hála a Doktor Urnak, mivel több rendelő levele és faradozása után rábes élt a Vitalizer beszerzésére. Habr már teljesen be nem fejeztem a kurát, úgy tapasztalom, hogy a ki szorgalmasan használja a Vitalizert, feltétlenül meggyógyítja a betegséget. Mivel ezt tapasztaltatból tudom, az Elektro-Vitalizer készüléket bármely szenvedő barátomnak a legnagyobb meggyőző dősel és megnagyvással ajánlhatom. — Kiszegyes, 1908 február 5. Rakoczca Gyergely.

Szelvény egy nyven könyvre

Az ELEKTRO-VITALIZER

orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 2. félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógymódról“

szóló művel {férfiak} részére.

{nők} részére.
 (A nem kívánt kötetet törleendő.)

Név

Czím

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	B. Kir. Operaház	Vigaszínház	Károly-Színház	Nemzeti Színház (Vil. Opera)	Levél Színház	Vár Színház	Tránia színház
13 Péntek	Közöny: közöny nyelv	—	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	Nemó	A szerelem története
14 Szombat	Robespierre	Elléna	Vizsgaeladás Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	Két iskola	—	—
15 Vasárnap	d. u. este Csulodások II. Rákóczi Ferencz fogsága	Dánkban	Ocska brigader s Tatárjárás	Varázskeringő	Denevér	Kerülő ut	—	Penz O te sege A szerelem története

Emeljünk siremléket szeretett elhunytainknak!
Kedvező havi részletfizetésre

Sirkövet
Siremléket és egyéb
Sirdisztiményeket

Siremlékek az összes márvány-fajokból,
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.
Képviselőket az ország összes részeiben keresünk.
Tessék kérni siremlékeink albumát és árjegyzékét.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata
IVAN és VARI
Budapest, V., Teréz-körút 1/c.
Márványipartelep: V., Lipót-körút.

Hol keressük a LEGJOBB POUVERT ?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUJZA (bárá Szilvinyé) színművészi legkedveltebb arctípusa. Valamennyi arcor legelősebbje egy nappalra, mint estára, tekintélyek által megvizsgáltatván, végül tisztán és tökéletesen ártatlanok találtak. Mint piperecskék nélkülözhetetlen, az arcbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjúkori édeséget, szépséget és rozspiri kölcsönöz.

Egy doboz ára 80 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föllője hatású „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erőjében összoállítanom. Es ezen szer, melyvel a hírnév Pompadur asszony egész egy korrig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. E kitűnő szer léval fölléni minden eddigi enemi gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazták, arcot és kezeit bőrdörzsölve aztán egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,80 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.
os. és kir. udvari flatszerezés és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerék, svéd-
eszközök, mászajándékok
részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műrás

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

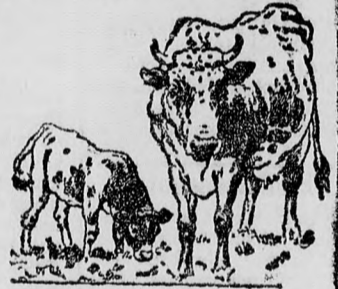
Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytelenség és rossz emésztés esetében, teheneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK IÓZSEF gyógyszerész,
Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Magy. Jelzálog-Hitelbank.

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. ez. részvényesei az 1908. márczius hó 30. napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz.) tartandó

XXXIX-ik rendes közgyűlésére,

ezennel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az 1907. üzletéről.
2. Az 1907. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovaforrditása iránt.
4. Az alapszabályok 6., 41., 56., 63., 64., 68., 69., 91., 113. és 118. §-ainak módosítása (kisebb jelentőségű és alaki módosítások).
5. A nyugdíjszabályzat 13. és 31. §-ainak módosítása.

A részvények letehetők:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál;

Bécsben: az »Union-Bank»-nál;

Párisban: a »Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France» című banknál.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Alapszabályok kivonata.

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosít.
24. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívása előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letétmenyezni; a letétmenyezés a bank pénztáránál, vagy más, a hírlapokban kijelölt helyeken eszközölendő.
25. §. A szavazó jog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utónok járó szavazatok számanak megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatkak ki. A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál egy, minden egyéb letehetően két példányban bejegyzendők. A letévé a letétt részvényekről térítvényt nyer es a részvények annak idején a közgyűlés megtartása után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1907. évi nyomatott mérleg 1908. márczius 22-től kezdve a t. ez. részvényesek rendelkezésére áll.

(Utányomás nem díjazatik.)

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ókszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utca sarkán

PENZ

kölesön sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki fakpt. részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 6.50 K
József „ 7.50 „
Magr. v. t. „ 22. „
Bazilika „ 16. „
Olasz v. t. „ 30. „
Osztr. v. t. „ 40. „
Haza! „ 90. „
Cont. Jelzálog „ 220. „
stb. stb.

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törészthető. Ha sors-egyet márszóban vannak, úgy a letéltjez beállításánál kölesőn a fönti társzagra felmentjük. Azonnali elintézés es legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly-körút 1.
Alapítási év 1874-ben.

No 4711.

Uj toilette-crème. Meglepo hatásu száraz és tisztítatlan bőre.

Ferd. Mülhens crász, 68 kir. udvari szállító Köln a.

Kapható minden finom üzletben.

Fióküzlet: Bécs, IV., Neumühlgas so 3.

Polgár Sándor

m. kir. szabad nyert orvosi mű. és közszerész

BUDAPEST

VII. Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben beszo-rezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. (U t a m i) arak. Suspendorium, Irrigátor, kőszendők stb. legújabb találmánya 35422 és kir. szabad Polgár-féle sérvekötők, has- és köldök kötők. - Valódi francia különlegesség (óvszeresek) részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve. Felfelfertessék ügyelni.

Utánzás ellen védve 1890. sz.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 236

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyancsak különözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbelveget kérek. 27808

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kienni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvánlatva.

Aczelsodrony-

ágybetegek a legjobb kivitelben kaphatók, fatermettel 3.50 ft, vaskerettel 5.50 ft és feljebb. Sodronykerítésekkel kérjen költségvetést. Heizer és Isa sodronykerítés- és ágybetegegyarában. Népszínház-utca 4-3. sz. 49082

Építkezéseket I

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékeny törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Lakást,

bérhelyiséget, fizetést akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvánlatva

Koporso asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Parketagyár

Gyönyörűen ajánlja árát-mányait. 27733

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 76. Kénes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felöltök (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legkorábbi idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csak sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyancsak államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róza-n. 44. III. 8.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvánlatva. 2766-

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbelveget kérek. 27808

Kolozsvári

jogtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legkorábbi idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresét biztosítja 6 év fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Masvár-u. 2.

Annak övni kell a feleségét I

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a házalairatok ezrei igazolják, díszkréten kiadom 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Asszonyok vigyazzatok!

Tulnag gyermekáldás ellen okveilen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálaírat. 1 koronáért (esetleg bélyegeken) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácszatok, kertkerítések, keramitlapok, Képlheim, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkosnál Budapest, Nador-n. 78-74. Kisköztel Szécsen-ut 6

Ajtók, ablakok

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-kört közelében.

Házvezetésre

ajánkozik papírházhoz, magányos urhoz, anyahelyettesnek, betegeskedő urhoz bárhová, minden női teendőkben, főzésben, baromfi, tej és kert kezelésben gyakorlott megbízható, jóindulatú, házias, egészséges idősebb művelt özvegy nő. Benedek Irma Thököly-ut 7. II. em. 20.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többlet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 27133

Törlesztéses

pénzkölcsönt, mint rövid lejáratú, hitelképes egyéneknek. Tárcahitelt, kereskedőknek, iparosoknak, gyárosoknak,ugymint nyitászámila-követésekre, könyvvétellekre, ingatlanokra, Pest-környéki helyekre is. Tisztelettel költőnőket 10-20 éves törlesztésre, 6 1/2% kamatra előnyösen, gyorsan készkötöl. Legbonyolultabb konvertálások keresztülvitetnek. Előzetes költség nincs. Szerény utólagos díjazás. Weiner M. ksa bankképviselője, Budapest, VI. Teréz-kört 5. szám. 08113

BUTOR

Szeresdől, linom és egy aszoru butor, hálószoabak és garson szobák Szalon börtöellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, brászta, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretheben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódnál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 133. TELEFON 62-80.

HYGIA

GUMMI

ÖVSZEREK

legelőkelőbb gyémántnyitogatás 2, 4, 5, 7, 8 korona. AKAMIS a legelőkelőbb fértőövszer, tucatszta 8 korona. „Kanterem” tucatszta 10 korona. Legújabb „Salome” 8 főtővásban 1 dobboz 6 drb K 6.- 12 drb K 11.-

FISCHER gummiaruház

Bpest VII. Damjanich-ut 28/8 Székfildés díszkört és bérmentve. Viril idegeitől 12 literes adag K 5.- 1 literes K 9.50.

30 korona

linom szövethől dívtatos fértőöltöny vagy felöltő méretek után romok szabás és finom kivitelben. Hataly versey-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Ajtók, ablakok

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-kört közelében.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoaba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerát, ugyancsak régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-évszéközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V. Váci-utca 18. I. emelet. 26764

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban. Alkalmi nagy reaktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Nem kell

már szemüve futár, gyorsan szerzem mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házal, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvánlatva 27665

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csatlakozó varrógép, részleteknyel 7 év futással, olcsóság

SINGER A.

működésnél Budapest, 16. utca Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Keményítő cukor

Szirup-

dextrin-

Tápióka és szágo-

grákokat, Uhlend legújabb bevált módszere szerinti olcsó telepeket, nagyzerű gyárakat bérmentve a különleges vállalat keményítő gyárak felállítására és átalakítására

W. H. UHLAND

G. m. b. H. LEIPZIG-G. Kivitel minden Hamba. - Prospektus ingyen 28041.

Csemegealma

től nemes fajalma és óriás birsalma portakosárként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Hálószoabak 2.40 kor. Kéltő birsalma-estli 2 kor., Cukor-évszék 1.40 K. Kéltőja Fajboroknak beelőltte jét 50 koronáért szállítja Szabó Xil. Csongrád. 28010

STENOGRAFIA

Ha életpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírás, gépirás, könyvvitel, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office, biztos állásközvetítés. V. Váci-kört 33

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Gyümölcsfa

diszfa és rózsaszőnyegekkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

Csunya kezeket

3 nap alatt bársónysimává és hófehérre teszi a Kerpel kézfimomító. Ívege 90 fill. 4 íveget bérmentve küld Kerpel gyógyszer. Bpest. Lipót-kört 28. 27947

Polgári árák!

Pontos kiszolgálás!! Kifünő szahás! Vidékre minták 5k, nagyobb rendelés szómelyesen elmegegyek.

Zeliszka János

angol úri szabóterem. BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekekből.

BUTOROK

háló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uraliszoaba, iroda berendezések, rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódí angol börtgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII. Király-utca 23. szám I. emelet 263

Masinsy-utca sarok.

Veresáfonyabefött

BARTÁ-féle, 5 kilós postakosárúvege 6.- Korona FELKAI KONZERVGYAR Felka. Szepesem. 86972

Urasági butorokat,

szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezésellei (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI. Lázár-utca 3. (a Váci-kört mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlo, uraliszoaba és szalonbutorokban. Rézhálószoabak, börtgarnitúrák és kárpitosléleken Perzsa, smyrna és más szőnyegeken és filgönyöken, modern bronzcsillárokon gáz, villamos stb.-hez. 26597

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTÁ-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesem. 26973

Börszékikar

börsajtolás és börtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása

börszékekre olcsó árakban. Legelőkelőbb börsutorok és állványok.

Rekedtség

biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle csukorka, 60 fillérért mindemit kapható 721k

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószoabakat, ebédloket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványképeket, olajfestm. teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26618

Szepességi csemegek

BARTÁ-féle veresáfonya beföttet, málna-, szamóca-, csipkebogyóit, gomba- és huskonserveket, pastilomokat a nál a FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesemgye. Kérjen árjegyzéket.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlo-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Fényőborovicska

(Juniperus) BARTÁ-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesem. 26973

Börszékikar

börsajtolás és börtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása

börszékekre olcsó árakban. Legelőkelőbb börsutorok és állványok.

STENOGRAFIA

Ha életpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírás, gépirás, könyvvitel, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office, biztos állásközvetítés. V. Váci-kört 33

Urasági butorokat,

szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezésellei (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI. Lázár-utca 3. (a Váci-kört mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlo, uraliszoaba és szalonbutorokban. Rézhálószoabak, börtgarnitúrák és kárpitosléleken Perzsa, smyrna és más szőnyegeken és filgönyöken, modern bronzcsillárokon gáz, villamos stb.-hez. 26597

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTÁ-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesem. 26973

Börszékikar

börsajtolás és börtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása

börszékekre olcsó árakban. Legelőkelőbb börsutorok és állványok.